

KURJER POZNANSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 516

Wydanie

P

Poznań, piątek dnia 6 listopada 1936

Rok 31

Poznań, 5 listopada.

O charakter i organizację polskiej floty

Posiadamy od 18 lat upragniony wylot na morze, daje on nam możliwość obcowania z całym światem. Dźwignęliśmy własnym wysiłkiem port handlowy w Gdyni, stworzyliśmy marynarkę handlową i podstawę floty bojowej, której piękne jednostki cieszą nasz wzrok, napełniają duszę słuszną dumą. Nie wykonaliśmy jednak w całości programu morskiego z 1924 r. i nawet po ukończeniu zamówionych w Anglii 2 kontrtorpedowców i 2 łodzi podwodnych będzie nam jeszcze brakowało 7 nurkowców, przewidzianych programem, i 2 krążowników. Zdaje się jednak, że przy realizacji całego programu budowa tak kosztownych krążowników, wymagająca paru lat, została jednak zaniechana.

Należy przypuszczać, że ta zmiana programu wynika z trzeźwej oceny naszej sytuacji strategicznej na Bałtyku. Nie ulega wątpliwości, że z chwilą rozpoczęcia wojny cieśniny duńskie będą przez Niemcy ściśle zablokowane. Dokonały one tego z zupełnym powodzeniem w okresie wojny światowej i żadne z państw koalicyjnych nie próbowało nawet sforsować blokady dla uzyskania tak potrzebnego połączenia morskiego z Rosją.

Sytuacja obecnie zmieniła się, ale tylko na gorsze — siły floty niemieckiej wzrosły ostatnio w stosunku do ogółu państw nadbałtyckich parokrotnie, uniemożliwią z łatwością wszelkie próby sforsowania cieśnin. Odpadają zatem jakiejkolwiek możliwości bronięcia naszego handlu na morzach otwartych lub działalności korsarskiej dużych jednostek krążowniczych. Flotę bojową musimy jednak posiadać, ale odpowiadającą wyłącznie celom specjalnym w granicach Bałtyku i charakterowi zamierzonych operacji.

Niektórzy nie liczą się z sytuacją geopolityczną Polski na morzu Bałtyckim. Próbną ostatnio oprzeć uzasadnienie swej tezy na dwóch artykułach codziennej pracy francuskiej, przewidujących, że „Polska na skutek słabości swej floty znajdzie się w położeniu Rosji przedwojennej, będzie odcięta od świata i sprzymierzeńców”, że ci ostatni „nietylko nie wyciągną z niej aktywnej współpracy, ale, wręcz przeciwnie, będą w ciągłej trosce o nią”. Innymi słowy, Polska bez marynarki wojennej to sojusznik kłopotliwy...

Fakt izolacji Polski jest pewny, ale dalsze komentarze już na miejscu wysnute są zupełnie fałszywe. Czytamy więc, że „zachowanie komunikacji morskiej staje się warunkiem bezwzględnie bezpieczeństwa i niepodległości państwa, że silna flota gwarantuje pokój i jest źródłem korzystnych przymierzy, a zatem potęgi i dobrobytu”. Czytamy niemię, że „kraj marynarki tej nie posiadający, trakto-

Echa zwycięstwa Roosevelta

Przewidywania prasy amerykańskiej — Poważne następstwa wyborów w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej — Spodziewane zmiany — Stanowisko Niemiec

Nowy Jork. (PAT) Omawiając wyniki wyborów, prasa nowojorska zestawia je z głosowaniem w roku 1932. Roosevelt, który był wówczas kontrkandydatem Hoovera, zwyciężył w 42 stanach, rozporządzających 476 głosami w kolegium wyborczym. Hoover miał przewagę w 6 stanach, a w kolegium wyborczym posiadał 59 zwolenników. Obecnie, jak wiadomo, miał większość w 46 stanach, rozporządzających w kolegium wyborczym 523 głosami. Landon ma w tem kolegium tylko 8 elektorów.

W kołach zbliżonych do „Białego Domu”, przypuszczają, iż wielkie zwycięstwo Roosevelta będzie miało poważne następstwa w dziedzinie polityki wewnętrznej jak i w stosunkach Stanów Zjednoczonych do innych krajów. Mało prawdopodobne jest, by prez. Roosevelt mógł w wydatny i skuteczny sposób interweniować w najbliższej przyszłości w polityce zagranicznej. Jednak już obecnie, według Havasa, w kołach zazwyczaj dobrze poinformowanych twierdzą, iż pragnąłby zmienić ustawę o neutralności, wygasającą w miesiącu lutym w tym sensie, by nie stosowano jej bezapelacyjnie w jednakowym stopniu do napastnika i do ofiary napadci.

Naogół panuje przekonanie, iż Stany Zjednoczone zaczęły odgrywać większą rolę w dziedzinie międzynarodowej. Sprawa konferencji światowej, na której byłoby poruszone przedewszystkiem zagadnienie gospodarcze, znajduje coraz więcej zwolenników w kołach politycznych.

London. (Tel. wł.) Według wiadomości z Nowego Jorku z czwartku godz. 4.30 rana, głosowało na Roosevelta 23.8 milionów wyborców, na Landona 14.8 milionów. Ostateczny wynik nie został jeszcze ustalony.

Waszyngton. (PAT) W tutejszych kołach politycznych prowadzone są już rozmowy na temat możliwości zmian w obsadzie poszczególnych ministerstw.

Prawdopodobnie zmiany te rozpoc-

zą się w początkach stycznia, kiedy ustąpi pocztmistrz generalny Farley. Prócz tego nie wezmą, jak się zdaje, udziału w pracach rządu ministrowie: handlu — Roper, marynarki — Swanson, wojny — Woodring, pracy — Perkins i sprawiedliwości — Cummings. Tekę min. wojny obejmie prezydent Nowego Jorku, Laguardia.

Berlin. (PAT) Ponowny wybór Roosevelta wywołał tu szereg komentarzy, świadczących o dużym zainteresowaniu opinii publicznej.

„Deutsche Diplomatisch - Politische Korespondenz” podkreśla z wyraźną sympatią wypróbowaną energię prez. Roosevelta, zaznaczając, że zwycięża znów w Ameryce na 4 lata śmiały

program reformatorski, wbrew dotychczasowym pojęciom „wolności liberalistycznej”.

„Przebieg obecnych wyborów — oświadcza — może być uważany za dowód, że przeważająca większość narodu amerykańskiego okazuje wrażliwość na rozumienie dla nowego kursu.”

„Berliner Tageblatt” określa wynik jako „zwycięstwo indywidualności”, stwierdzając, że do stosunków amerykańskich nie da się zastosować miary europejskiej. Pismo sądzi, że wybór Roosevelta uchodzić może za dowód, że „idea wodzostwa i skupienia władzy w jednym ręku toruje sobie drogę w demokracjach współczesnych”.

Wytyczne konferencji wiedeńskiej

Rzym. (PAT). Tutejsze koła węgierskie donoszą, że celem zbliżającej się konferencji wiedeńskiej będzie przedewszystkiem zbadanie funkcjonowania protokołów rzymskich, które stanowią podstawę stosunków, łączących Włochy, Austrię i Węgry. Ponadto koła te przewidują, iż w ciągu obrad rozważane będą następujące zagadnienia:

1) Sprawa urzędowego uznania włoskiego imperium w Afryce wschodniej przez Austrię i Węgry. Sprawa ta nie będzie tematem badań zasadniczych, ponieważ uznanie imperium uchodzi za zdecydowane. Przedyskutuje się natomiast stronę formalno-prawną, jaką Austria i Węgry nadadzą aktowi uznania.

2) Dostosowanie niemiecko - austriackich układów z 11 lipca r. b. do protokołów rzymskich ze względu na to, że Rzesza w naradach nie uczestniczy.

3) Aktualne sprawy gospodarcze, interesujące Austrię, Włochy i Węgry.

4) Stanowisko sygnatariuszów protokołów rzymskich do państw Małej

Ententy ze szczególnem uwzględnieniem Jugosławii, w stosunku do której Mussolini zapowiedział nowy kurs, polegający na przyjaźni i współpracy.

5) Położenie, wytworzone po berlińskiej wizycie min. Ciano w związku z niebezpieczeństwem propagandy komunistycznej w Europie środkowej.

6) Zbliżająca się wizyta reg. Horthy'ego w Rzymie.

Ćwiczenia przeciwlotnicze

Ujście. (Tel. wł.) Od kilku dni odbywają się w Niemczech wielkie ćwiczenia przeciwlotnicze i gazowe, w których bierze udział cała ludność cywilna.

We wszystkich wioskach pogranicza od 6 dni panuje wieczorem zupełna ciemność. Dworzec kolejowy oraz całe miasto pogrążone jest w mrokach.

Wszystkie pociągi kursujące na linii Królewiec—Berlin oraz Piła—Ujście są bez światła. Komunikację samochodową wieczorem wstrzymano. Na niebie widać często pióropusze rakiet. (uk)

wany jest z lekceważeniem przez sąsiadów, z obawą przez sprzymierzeńców itd.” Stąd wniosek — program 1924 r. musi być wykonany całkowicie z dwoma krążownikami włącznie.

Inny projektodawca uważa, że to jeszcze za mało i proponuje wykonanie programu pełniejszego w ciągu lat 10, a obejmuje on 3 okręty linjowe, 2 krążowniki, 36 kontrtorpedowców i torpedowców, 6 podwodnych krążowników, 15 łodzi podwodnych, wreszcie szereg statków pomocniczych. Koszt ogólny 1,5 miljarda złotych.

Nie ulega wątpliwości, że nieuchronne odcięcie komunikacji morskiej utrudni komunikację bardzo nam potrzebną ze światem, ale nawet kilkakrotnie silniejsza flota polska lub sojusznicza nie otworzy nam cieśnin. Nie pomógłby nam sojusz z jakimkolwiek z państw nadbałtyckich, których morskie siły nadają się tylko do obrony wybrzeży. Sowiety nie budują również na Bałtyku nowych statków podwodnych, nadających się do kół linjowych, posiadają tu tylko 40

małej wojny morskiej, i parę przedwojennych linjowców.

Sprawę organizacji i charakteru polskiej floty, uzależnionej od naszych warunków strategicznych, politycznych i finansowych, poruszał już parokrotnie w „Kurjerze Poznańskim”, nie spotkawszy się ani razu z rzeczowym sprzeciwem w prasie. Wciąż jednak ukazują się artykuły, ujmujące całe zagadnienie nietylko rzeczowo, co reprezentacyjnie, a że w szerokich kołach społeczeństwa wzrasta zainteresowanie sprawą obrony państwa, uważam za wskazane powtórzyć raz jeszcze tezy zasadnicze a niewątpliwe.

Posiadamy na Bałtyku tylko jedną bazę wojskową — Gdynię. Manewry naszej floty wojennej mogą być zatem wyłącznie na niej oparte. Wyjście z zatoki znajduje się jednak pod obserwacją Gdańska, ukazanie się zatem naszych statków poza granicami portu zostanie naturalnie natychmiast sygnalizowane przeciwnikowi, a lotnictwo ustali ściśle kurs naszej floty. Nastąpi ze Szczecina pościg silniejszej

grupy statków linjowych i pojedynki artyleryjski z wiadomym wynikiem, a jeżeli eskadra polska uchyli się od spotkania manewrem odwrotnym na Gdynię, spotka u wejścia do zatoki drugą, równie mocniejszą, grupę przeciwnika. A jeden zatopiony krążownik kosztuje przeszło 100 milj. złotych.

Flotę bojową posiadać jednak musimy, winna ona spełnić poważne zadania uniemożliwienia między Szczecinem a Królewcem ruchu transportów wojskowych, hamować ruch handlowy między Niemcami a Szczecinem. Zadania te mogą być wykonane z zupełnym powodzeniem przez kontrtorpedowce i łodzie podwodne, a manewr bojowy ułatwiony będzie pierwszym przez ich ruchliwość, drugim przez trudności walki z przeciwnikiem podwodnym. Działalność ich musi być jednak oparta o Gdynię, przekształconą na obóz warowny, broniący naszej bazy morskiej od strony morza, lądu i powietrza.

E. DE HENNING-MICHAELIS,
general.

Pogotowie obronne Francji

Optymistyczne oświadczenie min. Daladier w komisji wojskowej izby deputowanych
Rozbudowa „linji Maginota” — O armji niemieckiej

Paryż. (PAT) Min. Daladier wygłosił w komisji wojskowej izby deputowanych dłuższe przemówienie na temat położenia wojskowego Francji, które uważa za całkowicie zadowalające.

„Gdyby wielu Francuzów — powiedział minister — mogło udać się do umocnionych okręgów północnych i zwiedzić organizację obronną, chroniącą nasze granice, to doznałoby uczucia pokrzepienia, stwierdziwszy, że barjera jest tam nie do przebycia i że bezpieczeństwo Francji jest z tej strony zapewnione.”

Dzielo to, którego trwałość i moc minister podkreślił z naciskiem, będzie jeszcze uzupełniane na granicy północnej i na tyłach strefy, dotychczas otwartej w wykonaniu traktatu z roku 1814. Strefa ta graniczy z Bazyleą i Belfortem. Okręg Jury będzie również umocniony, aby i z tej strony zagrozić drogę wtargnięciu armji, którą pogwałciła neutralność Szwajcarii.

Minister zapowiedział, iż zażąda masy ludzi, jaką przyjmuje się obecnie do szeregów wskutek wprowadzenia dwuletniej służby wojskowej. Najwcześniej za rok liczba oficerów osiągnie poziom niezbędny dla potrzeb tej armji.

Na pytanie członków komisji Daladier udzielił dokładnych wyjaśnień na temat stanu motoryzacji w armji niemieckiej, budowy dróg z tamtej strony granicy, rozwoju linij strategicznych, i organizacji obronnych, tworzonych od czasu zajęcia Nadrenji. Minister podkreślił poważne wysiłki zbrojeniowe Rzeszy i z ironją potraktował żądanie socjalistycznych członków komisji, którzy domagali się, by rząd podjął badania w sprawie ewentualnego zmniejszenia czasu służby wojskowej.

Nacjonalizacja przedsiębiorstw pracujących dla obrony narodowej dokonana została w sposób zadowalający i zgodnie z ustawą z lipca r. b. Minister znalazł u przemysłowców chęć współpracy i zdołał dzięki przepisom tej ustawy usunąć niedogodności koncentracji przemysłowej, podnosząc liczbę dostawców do 600 na całym terytorjum państwa.

Na temat stanu umysłów w wojsku powiedział, iż jest on doskonały, ubolewając jednak, należy, że istnieją „jaczki komunistyczne”, czemu członek komisji komunisty Gitton zaprzecza, niezwołując od parlamentu kredytu w wysokości 500 milionów dla przeprowadzenia organizacji obronnej na granicy, zwłaszcza w okręgu północnym. Zgodnie z programem, opracowanym od kilku już lat, z którego wykonania zdał sobie sprawę podczas ostatniej podróży w towarzystwie gen. Gamelin, w pobliżu granicy belgijskiej zbudowane zostaną w najbliższej przyszłości urządzenia betonowe, podobne do istniejących na granicy Alzacji i Lotaryngji.

Następnie minister poddał krytycznej ocenie położenie armji niemieckiej, która, zdaniem jego, nie posiada dostatecznych kadr dla tak olbrzymiej. Na to minister przypomniał, iż sam Gitton prosił o niekaranie rezerwistów, którzy prowadzili w koszarach propa-

gandę wywrotową. Dalej wskazał, że zakaz kolportowania w koszarach organu partji komunistycznej przypa-

sać należy przedewszystkiem istnieniu w tym dzienniku rubryki zawierającej pisma i skargi na oficerów.

Herriot następcą Bluma?

Próby ratowania rozpadającego się „frontu ludowego”

Paryż (PAT) Po przejściowym odprężeniu można zaobserwować ponowny wzrost napięcia pomiędzy poszczególnymi partjami wchodzącymi w skład „frontu ludowego”. Jest to w pierwszym rzędzie wynikiem strajku okupacyjnego w rafinerji cukru Lebaudy, który stawia ministrów radykalnych, a więc i rząd w dość trudnym położeniu.

Kongres w Biarritz, jak wiadomo, wypowiedział się w stanowczej formie przeciw strajkom okupacyjnym, nakładając na radykałów, wchodzących w skład gabinetu obowiązek jak najbardziej zdecydowanego zwalczania tej formy strajku. „L'Oeuvre” przestrzega robotników przed tego rodzaju akcją, która zagraża rządowi Bluma i może być niebezpieczna również dla przeprowadzanych reform.

Zasadniczy zatarg, istniejący pomiędzy rządem a partją komunistyczną, nie został dotychczas zlikwidowany, lecz tylko odroczony. Świadczy o tem cierpki ton socjalistycznego „Populaire”, który powstrzymując się od polemiki z przewodcą komunistycznym Thorezem stwierdza, iż gabinet Bluma wykonał wszystkie punkty oświadczenia rządowego, podczas gdy zarzuty Thoreza dotyczą nie urzeczywistnienia całokształtu programu „frontu ludowego”.

Jak wyjaśnia „Le Matin”, Blum zrezygnował wprawdzie z zamiaru wysłania już zredagowanego listu do Thoreza, ale wypowie się w tej sprawie na zebraniu rady naczelnej, względnie komitetu wykonawczego partji socjali-

stycznej. W łonie partji socjalistycznej zaczyna się wytwarzać atmosfera coraz bardziej wroga dla współpracy z komunistami.

Prasa prawicowa przewiduje w najbliższym czasie ponowne ataki na Bluma, którego komuniści czynią odpowiedzialnym za politykę zagraniczną gabinetu. Pragnęliby oni obalenia Bluma i utworzenia nowego gabinetu o tym samym składzie politycznym byle na czele stanęła osobistość, odnosząca się bardziej życzliwie do paktu francusko-sowieckiego. Wymieniane jest nazwisko Herriota, który był jednym z głównych propagatorów zbliżenia francusko-sowieckiego, pomimo, iż wydaje się wątpliwe, by Herriot zechciał zamienić fotel przewodniczącego izby na stanowisko premiera.

Paryż (ATE) Na posiedzeniu gabinetu poza sprawami wewnętrznymi omawiano też zagadnienia z dziedziny polityki zagranicznej. Min. Delbos złożył sprawozdanie z rozmów przeprowadzonych z ambasadorami Niemiec, Belgii i Włoch, oraz omówił wypadki hiszpańskie, przyczem zaznaczył, że Francja musi utrzymać politykę neutralności w wypadkach hiszpańskich.

Stanowisko Delbosa została wzmocniona przez ostatnią uchwałę federacji socjalistycznej departamentu Sekwany, który uchodzi za jeden z najbardziej skrajnych we Francji. Federacja odrzuciła wniosek domagający się przywrócenia polityki wolnej ręki wobec Hiszpanji.

Wzajemne protesty niemiecko-angielskie

London. (PAT). W sprawie protestu brytyjskiego w Berlinie przeciw wystąpieniom ministrów Goeringa i Goebbelsa obecnie dodatkowe fakty, w pewnym stopniu rzucają światło na przyczyny kroku angielskiego.

Jak się okazuje, protest w Berlinie poprzedził sprzeciw niemiecki w Londynie. Amb. von Ribbentrop w czasie rozmowy z min. Edenem w poniedziałek złożył ustny protest w związku z mową, wygłoszoną w ub. czwartek w izbie gmin przez posła komunistycznego Gallachera. W czasie debaty nad sprawą nieinterwencji w Hiszpanji ostro zaatakował on amb. von Ribbentropa, twierdząc, że „nie jest ambasa-

dorem, lecz tylko agentem propagandy hitlerowskiej i że ręce jego splamione są krwią morderców”.

Min. Eden zastrzegł się, że według zwyczaju brytyjskiej procedury, jedynie marszałek izby ma prawo zwrócić uwagę na niewłaściwość wyrażen posła a nikomu innemu w tej mierze inicjatywa nie przysługuje. Min. Eden wyraził swój osobisty żal, że amb. von Ribbentropowi ułóżono, równocześnie jednak poinformował, że zmuszony jest udzielić ambasadorowi brytyjskiemu w Berlinie instrukcyj, by zaprotestował formalnie przeciw zaproszeniom ministrów Goeringa i Goebbelsa.

Strajk robotników portowych

Nowy Jork. (ATE) Strajk robotników portowych na zachodnim wybrzeżu oraz na brzegach Atlantyku i zatoki Meksykańskiej rozszerza się.

Ogółem strajkuje przeszło 80.000 robotników. Około 300 parowców nie mogło odplynąć.

Wiele towarzystw okrętowych przedsięwzięło środki celem niedopuszczenia do strajku obsługi swych parowców. Np. towarzystwo „American

Marchant Line” donosi, że parowiec „Trader” odpłynął z Nowego Jorku do Londynu pomimo prób wywołania strajku.

Nowy Jork. (PAT). Strajk robotników objął już prawie wszystkie porty Stanów Zjednoczonych, powodując straty obliczone na 500 000 dol. dziennie. Poczta zagraniczna odchodzi z dużym opóźnieniem.

Sprawa „Piomyka”

Kraków. (Tel. wł.) W procesie wytoczonym przez działaczy Związku Nauczycielstwa Polskiego redaktorowi odpowiedzialnemu „I. K. C.” Stankiewiczowi o głośny numer „Piomyka” sąd okręgowy uniewinnił Stankiewicza.

Znów Żydzi oszuści!

Katowice. (AJS.). Uwagę kół fachowych branży radiowej zwróciło od dłuższego czasu nagłe pojawienie się w handlu i to tylko w firmach żydowskich lamp radiowych marki „Tungsram”, które sprzedawane o 50 procent poniżej cennika

Dociekania doprowadziły do odkrycia, że kilkunastu kupców z Żydom Herszlem Broderem, który był w swoim czasie właścicielem składu radiomotocyklowego w Katowicach, przeszło w porozumienie z pracownikiem przedstawicielstwa żarówek „Tungsram” 17-letnim Maksem Heinzem z Wełnowca, którego naklonili do wykradania na wielką skalę lamp radiowych, płacąc mu groszowe wynagrodzenie.

Według prowizorycznych obliczeń szkoda wyniesie kilkanaście tysięcy złotych. Jako pośrednik pomiędzy Heinzem a kupcami żydowskimi działał Fryderyk Pieczka z Katowic. Policja przytrzymała kilku paserów z

Djonizym (?) Sobolem, właścicielem firmy „Elektrocentrum” w Sosnowcu na czele. Kupców osadzono w więzieniu.

Z komitetu nieinterwencji

London. (Tel. wł.) Komitet nieinterwencji zajmował się odpowiedzią sowiecką na niemieckie zarzuty. Po omówieniu odpowiedzi na zarzuty włoskie komitet postanowił poprosić rząd moskiewski o dalsze wyjaśnienia. W ciągu srody nadeszła również odpowiedź sowiecka na zarzuty angielskie.

W sprawie propozycji lorda Plymoutha, wysłania obserwatorów do wszystkich hiszpańskich punktów przywozowych, wezwano członków komitetu, aby zasięgnąć opinii swych rządów.

O zmianie w Austrii

Wiedeń (PAT) Wied. Biuro Kor. donosi:

Prasa komentuje rekonstrukcję gabinetu, jako ześrodkowanie odpowiedzialności i autorytetu w osobie kanclerza Schuschnigga.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 5. 11. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych ofiarowano 5% poz. konwert. po 53,—, natomiast poszukiwano 4% premj. dol. po 46,50 — bez oddawców.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 4½% listy zast. złote w zlocie po 45,75, natomiast obracano 4½% zlotowe listy zast. po 43,50 oraz 4% listy zastawne konwert. po 40,50.

Akcje bankowe bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominatu wzgl. w złotych za sztukę.

Papier procentowe

5% państw. poz. konwert. 53,— O.
4½% listy zast. złote w zlocie przestępłowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł — 8,9141 zł za 1 dol.) 45,75 O.
4½% zlotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 43,50 +
4% listy zast. konwert. ostepł. P. Z. K. 40,50 +
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 5. 11. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowy, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owses 420 g/l.

Ceny orientacyjne:	
Żyto (Uspokobienie spokojne)	17,00—17,25
Pszenica (Uspokob. spokojne)	23,75—24,00
Jęczmień browarowy	25,00—26,00
Uspokobienie spokojne.	
Jęczmień 630—640 g/l.	19,25—19,50
Jęczmień 667—676 g/l.	20,25—20,50
Jęczmień 700—715 g/l.	21,50—22,25
Ogólne uspokobienie spokojne.	
Owies (Uspokobienie spokojne)	16,00—16,50
Maka	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	26,75—27,00
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	26,25—26,50
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	24,50—25,00
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	16,75—17,25
żytnia posł. pon. 65% wł. w.	15,25—15,75
Uspokobienie spokojne.	
pszenica gat. I wyc. 0-2% wł. w.	39,25—40,25
pszenica gat. IA 0-45% wł. w.	38,25—38,75
pszenica gat. IB 0-55% wł. w.	36,75—37,25
pszenica gat. IC 0-60% wł. w.	36,25—36,75
pszenica gat. ID 0-65% wł. w.	35,25—35,75
pszenica gat. IIA 20-55% wł. w.	34,25—34,75
pszenica gat. IIB 20-65% wł. w.	33,50—34,00
pszenica gat. IID 45-65% wł. w.	30,50—31,50
pszenica gat. IIF 55-65% wł. w.	26,50—27,50
pszenica gat. IIIA 65-70% wł. w.	20,25—21,25
pszenica gat. IIIB 75% wł. w.	17,25—18,25
Uspokobienie spokojne.	
Oreby żytnie stand.	11,75—12,00
Oreby pszenne grube stand.	12,50—13,00
Oreby pszenne średnie stand.	11,50—12,25
Oreby jęczmienne	13,00—14,25
Rzepak zimowy	44,00—45,00
Siemię lniane	42,00—45,00
Gorzyczka	31,00—34,00
Groch Wiktorja	22,00—25,00
Groch Folgera	24,00—26,00
Mak niebieski	64,00—68,00
Koniczyna czerwona surowa	100,00—125,00
Koniczyna biała	100,00—125,00
Ziemniaki jadalne	3,10—3,30
Ziemniaki fabryczne za kilo	17½
Makuch lniany w taflach	20,50—20,75
Makuch rzepak w taflach	16,50—16,75
Słoma pszenica luzem	2,00—2,25
„ pszenica prasowana	2,50—2,75
„ żytnia luzem	2,10—2,35
„ żytnia prasowana	2,85—3,10
„ owsiana luzem	2,35—2,60
„ owsiana prasowana	2,85—3,10
„ jęczmienna luzem	2,00—2,25
„ jęczmienna prasowana	2,50—2,75
Siano zwykłe luzem	4,10—4,60
„ zwykłe prasowane	4,75—5,25
„ nadnoteczkie luzem	5,00—5,50
„ nadnoteczkie prasowane	6,00—6,50
Ogólne uspokobienie słabsze.	

Ogólny obrót: 4074 tonn, w tem żyta 1496 tonn, pszenicy 141 tonn, jęczmienia 255 tonn, owsa 178 tonn.

Wiadomości

Urzędowo donoszą, że kanclerz Hitler przyjął w Berchtesgaden najwyższego dostojnika Kościoła rzymsko-katolickiego w Niemczech ks. kard. Faulhabera.

Według wiadomości ze źródeł miarodajnych, rząd angielski przedłożył w następnym tygodniu parlamentowi projekt ustawy w sprawie zakazu noszenia mundurów partyjnych.

Królewska komisja śledcza dla spraw Palestyny opuściła Londyn dziś, udając się przez Marsylię do Jerozolimy.

W Brukseli izba deputowanych uchwaliła 135 głosami przeciw 41 rezolucję, wyrażającą rządowi zaufanie.

W Bukareszcie nastąpiło uroczyste otwarcie konferencji szefów sztabów generalnych państw Ententy Bałkańskiej. Obradom przewodniczył szef rumuńskiego sztabu generalnego, generał Samsonowici.

W Berlinie zmarł w wieku lat 59 major w stanie spoczynku Ernst Schneider, który przed 10 laty założył pierwszy w Niemczech okręg Stahlhelmu — organizacji b. żołnierzy frontowych. Jak wiadomo, organizacja ta nie istnieje już w Niemczech.

Odparte zakusy czerwonych mącieli

Włochy — Niemcy — Anglja wobec interwencji Sowietów w Hiszpanji

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Rzym, 3 listopada.

Kronika wypadków wewnętrznych włoskich oraz międzynarodowych znowu napęczniała. Zdarzenia przewijają się i tłoczą tak, że nie łatwo nadążyć z ich omówieniem. Jeden fakt zdaje się górować nad innymi, t. j. że ofensywa bolszewicka, skoncentrowana na froncie hiszpańskim, rozsiana poza tem na kilku odcinkach zachodnich, załamuje się dzięki zwycięskim walkom narodowców hiszpańskich.

Równocześnie także akcja dyplomatyczna Sowietów doznała porażki i to po raz drugi w ciągu ośmiu dni w łonie londyńskiego komitetu nadzoru nad nieinterwencją. Ambasador włoski Grandi, odpowiadając na oskarżenia sowieckie pod adresem Włoch, wykazał tam ponownie, że nie państwa faszystowskie, ale Sowiety otwarcie gwałcą układ, cytując w piśmie do lorda Plymoutha, prezesa komitetu, dwadzieścia konkretnych wypadków jawnego pogwałcenia tego układu. Starcie między Grandim a ambasadorem sowieckim Majskim, który między in. domagał się blokady portów portugalskich, było niemiłej dramatyczne od poprzedniego starcia z Kaganem i pozbawione wszelkiego tonu dyplomatycznego.

Grandi oświadczył, że Sowiety, dostarczając broni i podsycając wojnę domową w Hiszpanji, starają się przedłużyć konflikt wbrew założeniu komitetu nieinterwencji. Stwierdził dalej, że Moskwa próbowała znowu zastraszyć komitet groźbą wycofania się z niego dla uzyskania wolnej ręki. Przestrzega przeto Sowiety, że i inne mocarstwa będą wiedziały, jak mają w tym wypadku postąpić.

Zdecydowana forma oświadczenia Włoch, a niemiłej Portugalji, skłoniła rząd angielski, który pod naciskiem laburystów zajmował dość chwiejne wobec Sowietów stanowisko, do jaśniejszego wypowiedzenia się. Minister Eden w onegdajszej mowie w izbie gmin oświadczył się za ścisłym stosowaniem nieinterwencji. Ostrzegł też laburzystów i wogóle opinię publiczną przed niebezpieczeństwem wojny. Kilkanaście statków sowieckich, nalożonych bronią i żywnością jest w drodze do Hiszpanji. Zdaniem Edena „możliwość nieobliczalnych powikłań” nie jest wyłączona. Korespondent londyński „Corriere della Sera” pisze, iż mowa Edena co do charakteru swego była antyrosyjska.

Na stanowisko Anglii wpłynął w Niemalęj mierze zjazd włosko-niemiecki w Berlinie, którego jednym z głównych wyników jest utworzenie niemiecko-włoskiego frontu antysowieckiego.

Włochy są zdecydowane niewątpliwie szczerzej niż Niemcy (bo te, mimo wszystko, w pewnych sferach nie wyzwały się jeszcze od tajemnych konszachtów z Moskwą) powstrzymać za wszelką cenę pochód bolszewizmu w Europie. Wynika to jasno z medjołańskiej mowy Mussoliniego. „Faszizm powstał pod sztandarem antybolszewickim, pod tym sztandarem walczył i w jego cieniu zwyciężył” powiedział Mussolini. Rzym i Moskwa, to dziś więcej jak kiedykolwiek indziej teza i antyteza, dwa hasła nie do pogodzenia.

Londyn nie chce dopuścić, by inicjatywa antysowiecka Rzymu i Berlina przybrała formy konkretniejsze. Anglja bowiem nie jest jeszcze gotowa. Dlatego Londyn uczyni wszystko, by nie doszło do starcia dwu wrogich elementów i ideologii. Ale po zajęciu Madrytu przez narodowców hiszpańskich dalszym polem konfliktu będzie Katalonja. Tak więc niebezpieczeństwo powikłań na morzu Śródziemnym nie zniknie.

Należy przewidywać, że zaraz po za-

jęciu Madrytu, Włochy i Niemcy uznają rząd generała Franca.

Prasa włoska protestuje przeciwko interwencji Sowietów w sprawy hiszpańskie i podburzaniu przez nich lewicy międzynarodowej przeciwko Włochom. Mieszanie się Rosji sowieckiej w sprawy wewnętrzne Hiszpanji, stanowi, zdaniem „Giornale d'Italia” niebezpieczny precedens polityczny dla całej Europy. W stosunku zaś do zwyciężającej Hiszpanji narodowej, która kontroluje już pięć szóstych całego terytorjum półwyspu, równa się to wypowiedzeniu wojny. Moskwa interwenując za pośrednictwem III Międzynarodówki wewnątrz państw europejskich, godzi w podstawy porządku i pokoju europejskiego.

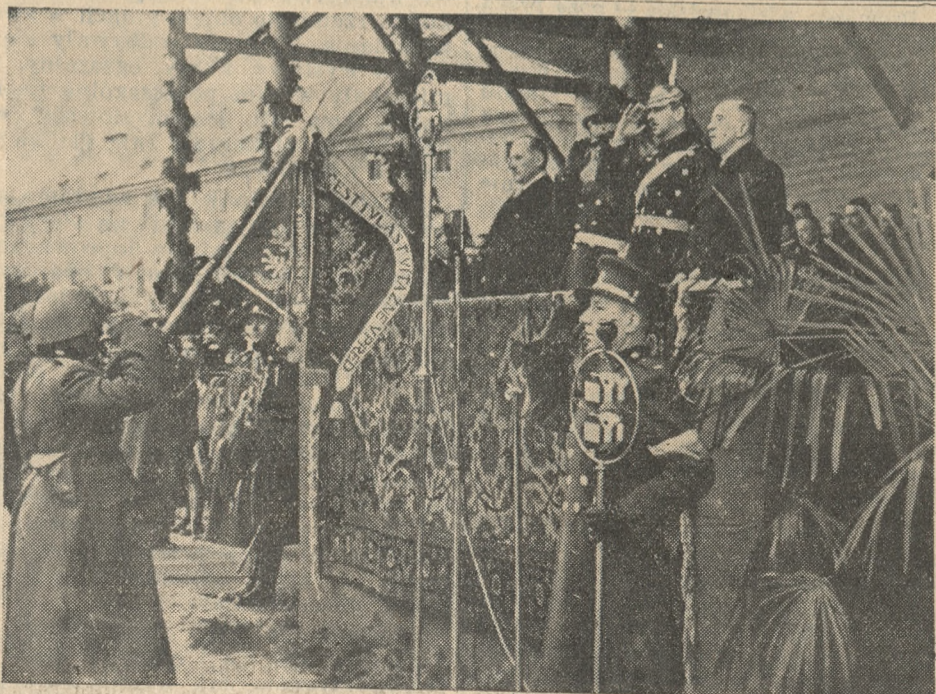
„La Tribuna” zaś w ten sposób ujmuje problem: „Włochy i Niemcy nie mogą pozwolić na to, żeby III Między-

narodówka, poruszając klawiszem hiszpańskim, wywołując konflikt na morzu Śródziemnym, spowodowała wojnę w Europie. Doszliśmy już do tego. Czas zatem zająć prawdzie w oczy i przyjąć na siebie odpowiedzialność, jaką rządowi narzuca krytyczne położenie Europy”.

Dla Polski w związku z temi wypadkami, może nagle nadejść chwila ważnych decyzji.

Położenie, jak to odpowiedzialni politycy zaznaczają, a ostatnio znamiennie podkreślił Mussolini, jest bardzo mętne. Tem bardziej należy dbać o wyraźną linię polityczną wobec wszystkich sąsiadów i tej samej jasności domagać się od nich. A nadewszystko usuwać to, co osłabia spójność wewnętrzną oraz gotowość bojową całego narodu.

S. M.

Z okazji pobytu w Pradze króla rumuńskiego Karola, 11 pułk dragonów armji czechosłowackiej nazwany został imieniem króla Karola.

plotki stołeczne

4 listopada

Niedawno wspominaliśmy na tem miejscu o Wysockiej w „Sprawach rodzinnych”. Nie przypuszczaliśmy doprawdy, że znów tak szybko wrócimy do tego samego tematu. Czem jest odtwórca dla sztuki, to widać po świeżych rzeczach, wystawianych w stolicy. Jest teraz sezon na kreacje wybitnych artystów i dzięki nim właśnie sztuki utrzymują się na afiszu.

Mamy teraz dwie sztuki, z których jedna się cieszy, a druga będzie się cieszyła powrotem — głównie dzięki odwrotom: to Jasnorzewskiej „Dowód osobisty” i „Złoty wieniec” Christiny Jope-Slade i Sewella Stokes. W pierwszej Cwiklińska i Dulębina, a w drugiej — Wysocka.

Jasnorzewska posiada swoisty stosunek do życia. Jej komedje odnoszą się do stosunku mężczyzny do kobiety, regulują go w sposób idący po linii największej bezpośredniości. Głównym wskazaniem w komedjach Jasnorzewskiej, kierującej postępowaniem ludzi wobec siebie, jest całkowita wolność, zabezpieczająca swobodę działania i nieograniczająca w niczem tej swobody. Można by z Jasnorzewską przeprowadzić polemikę — ze skutkiem — na temat też, wygłaszanych w „Dowodzie osobistym”, będącym gryzącą satyrą na magnaterję zbankrutowaną i fizycznie i materialnie, a ratowaną przez plutokrację, którą dawniej nazy-

waliśmy dorobkiewiczami, a dzisiaj nuworiszami — ale nie o to chodzi.

Komedja jest pisana z widoczną dużą kulturą sceniczną, dowcipem, z wyszukiwaniem rozmaitych sytuacji, trzymających na uwierzy słuchacza. Opiera się na kilku typach, które pozwalają artystom uwydatnić skalę swego talentu. Odnosi się to przede wszystkim do Gorkczyńskiej i Damięckiego, ale głównie do Dulębiny i Cwiklińskiej.

Dulębina posiada swoje gierki, westchnienia, które raz zastosowane, stanowią mogą atrakcję, ale, używane jako stała metoda, nużą i wywołują raczej wrażenie odmienne, niż zamierzane. Mimo to typ starej hrabiny Zebrzydowieckiej jest utrzymany w linii.

O Cwiklińskiej jako 80-letniej babce! Pierwszy raz ta świetna artystka wystąpiła w takiej roli i stworzyła kreację. Zarzucano jej, że przejawiała nieco postać. Może nawet teraz szarżuje nieco, uniesiona powrotem. Ale gdy się Cwiklińska pojawia na scenie w swej masce, zgoda odrębnej, zyskiwała oklaski, dosłownie niemiłkające. Nie powiedziała jeszcze ani słowa, a już publiczność była opasowana i zdobyta. Maska jej twarzy, zmienionej do niepoznania — była wyrzeźbiona jednolicie przez cały akt, aż dopiero gdy kurtyna zapadnie i Cwiklińska ukazuje się publiczności, uśmiech, jaki się zjawia na twarzy, przypomina, że to właśnie ona, że to jej uśmiech. Maska wręcz fantastyczna!

Wysocka posiada obecnie świetną passę: „Stare wino”, „Szesnaślat-

UWAGI

— Do czego, Pańskim zdaniem, służy znaczek pocztowy?

— Wiadomo, do opłacania listów lub innego rodzaju korespondencji.

— Tylko?

— No, dla zapaleńców filatelistów też ma wartość...

— Nietylko, nietylko. Opowiem panu o znaczkach pocztowych, które w czasach rozpowszechnionej reglamentacji dewizowej awansowały do roli prawidłowego środka płatniczego.

Rzecz działa się w Niemczech, gdzie przepisy dewizowe drobniawo regulują sprawę wywozu każdej pojedynczej marki zagranicę. Stan taki utrudnia obroty handlowe z innymi krajami i naodwrot; boli to, rzecz zrozumiała, każdego kupca, oddanego swemu zawodowi.

Od czego jednak głowa! Pan Lehmann, wzmocniony na duchu pokąsną liczbą kufli piwa, poszedł do głowy po rozum. I znalazł drogę wyjścia.

I po pewnym czasie pan Lehmann otrzymał towar z zagranicy. Pan Smith zaś z Londynu, który dostarczył panu Lehmannowi artykułów angielskich, cieszących się w Niemczech wielkim zbytem, otrzymał tytułem zapłaty duży plik arkuszy niemieckich znaczków pocztowych wysokiej wartości, oczywiście nie ostepmowanych przez pocztę.

Ponieważ pan Smith z Londynu prowadził oddawna handel z panem Pietschem w Hamburgu, sprzedającą stamtąd specjalność tej firmy, więc arkusze znaczków pocztowych wróciły z Anglii do Niemiec.

Zamiast zakazanej dla eksportu marki Banku Rzeszy niepokazane znaczki pocztowe — „briefmarki” — spełniły doniosłą funkcję międzykupieckiego środka płatniczego zagranicą.

Epokowy wynalazek pana Lehmana nie-
dlugo „pracował” w tajemnicy. Znalazł wielu naśladowców.

Kiedy zaś poczta, zdziwiona ogromnym zbytem wysokowartościowych znaczków, wszczęła dyskretnie śledztwo, zmyślny sposób finansowania handlu zagranicznego z obejściem bariery zakazów dewizowych, został zdemaskowany.

Lukę w ustawodawstwie wypełniono natychmiast odpowiednim paragrafem. I teraz również znaczek pocztowy objęty jest pojęciem „środka płatniczego”. Manipulacje nim podpadają pod surowe rygory ustawodawstwa dewizowego.

Oto, do czego jeszcze może, czy raczej mógł się przydać skromny znaczek pocztowy...

ka”, „Sprawy rodzinne”, no a teraz „Złoty wieniec”. Komedja angielska mogłaby stanowić przedmiot ostrej wymiany opinii. Wprowadza jednak rzadki temat: zagadnienie matki na scenę. Matka przenosi nędzę i funkcje praczkę nad zajęcia gwiazdy filmowej, byle tylko uratować rodzinę i jej organizację; rzecz inna, że przedtem okazało się, iż rodzina się rozlaży. W każdym razie niema tam ani żadnych trójkątów czy też czterokątów, niema zagadnień seksualnych, niema brudów — a jest swobodna komedja, pełna w gruncie rzeczy słońca.

Może to słońce świeciło w interpretacji Wysockiej, która gra rolę matki Bolton, Wysocka bowiem gra tak świetnie, tak żywo, tak bezpośrednio, że widzimy na scenie najoczywistszą prawdę życiową. Wysocka tworzy artyzm szczytowy; jest tak zwyczajna i tak życiowa, że wynosi się wrażenie, że albo jest to bezpośrednia kopja lub raczej bezpośrednie odtwarzanie rzeczywistości, albo artyzm tak wyczulowany, że dochodzi do wyżyn szczytów aktorskich.

Wysocka jest tak bezpośrednia, że nawet nie jest ucharakteryzowana. Widzimy jej twarz codzienną bez żadnej szminki. Zdaje się, że do jej roli niema nic do dodania, jak niema nic do ujęcia.

Ale też trzeba oddać jeszcze, co należy — reżyserowi Warneckiemu, który jako dyrektor Letniego kilku wystawionemi sztukami, a zwłaszcza Sardou i „Wieniec” zapisał się bardzo korzystnie u początku swej kariery dyrektorskiej.

WARSZAWIANIN

Sprawdzajcie listy wyborców do rady miejskiej!

Niech każdy pośpieszy stwierdzić, czy jest sam wpisany, czy nie opuszczono członków jego rodziny, znajomych i t. d. Sprawdzanie list trwa od 6 do 16 bm. codziennie od godz. 15 do 20 w lokalach komisji okręgowych, których wykaz dajemy na str. 12 i 13

U wrót Madrytu

Paryż (Tel. wł.). Jak donoszą z Salamanki, potwierdza się wiadomość o zajęciu Getafe i tamtejszego lotniska przez powstańców.

Jak dalej informują, zajęta została wieś Leganes, położona między Getafe i Alcorcon. W Leganes mieści się znany madrycki zakład dla umysłowo-chorych, oraz końcowy przystanek linii tramwajowej z Madrytu.

Stacja La Coruna doniosła, że w ręce powstańców dostała się wieś Boadilla del Monte, położona na zachód od Madrytu.

Wojska narodowe posuwają się naprzód w dalszym ciągu i znajdują się w odległości zaledwie 1 kilometra od lotniska Cuatrovientos, inaczej mówiąc, są u wrót Madrytu i zajęły już jego przedmieścia.

Stacja radiowa Federacji Generalnej Robotników przyznała wieczorem, że sytuacja Madrytu jest bardzo krytyczna. W tym momencie wybucha kryzys rządowy. Rząd obecny znajduje się właściwie w rękach anarchistów z federacji anarchistycznej iberyjskiej i konfederacji narodowej pracy.

Bombardowanie przedmieść

Madryt. (PAT). Według informacji Havasa nad przedmieściami Madrytu bez przerwy unoszą się samoloty powstańcze. Ze wszystkich stron rozlegają się odgłosy syren, alarmujących ludność.

Na przedmieścia samoloty powstańcze rzuciły liczne bomby. W powietrzu rozegrały się kilkakrotnie walki pomiędzy eskadrą powstańczą, a samolotami myśliwskimi czerwonych.

Falszyfikat banknotu 50-złotowego

Bank Polski zawiadamia, że w ostatnich dniach zatrzymano falszyfikaty banknotu 50-ciozłotowego z datą 1 września 1929 r. Jest to typ III, odmiana I.

Falszyfikat wykonany jest na papierze zwyczajnym, miękkim, z siatką imitującą rypsy, wytłoczoną mechanicznie na odwrotnej stronie banknotu, podczas gdy papier użyty do banknotów autentycznych jest dość sztywny, rypowany. Znak wodny z podobizną króla Batoiego, liczbą „50” i skrótem „zł” mechanicznie wytłoczony na stronie przedniej; znak ten, aczkolwiek w przetłoczonym słabszy niż na oryginalnym, podobny jest bardzo udanie.

Wszystkie rysunki, tak przedniej jak i odwrotnej strony, są mniej wyraźne niż na oryginalnym. Złaski, zwłaszcza na odwrotnej stronie falszyfikatu. Podpisy na przedniej stronie falszyfikatu wykonane są w kolorze jaśniejszym, niż na oryginalnym. Numeracja falszyfikatu jest wykonana farbą jaśniejszą, przyczem rozstawienie cyfr nie jest równomierne.

Charakterystyczną cechą omawianego falszyfikatu jest długość rysunku strony przedniej i odwrotnej, wynosząca 131 mm, podczas gdy na oryginalnym długość ta wynosi tylko 127 mm. Różnica ta zostaje na falszyfikacie wyrównana odpowiednim zważeniem białego paska ze znakiem wodnym, wskutek czego ogólna długość falszyfikatu i oryginału jest jednakowa. Falszyfikat wykonany jest udanie przy pomocy środków dających możliwość reprodukcji go w bardzo dużych ilościach i jest dość trudny do rozpoznania na pierwszy rzut oka.

Projekt ustawy adwokackiej

Na plenarnym posiedzeniu Naczelnej Rady Adwokackiej odrzucono szereg poprawek do projektu ustawy o reformie adwokatury, który ułożyła specjalna komisja. M. in. skreślono ustęp, przewidujący skreślenie z list aplikantów adwokackich, wpisanych po dniu 1 lipca 1936 r., co groziło wyłączeniu blisko 300 aplikantów.

Projekt stanowi, że wszystkie przepisy obowiązujące będą od chwili ogłoszenia ustawy tak, że aplikanci adwokacy, przyjęci do izb według przepisów dotychczasowych, zachowują wszystkie prawa.

Projekt, uchwalony przez N. R. A., nie przesądza jednakże ostatecznie kierunku reformy ustroju palestry, gdyż zadecyduje o formie nowej ustawy specjalna komisja ministerjalna, która powołana ma być przez ministerstwo sprawiedliwości. Według przyrzeczeń, otrzymanych przez N. R. A., pięciu jej przedstawicieli wejdzie w skład tej komisji.

Zmiana rządu w Madrycie

Madryt. (PAT). Powstał nowy rząd z udziałem 4 ministrów anarchistów syndykalistów. Na czele jego, jak dotychczas, stoi Larga Caballero, który

zachował również dla siebie tekę ministra wojny. W nowym rządzie, prócz komunistów i socjalistów są również reprezentowani separatysty baskijski, lewica katalońska i stronnictwa republikańskie.

Bolesna sprawa

Niedawno pod aliśmy przykrą i bolesną dla wielkopolskiego rzemiosła wiadomość, że „Dom Rzemieślniczy” w Poznaniu oddany zostaje na subhastę. Wiadomość ta zelektryzowała rzemiosło nie tylko całego Poznania, ale całej naszej dzielnicy zachodniej. Była to, jak wiadomo, jedyna placówka w całej Polsce, która naprawdę była dumą rzemiosła wielkopolskiego.

Oto — co pisało jedno z „sanacyjnych” pozn. pism rzemieślniczych w lutym 1934 roku:

„Rzemiosło wielkopolskie — poza pracą zawodową, gospodarczą i państwowotwórczą, ma na swoim koncie niejedno wspaniałe dzieło. Jednym z najwspanialszych jest i będzie po wieki (!!) budowa „Domu Rzemieślniczego” w Poznaniu — wielkiego i okazałego gmachu, stworzonego wspólnym wysiłkiem warstw rzemieślniczych, którą to z dumą i słusznym — nazwano pomnikiem kultury rzemieślniczej.”

A dalej pisało to samo pismo:

„Dom Rzemieślniczy” musi się stać na wieki (!!) własnością rzemiosła, za wiele ono bowiem włożyło wien pracy, trudów i kosztów. Musi się stać kolebką jego odrodzenia, ośrodkiem, z którego na całą Polskę promieniować będzie wielka siła żywotna i miłość ideałów — tak bliskich i właściwych sercu polskiego rzemieślnika-obywatela.”

Tymczasem — co się dzieje z tem „najwspanialszym dziełem”? Oto — doprowadzono do tego, że to istotnie wielkie dzieło wielkopolskiego rzemieślnika idzie na — subhastę. Przypomnijmy jednak chociaż pokrótce etapy powstania poznańskiego „Domu Rzemieślniczego”.

W połowie roku 1924 — powstaje z ramienia ówczesnego zarządu Izby Rzemieślniczej z prezesem s. p. Jewasińskim na czele projekt pobudowania w Poznaniu „Domu Rzemieślniczego”. Projekt został przez przedstawicieli rzemiosła w lipcu wym. roku przyjęty z wielkim entuzjazmem, a poparty przez całe rzemiosło. Przyjęło ono na siebie duży ciężar, opodatkowując się na ten cel dobrowolnym podatkiem. Wybrano równocześnie komitet oraz zarząd budowy i zabrano się gorliwie do dzieła.

Składki poczęły wpływać ze wszystkich stron, płaciły jednostki, płaciły całe organizacje i stowarzyszenia. Zwrócono się równocześnie do ówczesnego prezydenta m. Poznania p. C. Ratajskiego, celem pertraktacji o nabywanie stosownego gruntu pod powstającą budowlę P. Ratajski zaofiarował komisji kilka gruntów miejskich do wyboru, z których wybrano grunt u wylotu ul. Franciszka Ratajskiego (gdzie obecnie „D. R.” stoi), co stało się w dużej mierze nieszczęściem dla całego przedsięwzięcia, i to z dwóch przyczyn: jedno — że wybrano grunt niestosowny, który pochłonął kolosalne sumy już podczas kładzenia fundamentów, a drugie — że grunt nie należał do miasta, a był terenem należącym do fiskusa, czyli do państwa. Grunt wszakże uzyskano.

Zabrano się do budowy. Już w dniu 2 maja 1927 r. następuje uroczyste położenie kamienia węgielnego, w której to uroczystości poza licznym rzemiosłem wzięli udział przedstawiciele duchowieństwa, władz państwowych i miejskich z ówczesnym min. handlu i przemysłu p. Kwiatkowskim, wojewodą p. Bnińskim i prezydentem miasta p. Ratajskim na czele.

Położono kamień węgielny — wmurowano akt erekcyjny, wygłoszono kilka przemówień, z których warto przypomnieć, komu i czemu miał służyć nowobudujący się gmach. Oto jak przedstawił cel „Domu” jeden z głównych inicjatorów budowy p. K. Juszczyk:

„Gmach ma skupiać całe rzemiosło polskie w wyteżonej, zgodnej pracy tak zawodowej jak społecznej. Dom ma służyć na sale egzaminacyjne zarów-

no dla uczniów, czeladzi, jak majstrów. W gmachu mają się odbywać wykłady i kursy, mają się znajdować warsztaty szkolne, biblioteka rzemieślnicza i t. d.” Podnosimy powyższe specjalnie, bo niżej do sprawy tej jeszcze wrócimy.

I rósł okazały gmach — a w niespełna dwa lata nastąpiło już uroczyste otwarcie „Domu Rzemieślniczego” dla użytku rzemiosła. Wciąż napływały składki i dary (n. p. m. in. ofiarowali pozn. Cech Rzeźnicki oraz Tow. Mł. Przemysłowców piękne okna witrażowe wartości kilka tysięcy złotych) i w końcu rzemiosło objęło gmach w swoje posiadanie. Istotnie odbywały się w salach wystawy, kursy, egzaminy, zamieszkały w nim poszczególne Cechy, nawet Tow. Mł. Przemysłowców wydzierżawiło ubikacje i sale dla swych zebrań i posiedzeń.

Nastąpiła jednak, jak wiadomo, nowa era: nacisk „sanacji” na sfery rzemieślnicze. W rzemiosło doprowadzono do rozłamu, zarząd „Domu” opanowali panowie z pod znaku „sanacyjnego” z głośnym w swoim czasie p. inż. Ewarystem Namysłem na czele, który stał się nie tylko wszechwładnym panem jako „komisaryczny prezydent” Izby Rzemieślniczej, ale opanował też zupełnie z oddanymi sobie satelitami gospodarkę „Domu Rzemieślniczego”. Nic to, że wielu z dzisiejszych „działaczy” tej „współpracy” się wypierają, bo wszyscy oni ponoszą odpowiedzialność za to, co się z „Domem Rzemieślniczym” obecnie dzieje.

Gospodarka szła coraz gorzej, aż doszło do tego, że i Cechy, i Tow. Mł. Przemysłowców, jak wogóle całe rzemiosło „Dom” opuściło, a w ich miejsce stały się stałymi lokatorami „Domu Rzemieślniczego” różne „Legiony Młodych”, jakies oddziały „Strzelca”, ba! nawet żydowski „Ekspress Ilustrowany” urządził w nim swoją siedzibę.

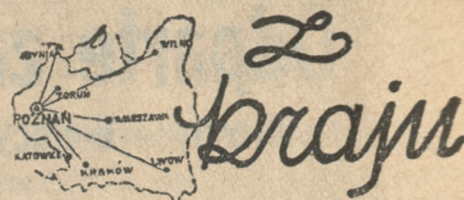
Ażeby ratować placówkę przed zupełnym upadkiem zwołano na dzień 4 marca 1934 osobne zebranie rzemiosła, na którym wśród burzliwych obrad wybrano osobną komisję, celem dokładnego zbadania gospodarki „Domu”, która jednak jak dotąd, sprawozdania swej czynności nie ogłosiła.

Zato — p. E. Namysł czynił na „własną rękę” wielkie „starania” — i — przywiózł oto „radosną wieść” — jak to pisał wówczas „Głos Rzemieślnika” (nr. 31 z dnia 16 listopada 1930 — a był to właśnie okres wyborów!), że uzyskał w Warszawie przewłaszczenie rządowego gruntu (pod „Domem Rzemieślniczym” — red.) na rzecz „Domu” i to za pół ceny. Co to wówczas było okrzyków tłusto drukowanych: „Niech żyje Wielki Protektor Rzemiosła Wielkopolskiego, Wojewoda Hr. Rogier Raczyński! (dosłownie!). Niech żyje nasz dzielny, energiczny Zarząd Domu Rzemieślniczego! Niech żyje Prezes Inżynier (przez duże I!) Ewaryst Namysł!” (Patrz wym. numer „Gł. Rzemieślnika — Red.).

Aż „wyżył” się p. Namysł, „wyżył” się jego satelici, a Dom Rzemieślniczy idzie na — subhastę. Nastąpiły różne, późniejsze afery z głośnym „Bankiem Rzemieślniczym”, który ulokowano w Domu Rzemieślniczym, a któremu przewodził również p. Namysł i jego pupilowie, nawołujący dziś znowu rzemiosło do skupienia się w sprawie przeprowadzenia swych... kandydatów do przyszłej pozn. Rady miejskiej.

Oto obraz w krótkim tylko zarysie „gospodarki” tych, którzy od 10 lat — mienią się „obrońcami” wielkopolskiego rzemiosła. Skutki tej „obrony” wykazuje nam najlepiej obecne położenie rzemiosła w całości, a szczególnie już — upadek wielkiego przedsięwzięcia, jakim był poznański „Dom Rzemieślniczy”.

Słowem — wykazuje się nie po raz pierwszy, że czegokolwiek tylko tkną się ci niepowołani „działacze”, niczego nigdzie nie zbudują, a wszystko popsuja, zniweczą.

KOMUNIKACJA LOTNICZA WARSZAWA — HELSINKI

W wyniku przeprowadzonych pertraktacji Polskie Linie Lotnicze „Lot” uzyskały od rządu fińskiego na przeciąg 5 lat koncesję na przedłużenie swej linii z Tallina do Helsinek. Linję tę Polskie Linie Lotnicze „Lot” będą eksploatować w porozumieniu z fińskim towarzystwem komunikacji powietrznej. Regularna eksploatacja tej linii rozpocznie się w sezonie wiosennym.

W ten sposób uzyskamy bezpośrednie połączenie lotnicze ze stolicą Finlandji, co znacznie skróci czas podróży i wpłynie bezpośrednio na ożywienie stosunków między obu krajami.

HARCE AFERYSTY NA TERENIE PODATKOWYM

Fakt, że w dziedzinie podatkowej ogół niebardzo się orientuje co ma do płacenia, starają się wyzyskać sprytni aferzyści i cieszą się przytem nieraz znacznym powodzeniem.

W Warszawie aresztowano w tych dniach niejakiego Oswalda Schwarza, który zerował właśnie na tym terenie. Zgłaszał się on jako „zastępca naczelnika” do drobniejszych sklepikarzy, kazał sobie przedkładać kwity podatkowe, a porównawszy je z jakimiś własnymi wykazami, stwierdzał „czarne na białym”, że dana osoba ma jeszcze sporo do zapłacenia. I na poczet tych dopłat ściągali zaraz na miejscu, ile się tylko dało. Obecnie zgłaszają się liczni poszkodowani, a jak dotąd stwierdzono, oszust tą drogą nabrali ludzi na przeszło 10 tysięcy złotych.

STRAJK W ŁODZI ODWOŁANY

Proklamowany na dzień 5 bm. strajk pracowników samorządu miejskiego w Łodzi, wobec przychylnego załatwienia postulatów pracowniczych przez zarząd miasta, został odwołany. Prezydent miasta wydał zarządzenie, aby urzędnikom zarabiałym do 300 zł miesięcznie, zwrócono podatek specjalny, już pobrany za miesiąc październik i na listopad.

FABRYKA PRZETWORÓW MIĘSNYCH W KATOWICACH

Magistrat miasta Katowic, zgodnie z umową, jaką zawarł z firmą „Silesia - Bacon”, wybudował własnym kosztem fabrykę przetworów mięsnych obok rzeźni miejskiej w Katowicach. Koszt budowy tej fabryki wyniósł 175.000 zł. Fabryka wyposażona jest w urządzenia techniczne do fabrykacji szynki i innych przetworów mięsnych w puszkach i będzie pracowała przeznaczone na eksport do Ameryki i Afryki. Uruchomienie fabryki nastąpi w pierwszych dniach listopada rb.

MIANOWANIA I PROMOCJE W DIECEZJI TARNOWSKIEJ

Ks. prałat dr. Jan Bochenek, prof. seminarium duchownego w Tarnowie został mianowany kanonikiem kapituły tarnowskiej.

Ks. mg. Stanisław Łach, były wicekanclerz Kurji, uzyskał stopień doktora teologii na uniwersytecie im. Jana Kazimierza we Lwowie. (KAP)

MORDERSTWO NA TLE ZEMSTY

W Dzień Zaduszny na jednej z najruchliwszych ulic w Brzeżanach wśród tłumu śpieszącego i wracającego z cmentarza powstała panika, spowodowana wystrzałem z rewolweru. Okazało się, że zamordowany został przez nieznaną osobę strażnik więzienia Franciszek Groch, powracający z dwójkiem dzieci. W chwili, gdy Groch znalazł się opodal mieszkania, oddano do niego strzał, kładąc go trupem na miejscu. Morderstwo to ma prawdopodobnie tło zemsty ze strony świata przestępczego. Policja prowadzi dochodzenia.

O PODNIESIENIE ROLNICTWA NA WILEŃSZCZYZNIE.

W Wilnie odbyła się konferencja w sprawie drenowania gruntów na Wileńszczyźnie, w której wzięli także udział woj. Bociński i prawie wszyscy starostowie. W północnych częściach województwa są wielkie nieurodzaje wskutek nie regularności opadów atmosferycznych. Tej klęsce ma właśnie zapobiec drenowanie. Postanowiono w roku przyszłym zdrenować po 100 ha gruntu drobnych rolników w powiatach brasławskim i dziśnieńskim, oraz przeprowadzić studia w sprawie rozszerzenia tej akcji.

ARESZTOWANIE BURMISTRZA ZALESZCZYK

W związku z nadużyciami w zarządzie miejskim bawili w Zaleszczykach sędzia śledczy i wiceprokurator sądu w Czortkowie. Po przesłuchaniu aresztowano burmistrza Stefana Hebdę oraz kasjerkę magistratu Hafnerównę. Aresztowanych odstawiono do więzienia w Czortkowie.

Ostatnie stadium rozkładu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Łódź, 4 listopada.

To, co dawniej było obozem prądowym, znalazło się obecnie w Łodzi w stanie ostatecznego rozkładu. Aczkolwiek to samo dzieje się w całej Polsce, w Łodzi proces jest znacznie ostrzejszy. Złożyło się na to kilka przyczyn. Przedewszystkiem ta, że Łódź jest wybitnie miastem spekulacji i przeróżnych machinacji finansowych. Ta ohydna atmosfera kombinatorstwa przeżarła nie tylko sfery ściśle gospodarcze, ale i polityczne. Wielki procent Żydów, którzy przeniknęli niemal wszędzie, owej demoralizacji ogromnie sprzyja. To też bardzo rychło trzon „sanacji” został porażony.

Drugim powodem kompletnego rozkładu „sanacji” stało się ostre tempo walk politycznych na terenie Łodzi. Środowiska mniej politycznie rozbudzone, nie będące widowiskiem tak ostrych starć gospodarczych, nie wymagają od partii rządzącej tyle wysiłku, a co za tym idzie, nawet mało wartościowa grupa przez dłuższy czas może tam jeszcze bytować. Natomiast Łódź wymaga nie tylko ogromnej sprężystości organizacyjnej, lecz przede wszystkim zmusza „sanację” do zajęcia zasadniczego, programowego stanowiska. Brak zaś programu od razu skazuje „czynniki” do zajęcia pozycji nietyle roli nadrzędnej, co podrzędnej, ubocznej, — pozycji obserwatorów.

Kompletna klęska wyborcza, która wyraża się zupełnie ściśle w jednym zdaniu: „po dziesięciu latach rządów nie uzyskali ani jednego mandatu”, ostatecznie podcięła już nie tylko resztki autorytetu u nas, lecz wprost wiąże we własne znaczenie u kierowników.

Drugim bodźcem była seria skandalicznych procesów.

Proces insp. Noska z jednej strony ujawnił długoletnią współpracę odnośnych dygnitarzy policyjnych z szefem podziemnego świata, a z drugiej skompromitował szereg czynnych działaczy „sanacyjnych”. Dla przykładu warto wymienić prezesa Związku Obrońców Ojczyzny, notariusza Okszę - Strzeleckiego, który, jak to ujawnił przewód sądowy, utrzymywał bliższe stosunki z przyjaciółmi „Ślepego Maksa” i był w jego mieszkaniu!

Proces referenta wydziału społeczno-politycznego w urzędzie wojewódzkim Dębowskiego stał się również skandalem, gdyż wyszło na jaw, że najgorsze paszkwile, drukowane w osławionym „Łódzkim Głosie Narodowym” były redagowane przy biurkach urzędu wojewódzkiego. Okazało się dalej, że choć redaktorami tego pisma byli konfidenci, jednak drukowano tam nie tylko napaści na obóz narodowy, lecz również zatławiano i wewnętrzne porachunki pomiędzy „sanacyjnymi” dygnitarzami.

To też obecnie, gdy się lawina skandali ruszyła na dobre, Łódź stale ma jakąś sensację. Głośnym echem po mieście rozszła się afera znanego działacza „sanacyjnego” Lejczaka, który w oparciu o pewne sfery byłych legjonistów zmontował tu „Stronnictwo

Demokratyczne” i bardzo rychło został stamtąd usunięty za malwersacje. Niemniej głośniejszym skandalem było odseparowanie się niejakiego Piątkowskiego. Był to w swoim czasie niemal dyktator „sanacyjny”, który jednak nie zdołał zahamować wzrostu sił obozu narodowego i skutkiem tego popadł w niełaskę.

Po pewnym czasie zasiadł on na ławie oskarżonych w procesie o aferę na szkodę skarbu państwa i w ten sposób skończył swą karierę jako „sanator”. W czasie ostatnich wyborów zmontował on z niezadowolonych elementów pośród byłych „sanatorów” „Front Polski”, który od razu nawiązał bardzo

Przy pokrzywce i swędzeniu skóry wskazane w każdym wypadku częste i gruntowne wypróżnienia żołądka i jelit, przez stosowanie czystej naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa**.
Tg 1877

ściśly kontakt z P. P. S. i pod wspólnym kierownictwem brał udział w obchodzie „krwawej środy”, wznosząc okrzyki już nie antyrządowe, lecz wprost antypaństwowe!...

Te i szereg mniejszej wagi wypadków wywołały w rozkładającej się „sanacji” kompletny chaos. Dziś „obóz prądowy” jest zbiorowiskiem najzacieklej ze sobą walczących wrogów osobistych, a że „wiedzą sąsiedzi, jak kto siedzi”, więc raz poraz na światło dzienne wychodzą coraz skandaliczniejsze szczegóły.

W tych warunkach pogłoski o tworzeniu się czegoś nowego na miejsce B. B. trafiają na jak najgorszy grunt. Ewentualni zwolennicy polityki „centrum” zadają sobie pytanie: dokoła kogo ma się skupić ta kadra, skoro wszyscy są skompromitowani i skoro wiadomo, co za skandale wyjdą na jaw jutro lub za miesiąc?

KAZIMIERZ HAŁABURDA.

Stronnictwo Narodowe w Poznaniu Wielkie publiczne zebranie

przedwyborcze Stronnictwa Narodowego odbędzie się w niedzielę, dnia 8 listopada br., o godz. 12 w cyrku „Olympia” przy ul. Poznańskiej
Przemawiać będą prelegenci z Warszawy, Częstochowy i Poznania

Cały naródowy Poznań bierze gremialny udział w zebraniu.

Uroczyste zebranie „Sokoła”

Niezwykle uroczysty przebieg miało wczorajsze zebranie „Sokoła” Poznań I. Salę zebrań na Św. Marcinie, w której obok estrady zajął miejsce poczet ze sztandarem najstarszego poznańskiego gniazda, wypełnili po brzegi członkowie i delegaci innych gniazd poznańskich, tak męskich jak i żeńskich.

Obrady zagał wiceprezes gniazda dh. St. Śliwiński, który powitał przybyłych, dopatrując się w liczny udział zgromadzonych wyrazu przy-

norowego przez wiceprezesa gniazda rozległy się na sali.

Wśród uroczystego nastroju przemówił następnie prezes Okręgu Poznańskiego Tadeusz Powidzki, charakteryzując czterdziestoletnią blisko, ofiarną i niezłomną służbę sokoła prezesa gniazda Poznań I, Bolesława Kargego. Dalej, po wręczeniu dhowi Kargemu dyplomu, wskazał na piękną kartę, jaką swą działalnością w „Sokole” posiadają wyróżnieni członkowie honorowi na akademii jubileuszowej w dniu 4. 10. br. członkowie: Józef Czepczyński, Roch Szczerbiński, Antoni Walkiewicz, prezes Wolski i Jan Zabłocki.

Gdy uciszyli się oklaski, zabrał

Bóle reumatyczne
artretyczne, neuralgiczne
usuwa szybko przez zyklicwieranie
Balsam Bengalski
karpinińskiego
Tg 1880

wiązania do wiecznie żywej i wszystkim drogiej idei sokoła.

W pięknych słowach przemówił następnie wypróbowany przyjaciel rzesz sokolich, kapelan Dzielnicy Wielkopolskiej ks. prałat Prędziński. Nakreśliwszy plastycznie obraz Polski na przełomie dziejów, wskazał dostojny mówca na tem tle działalność narodową honorowego członka gniazda Poznań I dr. Marjana Seydy, poczynając od wczesnych lat jego młodości na ławach gimnazjalnych i uniwersyteckich, poprzez okres przedwojenny „Kurjera Poznańskiego”, działalność czasu wojny światowej, aż do lat Polski już odrodzonej, a szczególnie ponownego kierownictwa „Kurjera Poznańskiego” od roku 1926. Ks. prałat Prędziński podkreślił też doniosłość dwutomowego dzieła historycznego dr. Seydy, „Polska na przełomie dziejów”.

Huragan oklasków po przemówieniu złotoustego kapłana i okrzyki „Niech żyje druh Marjan Seyda!” — przy wręczaniu dyplomu członka ho-

Niedomówienia niemiecko-włoskie

„Czy Włochy i Niemcy ułożyły wspólny plan wojny przeciw Rosji sowieckiej?”. Pytanie takie stawia paryski „Oeuvre” i dochodzi do wniosku, że głównym rezultatem wizyty min. Ciano w Niemczech było ustalenie współpracy Berlina z Rzymem w walce z Moskwą.

„Jest jasnym — pisze dziennik — że chodziło o wyeliminowanie Sowietów z Europy zachodniej. Żadna próba narzucenia Europie „dyktatury proletariatu” nie ma być dopuszczona. Oba państwa totalne miałyby przeszkodzić w razie czego siłą, gdyby miało dojść do utworzenia w Barcelonie czerwonej republiki katalońskiej”.

Prasa francuska podkreśla, że inicjatorem współpracy niemiecko-włoskiej przeciw komunizmowi jest przede wszystkim Berlin. W przeciwnieństwie do Hitlera używa Mussolini znacznie łagodniejszych słów przeciwko Moskwie, — raz dlatego, że nie zapomniano bliskich więzów włosko-sowieckich, jakie istniały jeszcze kilka lat temu, powtóre z uwagi na pomyślnie rozwijający się handel Sowietów

Tg 1878

głos dr. Marjan Seyda. Wśród uroczystej ciszy zwierzył się, że pojmując członkostwo honorowe „Sokoła” nie tylko jako wielki zaszczyt osobisty, ale ponadto i przede wszystkim jako wyraz czci dla ogniska duchowego, ogniska czynnego, męskiego, sokolego patriotyzmu, z którego wyszli i wychodzą wszyscy działacze narodowi. Mówca podzielił się wspomnieniami z najpiękniejszego dnia swego życia, a mianowicie 7 maja roku 1919, gdy delegacji niemieckiej wręczono w Wersalu, w obecności czterech Polaków, warunki pokojowe, przyznające Polsce także Gdańsk i Śląsk Górny bez plebiscytu. Dr. Seyda wyraził przekonanie, że rychło nadejdzie okres Polski narodowej, wyłonionej z odrodzenia wewnętrzznego narodu.

Po przyjęciu kilku nowych członków wyczerpano obrady, których podniosły przebieg u wszystkich uczestników pozostawił trwałe wspomnienie. (kl)

Encyklika przeciw komunizmowi?

W rzymskich kołach mówi się, że Ojciec św. w najbliższym czasie wyda encyklikę o komunizmie i o antyreligijnych prądach naszych czasów. Pogłoski te nie znalazły dotychczas potwierdzenia ze strony miarodajnych czynników.

Wiadomo jednak, że Stolica Apostolska przede wszystkim prowadzoną przez komunistów akcją antyreligijną uważa za największe niebezpieczeństwo naszej epoki. Na tem właśnie w szczególności sposób opierają się przypuszczenia, że Ojciec św. wezwie katolików i cały świat chrześcijański do walki z tym ruchem, który zagraża podstawom cywilizacji chrześcijańskiej. (KAP)

z Italią, dający rynkowi włoskiemu wiele cennych surowców. Ze strony włoskiej miano rzekomo wpływać łagodząco na ton antysowieckich enuncjacji kierowników Trzeciej Rzeszy, która to misja należała również do zakresu rozmów min. Ciano w Berlinie.

Dalsze wynurzenia na temat kulisów wizyty berlińskiej włoskiego ministra spraw zagr. przynosi znana dziennikarka francuska Genowefa Tabouis, pisząc w korespondencji z Londynu co następuje:

„Wyda się, że zaistniała duża rozbieżność poglądów między Berlinem i Rzymem co się tyczy udziału Polski w nowym układzie lokarniejskim. Berlin całkiem wyraźnie domaga się usunięcia Warszawy, podczas gdy Włochy dały do zrozumienia, że wszystkimi sposobami chcą sobie wciągnąć Polskę do nowych układów”.

O dalszych różnicach poglądów dotyczących się Austrii donosi p. Tabouis z źródeł londyńskich co następuje:

„Nie dawno temu miała w Wiedniu miejsce konferencja trzech wysokich generałów niemieckich ze sztabem głównym austriackim. Co można było dowiedzieć się z tej wybitnie tajnej konferencji, to decyzji, wymuszonej przez Niemcy na Austriakach, aby Austria usunęła ze swej armii wszelką broń pochodzenia włoskiego, np. jednostki zmotoryzowane i formacje lotnicze. Berlin domagał się, by całe uzbrojenie armii austriackiej było pochodzenia niemieckiego”.

W prasie francuskiej utrwała się mniemanie, że w stosunkach niemiecko-włoskich istnieje jeszcze dość niedomówień, tak, że nie można mówić o niezamąconej i trwałej przyjaźni Berlina i Rzymu.

P. Rzymowski odchodzi

„Goniec Warszawski” donosi, że p. Wincenty Rzymowski, członek Akademii Literatury, ustępuje w najbliższym czasie ze stanowiska naczelnego redaktora „Kurjera Porannego”.

Redakcję naczelną „Kurjera Porannego” obejmie literat i również członek Akademii Literatury, p. Ferdynand Goetel.

Powodem ustąpienia p. Rzymowskiego jest podobno energiczne stanowisko kół wojskowych, zwrócone przeciwko destrukcyjnej robocie p. Rzymowskiego.

STRONNICTWO NARODOWE KOŁO OSIEDLE

Zebranie plenarne w czwartek, 5 bm. w sekretariacie koła przy ul. Witkowskiej 21. Początek o godz. 20.

KOŁO WILDA

Zebranie w piątek, 6 bm. w lokalu p. Zawadki przy ul. Górna Wilda 75. Początek o godz. 20.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

Kurs kandydatów: Zapisy kandydatów przyjmuje się codziennie, w sekretariacie S. N. Śródmieście, przy ul. św. Marcina 65, m. 14

DO DZISIAJ ZEBRALIŚMY 87 422,93 ZŁOTYCH

Składki na eskadrę „Chrobry”

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na eskadrę „Chrobry”:
Przez agencję naszych gazet w Gnieźnie: Skuraczewska, Thielówna i Fischerówna, Gniezno
Zebrane przez kreglarzy w Strzelnicy w Lesznie
X. Y.
N. N., pracownik fabryki „Knorr”, Poznań-Główna

H. R.	3,—
Helena Pawlikowska, Poznań	3,—
Alojzy Klupsz, Nowy-Dwór	5,—
Bolesław Zawieja, Leszno	2,—
Razem wpłacono	87.072,93
Zadeklarowano i uchwalono wypłacić	350,—
Razem wpłacono, zadeklarowano i uchwalono wypłacić	87.422,93

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Listopad
6
Piątek

Ważne numery telefonów:

Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Posłańcy: 15-60 i 28-36
Taksówki: Postój przy ulicy
Grunwaldzkiej 77-72, przy Ry-
nku Jeź. 77-08, przy ul. Marsz.
Focha (naroż. Niegolewskich)
77-82, Pl. Świętokrzyski 49-80,
przy ul. Zielonej (nar. Strze-
leckiej) 50-35, Rynek Wil-
decki 66-35, W. Garbary (nar.
Wielkiej) 57-87.

Poczt. biuro zleceń: 49-27. Dokładny czas: 55-66.

Stan wody: + 0,59 mtr.
Temp. wody: + 6,2 st. C.

NOCNY DYŻUR APTEK

Sródmieście: Apt. przy ul. 27 Grudnia 18;
Apt. im Dr. Marcinkowskiego w Bazarze, ul.
Nowa: Apt. Zielona 31; Wrocławska 31; Apt.
Czerwona S. Rynek 37; Apt. przy Grobli, W.
Garbary 41. Jeżyce: Apt. Mickiewicza, ul. Da-
browskiego 10; Apt. pod Opactwem, ul. Da-
browskiego 76 (narożnik Staszica 1). Łazarz:
Apt. św. Łazarza ul. Strusza 9. Górczyn: Apt.
Karpinińskiego, ul. Marsz. Focha 153. Wilda:
Apt. przy Bramie Wildeckiej, G. Wilda 3. So-
łacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. Główna:
Apt. przy Krzyżu ul. Główna 19. Staroleka:
Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 5 listopada 1926 r.

Ukazał się nowy plan wielkiego Poznania. —
Stan wkładów z dn. 30 września 1926 r. w K. K.
O. w Poznaniu, przy ogólnej liczbie deponen-
tów 50.305, wynosił 1.898.006,74 zł. — Za zajęcia
płacono na targu 10 do 12 złotych.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu w kościele św. Marcina.** W piątek dn. 6 bm. przypada w kościele św. Marcina całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu. Początek wystawie-
nia o godz. 7 rano, o godz. 9 wotywa do Najśw. Serca Jezusa, o godz. 21 nie-
szpory, nabożeństwo do Najśw. Serca Je-
zusa i procesja. W czwartek 5 bm. o go-
dzinie 19.30 „Godzina święta”. (x)

— * **Nabożeństwa w kościele Karme-
litanek Bosych (ul. Niegolewskich 23).** Dnia 6 bm., w I. piątek miesiąca, cał-
odzienne wystawienie Najśw. Sakramentu.
Msze św. o godz. 6.15, 8 i 9. O godz. 17
kazanie, nabożeństwo i reposesycja Najśw.
Sakramentu.

OSOBISTE

— * **50-letni jubileusz nauczyciela tań-
ców.** W sobotę, dnia 7 bm. o godz. 9.30
odprawiona zostanie przed wielkim ołtar-
zem w kościele św. Marcina msza św.
na intencję p. Piotra Mikołajczaka, który
w tym dniu obchodzi 50-lecie swej dzia-
łalności jako mistrz tańców.

Wieczorem w białej sali Bazaru odbę-
dzie się obchód jubileuszowy, połączony
z wieczorkiem tanecznym. Komitet zło-
żony z b. uczniów mistrza tańców, wrę-
czy jubilatowi dyplom. Na wieczorku ta-
ncnym jubilat odtęńczy wraz ze swą
córką, p. Stellą Kledecką, menueta, któ-
rego tańczył przed 50 laty w operze war-
szawskiej. Menuet ten jest układem ów-
czesnego baletmistrza opery warszaw-
skiej, Francuza Meuniera, którego uc-
niem był jubilat. (sk)

WYKŁADY

— * **„Chrystus najwyższym wzorem
wychowawczym ludzkości”.** Na powyższy
temat referat wygłosi prof. J. Stein w
piątek o godz. 17 na zebraniu sekcji pe-
dagogicznej I. Sodalicji Pań miejskich,
na sali Księgarni św. Wojciecha.

WYCHOWANIA, KURSY

— * **Otwarcie II. kursu dokształcają-
cego dla pracowników miejskich.** W auli
miejskiego gimnazjum kupieckiego w Po-
znaniu odbyła się w poniedziałek 2 bm.
inauguracja 7-tygodniowego II. kursu
dokształcającego dla pracowników miej-
skich, zorganizowanego przez Koło Miast
Wielkopolski pod protektoratem woje-
wody poznańskiego.

Program kursu przewiduje 21 przed-
miotów z dziedziny prawa administracyj-
nego w 220 godzinach wykładowych,
nadt 53 godziny na seminarja. Kurs za-
kończy się egzaminami i rozdaniem
świadectw.

W kursie bierze udział 75 słuchaczy-
pracowników, delegowanych przez po-
szczególne zarządy miejskie wojewódz-
twa poznańskiego. Celem umożliwienia
niektórym zarządom miejskim wydelego-
wania swych pracowników na kurs, Koło
Miast Wielkopolski udzieliło w 19 wy-
padkach zapomóg w sumie 2 280 zł.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Zebranie poznańskiego oddziału
N. O. I.** W dniu 28 ub. m. odbyło się w
Poznaniu pierwsze zebranie zarządu od-
działu Okręgowego Naczelnej Organizacji
Inżynierskiej (N. O. I.). Zebranie zagał
prezes oddziału p. inż. B. Zakrzewski, wi-

Gdy Żydzi są przemysłowcami

Murowana Goślina. (mn)
Istniejąca tutaj od lat placówka prze-
mysłowa, składająca się z młynu i tar-
taku, przeszła z początkiem b. r., drogą
zamiany na kamienice w Berlinie, w
ręce trzech braci Żydów, mianowicie
Eljasza Mazura z Warszawy, Arona
vel Adolfa Mazura z Gdańska oraz
Chaim Lajzera vel Leona Mazura z Ło-
dźi. Przedsiębiorstwo otrzymało na-
zwę: „Młyn i Tartak Parowy E. Mazur
i S-ka”. Żaden z nowych właścicieli
nie jest fachowcem ani w branży
drzewnej, ani też w młynarstwie.

Żydowscy właściciele zaangażowali
na kierownika całego przedsiębiorstwa
Żyda Herko Rosena, który, chcąc się
jak najszybciej zapoznać z prowadze-
niem tak poważnego przedsiębiorstwa,
żądał, ażeby urzędnicy przychodzili w
miarę możliwości do pracy w niedzielę.
Starsi urzędnicy odmówili stanowczo
pracy świętecznej. Na pewną niedzie-
lę zamówił sobie Rosen nawet pewne-
go odbiorcę materiałów drzewnych i
do pracy tej zaangażował 4 robotni-
ków i młodszego urzędnika z tartaku
na godz. 9 przed południem, a tylko
dzięki temu, że odbiorca nie przybył,
nie pracowali robotnicy-katolicy oraz
urzędnik - ewangelik w czasie nabo-
żeństw. Dalej zaangażował Rosen po-
czątkującą stenotypistkę - katoliczkę,
która bardzo często musiała pracować
w niedzielę. Pewnego razu zażądał,
ażeby woźnica, który cały tydzień za-
jęty jest przewożeniem drzewa do Po-
znania, uskutecznił w niedzielę po

południu prace na placu przy tartaku.
Woźnica jednak stanowczo sprzeciwił
się temu. Zaznaczyć należy, że wszyst-
kie wyżej wspomniane prace nie były
pilne i spokojnie mogły być załatwione
w dniu powszednim.

Działalność handlowa Rosena jest
również typowo żydowska. Jako przy-
kład notujemy, że w ub. miesiącu pew-
na wielka fabryka w Poznaniu zaku-
piła w tartaku Mazura ok. 12 m sześć.
pierwszorzędných bali stolarskich
po cenie 115 złotych za metr. Tartak
nie posiadał jednak takich bali na
składzie, ani też nie miał surowca, z
któregoby mógł materiał ten produk-
ować. Żyd Rosen poradził sobie w ten
sposób, że wyprodukował materiał z naj-
gorszego surowca i przedstawił braka-
rzowi fabryki poznańskiej do przyję-
cia. Brakarz, nie przeglądając mate-
riału, wręczył jednemu z robotników
młotek do nabijania sygnatur i spra-
wa była „załatwiona”. Cała afera zo-
stała jednak po nadejściu bali do Po-
znania ujawniona, wobec czego Żyd
obniżył, pomimo przyjęcia przez braka-
rza, cenę ze 115 złotych na 55 zło-
tych za 1 m sześć. Jest to redukcja ni-
gdzie w branży drzewnej nie spoty-
kana.

W końcu nadmienić wypada, że ży-
dowska firma Mazur zwolniła ostat-
nio z posady urzędnika Polaka, od kil-
kunastu lat już pracującego w tartaku,
natomiast dotąd pracuje we firmie je-
den urzędnik, obywatel niemiecki.

NAJWIĘKSZY FILM ŚWIATA

POD DWIEMA FLAGAMI

Wielka Premjera w sobotę, w kinoteatrze „Słońce”

nr 19783

tając delegatów następujących stowarzy-
szeń: Stowarzyszenia Inżynierów w Po-
znaniu, Związku Polskich Inżynierów Ko-
lejowych, Koło w Poznaniu, Stowarzysze-
nia Inżynierów Mechaników Polskich,
oddział w Poznaniu, Związku Polskich
Inżynierów Budowlanych, koło w Po-
znaniu i Związku Polskich Inżynierów
Chemicznych, koło w Poznaniu.

Po omówieniu szeregu spraw, związa-
nych z działalnością organizacyjną na
terenie miejscowym, przystąpiono do wy-
boru członków Zarządu Oddziału Okrę-
gowego według następującej kolejności:
Inż. Inż. J. Kwiatkowski — I wiceprezes,
M. Słomczyński — II wiceprezes, B. No-
wicki — III wiceprezes, T. Gutowski —
sekretarz, B. Suchowiak — zast. sekreta-
rza, E. Nowakowski — skarbnik, Z. Ku-
lawik — zast. skarbnika.

Na zakończenie prezes inż. B. Za-
krzewski poinformował zebranych, że pre-
zes Naczelnej Organizacji Inżynierskiej,
wiceminister komunikacji inż. A. Bob-
kowski, w rozmowach przeprowadzonych
z premierem i kilku ministrami stwier-
dził, iż projekt organizacji świata tech-
niczno przyjęty został jak najzyskliwiej.

— * **Przetargi miejskie na wykonanie
ogrodzenia i parkanu.** Zarząd miejski
rozpisał przetarg na wykonanie ogrodze-
nia siatką drucianą stu działek na osie-
dliu w Krzyżownikach. Termin składania
ofert upływa o godz. 12 dnia 7 bm. Rów-
nocześnie rozpisano przetarg na wykona-
nie parkanu z siatki drucianej wokół
boiska, położonego przy stadionie miej-
skim na zachód od ul. Maratońskiej. Ter-
min składania ofert mija o godz. 12, dnia
9 bm. Informacje co do tych przetargów
uzyskać można w pokoju 24 wzgl. 19, wy-
działu budownictwa naziemnego przy ul.
Nowej 10, III piętro.

Powyższe przetargi ogłoszone zostały
w „Ogłoszeniu Zarządu stoł. miasta Po-
znania” z datą 2 bm., a doreczony abo-
nentom w dniu 5 bm. Każdy przyzna, że
dwudniowy, wzgl. 4-dniowy termin na
wykonanie oferty, jest za krótki dla tych,
którzy o przetargu dowiadują się z orga-
nu publikacyjnego zarządu miejskiego.

— * **Popularne przedstawienie „Ewy”
w dniu 11 b. m.** Towarzystwo Czytelnia
Ludowych zakupiło popularne przedsta-
wienie, operetkę Lehara „Ewa” w Tea-
trze Wielkim na dzień 11 b. m. Bilety
są do nabycia w Bibliotece T. C. L.,
al. marsz. Piłsudskiego 1. Tel. 30-81.

Piątek | Sobota
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Leonarda w. | Florencjusza b.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Wszewiada | Zytomir.

Słońca: wschód 6,57, zachód 16,14
Długość dnia 9 godz. 17 minut
Księżyc: wschód 23,43, zachód 13,09
Faza: Ostatnia kwadra o 2 godz.

Okręg Poznański „Sokoła”

zaprasza Szan. Sympatyków, Druhny i
Druhów na

Zabawę Jesienną

która odbędzie się w sobotę, 7. bm. w sa-
lach **Domu Rzemieślniczego**. Wstęp 1,—
zł. Doborowa orkiestra. Strzelanie o cen-
ne nagrody. Początek o godz. 20,30.
zg 619/20

**Restauracja w Hotelu Polonia, Grun-
waldzka 18, poleca bezpłatnie salę nowo-
odrestaurowaną i pokoje klubowe na
wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa.
Ceny niskie. Wieczorem dancing.**
ng 17703

**Związek Polaków z Kresów Wschod-
nich w Poznaniu** urządza dnia 7 listopada
1936 r. w sobotę o godz. 21 w sali p. Józ-
wiaka (dawn. Dobski), ul. Fredry **Miły
Wieczór Kresowy** z tańcami i bridżem, na
który najuprzejmiej zaprasza członków i
sympatyków Zarząd. Wstęp 99 gr., aka-
demicki 49 gr.
zg 14655

Leśnictwo Zmartwychwstało. Nigdzie
się tak nie ubawisz jak u Leśników U. P.
Przyjdź na wieczorek **14. 11. bm. o godz.
20** z liczną rodziną do **Domu Akademickie-
go na Solaczcu**. (Ostatni przystanek 9).
Wstęp dla stud. 1,—, dla innych 1,50. Or-
kiestra doborowa.
zg 14651

Koło Farmaceutów S. U. P. zaprasza
na „Wieczorek Zapoznawczy”, który odbę-
dzie się dnia 7 listopada br. w salach Beł-
wederu o godzinie 21,30. Zaproszenia wy-
daje zarząd Koła Farmaceutów, Grun-
waldzka 14, tel. 70-05.
zg 14652

Nieszczęśliwy wypadek

Międzychód (mw). W dniu 4 b.
m. w godzinach przedpołudniowych
samochód ciężarowy, transportujący z
Lwówka do Międzychodu rodzinę
Wąkowiaków oraz ich meble, na
stromej szosie pomiędzy Kamionną a
Gorzyniem z powodu wadliwie działa-
jącego hamulca zaczął się cofać i
wpadł na furmankę. Jadący również
9-letni Franciszek Wąkowiak wysko-
czył ze strachu z samochodu i wpadł
pod jego koła, ponosząc śmierć na
miejscu.

Napad rabunkowy przy ul. Czartorji

Wczoraj rano, przy ul. Czartorja 8,
w mieszkaniu Żydów J. Pikierów do-
konano napadu rabunkowego.

Gdy Pikier z żoną wyszedł do ży-
dowskiego sklepu bławatów Uman-
skiego i Kowalewskiego (ul. Wielka 20),
o godz. 10,15 zadzwonił do ich mieszka-
nia jakiś młody osobnik i spytał się

Pomocnica domowa Wanda Urbańska,
która nie dopuściła do obrabowania
mieszkania jej pracodawców,
Pikierów (Żydów).

pomocnicy domowej Wandy Urbań-
skiej o p. Pikiera. Gdy pomocnica do-
mowa oświadczyła, że pana niema w
domu, gdyż wyszedł do zajęcia, osob-
nik powiedział, że chce tylko kilka
słów skreślić, a gdy p. P. wróci do

domu, prosi go, aby zgłosił się do urzę-
du śledczego.

Pomocnica domowa przypuszczają-
jąc, że ma do czynienia z przedstawie-
cielem władzy śledczej, wpuściła nie-
znajomego do salonu, gdzie osobnik
poprosił o atrament.

W chwili, gdy pomocnica domowa
odwróciła się do szafy, aby wydostać
z niej atrament, opryszek schwycił ją
za rękę, rzucił na otomane i przyłożył
nóż do piersi, poczem zakneblował jej
usta i skrępował ręce i nogi.

Zapytawszy się, czy państwo mają
schowane pieniądze i otrzymawszy od-
powiedź przeczącą, udał się do pokoju
jadalnego i tam dobranym kluczem
z kuchni otworzył szafę i wyjął z niej
10 męskich koszul, które złożył w salo-
niku, skąd znów udał się do sąsied-
niego pokoju na poszukiwanie pie-
niędzy.

Pomocnica domowa wyzyskała tę
sposobność, uwolniła się z więzów i za-
mknąwszy szybko drzwi od saloniku,
wybiegła na balkon, skąd podniosła
krzyk.

Rabus, usłyszawszy wzywanie o po-
moc, próbował się wydostać, ale na
nic się to nie zdało, gdyż niebawem
jedna z lokatorek tego domu wybiegła
na ulicę i zaalarmowała komisariat V
P. P., znajdujący się w tej samej ka-
mienicy.

Niewłocznie przybyło dwóch poli-
cjantów, którzy aresztowali opryska.

Rabusiem okazał się 35-letni Bo-
lesław Ozimiński, bez stałego miejsca
zamieszkania, rodem z Włocławka.

Ozimiński, podający się za instruk-
tora gimnastycznego, ma za sobą prze-
szłość kryminalną i karany był już
podobno rokiem więzienia za fałszer-
stwo dokumentów.

Złoczyńca, który posiada ukończone
gimnazjum, przekazany został do dy-
spozycji władz sądowych. (sk)

RÓŻNE

— **Utworzenie sekcji porad prawnych i technicznych przy Polskim Touring-Klubie.** Z dniem 1 bm. zostały powołane do życia dwie sekcje klubu: porad prawnych w sprawach samochodowych i porad technicznych.

Sekcje porad prawnych prowadzi p. adw. Roman Sioda, pl. Wolności 14a, porad technicznych p. Władysław Stasiak, ul. Dąbrowskiego 81. Członkowie mogą korzystać bezpłatnie z porad. (x)

KRONIKA POLICYJNA

— **Jako podejrzanego o kradzież ujęto 17-letniego Kazimierza Gajosa,** robotnika, mieszkającego w Inowrocławiu. (kl)

— **Książeczka P. K. O. w komisariacie.** W komisariacie II przechowywane są książeczki oszczędnościowe P. K. O. nr. 152 082 L. Może ją tam odebrać prawowity właściciel. (kl)

— **Nie Szubczyński, lecz Subczyński.** W notatce pod tytułem „Ujęcia” z d. 3 b. m. zasła pomyłka. Ujęty przez policję jako podejrzan o kradzież nazywa się Karol Subczyński, a nie Szubczyński, jak mylnie podano.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Jeszcze o wczorajszym wypadku samochodowym.** Jak się dowiadujemy, starszek, który przejechany został wczoraj przy ul. Kraszewskiego, nazywa się Antoni Kulawiak, ma lat 76 i mieszka przy ul. Staszica 10. W chwili najechania szedł chodnikiem, koło „Drogerji Popularnej” w stronę ul. Bukowskiej. Pracownica Kazimiera Jakubowska, rzuciona przez samochód na szybę wystawową drogerji, szła przed nim o trzy kroki. Po wypadku leżała na chodniku i, ponieważ nie straciła przytomności, była świadkiem, jak samochód przewrócił p. Kulawiaka i uderzył go błotnikiem w głowę. Kulawiak i Jakubowska przebywają nadal w oddziale chirurgicznym szpitala miejskiego. W dniu dzisiejszym dokonane ma być przesłuchanie ofiar wypadku, ponieważ istnieje przypuszczenie, że Jakubowska, poza złamaniem nóg, odniosła obrażenia stosu paciierzowego, a p. Kulawiak ma złamane nogi. Ze względu na podeszły wiek p. Kulawiaka i liczne obrażenia, które odniósł, wątpliwe, czy zdoła się go utrzymać przy życiu. (gz)

Z WIELKOPOLSKI

— **GNIEZNO** W piątek, dnia 6 bm. odbyło się posiedzenie rady miejskiej z następującym porządkiem obrad: Wprowadzenie w urząd prezydenta i wiceprezydenta miasta, uchwalenie kredytu na remont mieszkania służbowego prezydenta oraz sprawa niezatwierdzenia zmiany regulaminu komisji rewizyjnej. (br)

— W sprawie napadu dokonanego na osobie Jakóba Karasiewicza z Gniewkowa na szosie Kiszewo-Węgorzewo. Ujawniła policja sprawców i to Ignacego Majchrzaka i Jana Cytlaka, robotników z Kiszewa, którym zrabowane rzeczy odebrano.

— Z okna wystawowego 19 skradziono 9 m kamgaru, 3 m krepy czarnej oraz jeszcze inne materiały na łączną kwotę 525 zł.

— Na polach Arkuszewa pod Gnieznem spalili się Stanisław Szczepaniak i Arkuszewski stóg słomy wartości 250 zł.

— Po Gnieźnie kręci się jakiś osobnik, który sprzedaje obrazki i inne artykuły rzekomo na rzecz Ochronki św. Wojciecha w Gnieźnie. Jak się dowiadujemy, przełożona ochronki nikogo nie upoważniła do zbiorów.

— Niezwykle pomysłowego sposobu chwycili się złodzieje, którzy zakradli się do sklepu piekarni p. Górskiego przy ul. św. Wawrzynca. Gdy w składzie znajdowała się żona p. G., wezwała z placem mały chłopak, opowiadając, że do piwnicy p. Górskiego wpadła mu piłka i prosił właścicielkę, by mu ją ze sklepu wydobyla. Gdy p. Górski wszedł do sklepu, wykończyli ten moment złodzieje i zabrali z kasy 40 zł. (br)

— **Rektor U. P. wyjechał na zjazd prawników.** Rektor Uniwersytetu Poznańskiego prof. dr. Antoni Perettiakowicz wyjechał w dniu 4 bm. na zjazd prawników w Katowicach i wróci w przyszłym tygodniu. W urzędowaniu zastępuje go prorektor prof. dr. Karol Jonscher.

— **Dyplom magistra praw uzyskał:** Edmund Talarczyk z Poznania i Stanisław Kocybała z Babce, w woj. lwowskim.

— **STAN POGODY W POZNANIU**

5 listopada 1936

Temperatura 7 godz. + 5,0
Ciśnienie 7 godz. 756,7 mm. umiarkow.
Zachmurzenie 7 godz. pochmurno
Wiatr 7 godz. kierunek połud.-zach., szybkość 2 m/sek.
Opad w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 0,6 mm., rodzaj opadu: deszcz.
Temperatura w dniu 4 listopada br. była: najwyższa + 8,7 o godz. 13, najniższa + 4,6 o godz. 6.30
Prognoza pogody na dzień jutrzejszy: Nadal ciepło, lecz pochmurno z przelotnymi deszczami.

— **INOWROCŁAW.** Ekshumację zwłok skrytobójcy przez Grenzschutz zamordowanego powstańca Jakóba Olejnika z Gniewkowa, którą chciano pierwotnie połączyć z obchodem „Dnia Niepodległości”, została odłożona do pierwszych dni stycznia 1937 r. Ekshumacja i pogrzeb odbędzie się w 18-tą rocznicę osądzenia Inowrocławia z pod jarzma pruskiego.

— W tych dniach zmarł śp. Antoni Urbaniś, lat 73 mistrz kłodziejski, senior rzemiosła inowrocławskiego odznaczony srebrnym krzyżem zasługi.

— W kościele parafji. w Wilczynie ks. prob. Markowski pobłogosławił związek małżeński p. Stanisława Mlickiego, właśc. maj. Gnojno pod Inowrocławiem z p. Ireną Taczanowską z Wilczyna.

— Zaszczynie znany chór męski „Echo” obchodzi dnia 8 bm. 10-lecie połączone z poświęceniem sztandaru i uroczystym nabożeństwem w kościele M. B. W południe odbędzie się posiedzenie jubileuszowe a wieczorem koncert w sali Teatru Zdrojowego. (c)

— Uniwersytet powszechny wznowi w najbliższym czasie swą działalność na terenie miasta naszego.

— Większej kradzieży dopuścili się nieznani sprawcy na szkodę p. Barbary Wieckowej, ul. Sienkiewicza, zabierając jej z mieszkania wszystkie niemal bieliznę.

— Zuchwałego świętokradztwa dopuścili się nieschwytni dotąd złodzieje w Grabowie pod Kowalem. Oczekując nocy włamali się do tamtejszego kościoła, zabierając monstrancję. Ażkolwiek monstrancja nie była ze szczerzego złota, to jednakże przedstawiała ona wielką wartość historyczną jako cenny zabytek z XVII w. Za sprawcami świętokradczego czynu policja robi energiczne poszukiwania.

— Pożar powstał w zagrodzie rolnika Sztetkiego w Pyszkowie, niszcząc stodołę, oraz dachy na domu mieszkalnym i na oborze. (c)

Koło Pań Pracy Charytatywnej przy Parafii św. Wojciecha

urządza w niedzielę, dnia 8 listopada

HERBATKĘ TOWARZYSKĄ

w salach Pałacu Działyńskich

Początek o godzinie 17

Bufet własny

Wstęp 1,— zł dla studentów 50 gr

Wieczór urozmaiają niespodzianki

Czysty dochód dla biednych parafii.

Chcesz ubawić się świetnie i tanio w miłym towarzystwie przyjdź do nas na herbatkę w niedzielę, a napewno nie pożałujesz!

zg 6167

— **KEPNO.** Na uroczystość poświęcenia samolotu p. Ant. Gabriela w Młuchowicach w dniu 8 bm., przewiduje się liczny przyjazd gości. Ze względu na to odbywa się przedsprzedaż biletów, i to w Kepnie w księg. p. T. Godziny, w Ostrzeszowie w księg. „Rozwój”, w Grabowie w księg. p. Nowickiej, w Rychtalu u p. Wroblewskiego, w Wieruszowie u p. Kijaka, a w włókach u kier. skł. Program uroczystości uzupełnią popisy samolotu, który prawdopodobnie już w sobotę przyleci z Poznania do Młuchowic a po drodze krążyć będzie nad Kepnem, skąd zrzuci ulotki propagandowe.

— **Stow. Pań Mił. św. Winc. a Paulo.** urządzi 8 bm. w sali Sokółki wesele na rzecz biednych miasta. Początek o godz. 15.

— **Funkcyjnarzysze Pol. Państw. pow. kepńskiego.** zadeklarowali na rzecz bezrobotnych i wzgl. 1½ proc. miesięcznych poborów. Pierwsza rata za listopad wyniosła 106,57 zł, które wpłacano do Pow. Kom. Fund. Pracy.

— **Zarząd miasta Kepna** zawiadamia właśc. koni, że w połowie bm. odbędzie się kontrola dowodów tożsamości koni i stwierdzenie stanu koni w Kepnie. Wszelkie zmiany w stanie posiadanych koni, należy zgłosić w ratunku pok. 2.

— **LUBON.** Zebranie Katol. Stow. Kobiet, odbędzie się 9 bm. o godz. 13-tej w sali „Sokoła”. Referat o „Królowej Jadwidze” wygłosi p. dyr. Marcinkowska.

— W ub. wtorek odpowiadano na wieczny spoczynek, na cmentarz św. Trójcy w Debus, śp. p. Andrzeja Remleina, b. soltyśa narodowego gminy Lubon. Zasłużonemu ohywatelowi oddały ostatnią przysługę niezliczone tłumy, oraz miejscowa Ochotni. Straż Pożarna z pochodniami, której zmarły był założycielem.

— **Pięknego bociana** posiada mistrz rzeźn. p. Hernes, Bolek tak się oswoił, że żyje w gospodarstwie z wszystkimi zwierzętami. Pod troskliwą opieką p. H. przebywa on już drugi rok, nie mając zamiaru odlecieć w swoje strony, tylko przechadza się po ogrodzie i polach, wracając z powrotem do zagrody. (pl)

— **OSTRÓW.** Zebranie koła Stronnictwa Narodowego odbędzie się w poniedziałek 9 bm. o godz. 20.15 w hotelu „Polonia”. Przemawiać będą ks. Andrzejewski i dr. Mamak.

— Na P. O. N. kupiecki komitet powiatowy zebrał ogółem 6 624,71 zł. Z tej sumy przypada na kupiectwo Ostrowa 6 375,50 — reszta na powiat ostrowski.

— **Rada miejska** schodzi się w piątek 6 bm. o godz. 19, by uchwalić odstąpienie miejskiego terenu pod budowę drugiego kościoła i ustalić pobyty dla wieburmistrza.

— **Tow. Przemysłowo-Rzemieślnicze** zwołuje na niedzielę godz. 14 do hotelu „Polonia” wielkie zebranie wszystkich samodzielnych rzemieślników oraz czeladzi rzemieślniczej w sprawie osiedlenia się polskich rzemieślników w województwach centralnych i wschodnich. Przemawiać będzie delegat Związku Polskiego w Poznaniu.

— Wesoły wieczór pod hasłem olimpiady: „Nim pojedziesz do Tokio — wstęp do Ostrowa” urządzi Koło Absolutentek gimn. żeńskiego w nadchodzącą sobotę 7 bm. w „Polonii”.

— **Kradzieży z włamaniem** dokonano tu u bielej nocy u komornika Czajkowskiego przy ul. Sobieskiego i zabrano większą ilość marynaty. — Tej samej nocy skradziono pracowniowi kolejowemu Andrzejakowi przy ul. Parkowej ubranie i płaszcz oraz 240 zł. przeznaczone na wyjazd do Warszawy, dokąd został służbowo przeniesiony. Kolejarzowi Pieczyńskiemu przy ul. Wigury zabrano z skrytki kilka par obuwia, a prof. Lothowej płaszcz, szal i artykuły żywnościowe. Sprawców było kilku, wdrożono za nimi poszukiwania.

— **Koncert Zofji Szeleńkiej i Władysława Roeslera** odbędzie się tu 14 listopada.

— **Wybory wójtów** odbyły się w powiecie ostrowskim. Na obwód gminy Sieroszewice wybrany został na przeciąg 5 lat dotychczasowy wójt p. Jan Szymański z Zamościa, na obwód gminy Wysocko Wielkie p. Stanisław Przybylski, a na obwód gminy Czekanów dotychczasowy podwójt p. Potański.

— **Pod zarzutem dokonania zbrodni morderstwa 23 października** w Gorzycach Wielkich na osobie śp. Ludwika Stefaniaka policja aresztowała 8 domniemyanych sprawców: Bzowskiego,

Grzegorzewskiego, Kryjana, Kończala, Majchrzaka, Plisiaka, Raducha i Twornika mieszkających Topoli Małej i Gorzyc. Odstawiono wszystkich do dyspozycji sędziego śledczego. (os)

— **RAWICZ** Dzień Zaduszny obchodzono w tut. parafji uroczystość. Po niesporach ruszono z procesją na cmentarz katolicki, który mimo niepogody zgromadził liczne rzesze wiernych, palących tradycyjne światełka. Na cmentarzu wojskowym odbyła się żałobna uroczystość przy udziale wojska, kadetów i organizacji społecznych. Odpowiednie kazanie wygłosił ks. prob. Gumprecht.

— W dniu 3 bm. odbyło się miesięczne zebranie Kat. Stow. Kobiet w Hotelu Centralnym. Referat o marjarytyzmie wygłosił ks. prof. Szkudlarski. Sprawozdanie „Studium katolickie w Wilnie” wygłosił p. Murawska.

— **Celem niesienia pomocy bezrobotnym** odbyło się zebranie miejskiej i powiatowej komisji Funduszu Pracy na którym obszernie omówiono sprawy bezrobotności oraz zdano relację z działalności obu komitetów w roku ubiegłym. Wybrano komitet obywatelski, którego zadaniem będzie zorganizowanie planowej akcji do walki z bezrobociem. Poszczególne komisje przystąpiły już do intensywnej pracy.

— „Sokół” w Rawiczu urządzi w niedzielę, 8 bm. zabawę jesienną w sali tut. strzelnicy.

— **Zarząd miejski** w Miejskiej Górze wyasygnował na F. O. N. kwotę 1 000 zł. (rs)

— **Podczas pracy polnej** w Szemsdrowie zbiegli, znajdujący się na przysmusowem wychowaniu wojewódzkiego rzymsusowego zakładu dla korygendów w Bojanowie, 20-letni Franciszek Łukasiewicz rodem z Wilna, Łukasiewicz, którego przytrzymał na żebraćwie, przekazał został do zakładu korygendów wyrokiem sądu grodzkiego we Wrześni. (kl)

— **ROGOŹNO.** Ks. Teodor Wiczeorek, polski misjonarz z Chin — przybywa w piątek,

dnia 6 bm. do Rogoźna i w tymże dniu wygłosi w sali Hotelu Centralnego wykład.

— Z okazji „Dnia oszczędności” odbyła się w sali obrad rady miejskiej akademja. Referat wygłosił dyrektor K. K. O. p. W. Nowak.

— **SREM.** Pogrzeb śp. p. konsula Daniela Keszyckiego odbył się przy dużym udziale reprezentantów władzy ze starostą Krykiewiczem i plk. Popelką na czele. Trumnę poprzedzali towarzysze broni Zmarłego, poczy sztandarowe oraz oddziały powstańców wielkopolskich. Przemówienie żałobne wygłosił przyjaciel śp. konsula Keszyckiego, ks. Kiliński z Brodnicy.

— W kościele farnym rozpoczynają się w środę, dnia 11 bm. o godz. 19 rekolekcje dla młodzieży mieskiej pozaszkolnej z parafji i zakończone będą w niedzielę, w święto Patrona św. Stanisława Kostki wspólna uroczysta Komunia św. Nauki rekolekcyjne głosić będzie Ojciec salezjanin codziennie o godz. 18. (su)

— **WAGROWIEC.** Dyrekcja Państw. Gimnazjum w Wągrowcu postanowiła urządzić z końcem bież. roku szkolnego uroczysty obchód 65-lecia istnienia zakładu. W związku z tą uroczystością ma nastąpić przemianowanie szkoły na gimn. im. Kantaka.

— **Miedzy mistrzem młynarskim** Milkem a jego lokatorem Krzyżanowskim doszło do gwałtownej sprzeczki o czynsz mieszkaniowy. W czasie kłótni Krzyżanowski przebił Milkego dwukrotnie nożem. Ciepło rannego Milkego przewieziono natychmiast do szpitala powiatowego, zaś Krzyżanowski udał się na posterunek, gdzie zeznał, że w obronie własnej, użył noża i zranił swego gospodarza. Ustalono, że na pastnikiem był właśnie Krzyżanowski. Osadzono go więc w więzieniu.

— **Zarząd Okr. T. G. Sokół** zorganizował o-kregowy kurs gimnastyki na przyrządach dla drużyn i drucher. Kursem kieruje instruktor dzielnic p. Radojewski z Poznania. Kursistów jest 17-tu. (wb)

— **WRZESNIA.** Prezes powiatowy S. N. p. Jan Pawlak z Wrześni, ukarany został przez starostwo wrzesińskie grzywną w wysokości 30,— zł wzgl. 5 dni aresztu, za to, że w dniu 15 września br. urządził pochód manifestacyjny bez zezwolenia. W dniu 15 września oddział Stron. Narodowego witał powracające z manewrów wojsko i to uważało tut. starostwo za pochód manifestacyjny. Na orzeczenie starostwa wniósł p. Pawlak odwołanie do sądu okręgowego w Gnieźnie.

— W niedzielę, dnia 8 bm. odbędzie się wenta Stow. Pań Mił. św. Wincęnta a Paulo na sali Hotelu Polskiego. W czasie imprezy zdobyc można cenne nagrody. W barażu, zaopatrzonym w piękne robotki i gustownie przybrane lalki, nabyć można wawczasu stosowny prezent gwiazdkowy.

— **WYRZYSK.** Włamanie się przy pomocy wytrychów do mieszkania asystenta pocztowego w Osieku w Notecji p. Franciszka Błocisńskiego. Włamywacz zabrali radiodiodniarki marki Philips, rower marki „Tornado”, odzież, bieliznę, obuwie, pierścionek z dużym kamieniem i 7 kluczy od urzędu pocztowego, wykradając szkodę na 950 złotych. (kl)

— **ZNIN.** Stow. Pań Miłosierdzia św. Winc. a Paulo w Zninie obchodziło ostatnio 25-lecie swego istnienia. Uroczystą mszę św. odprawił J. E. ks. biskup Laubitz, a podniósł kazanie wygłosił ks. dr. Krajewski z Poznania. O godz. 10 w sali p. Smorowskiego, przy ul. Pocztowej, odbyła się uroczysta akademja z udziałem J. E. ks. biskupa Laubitza, którego witano owacyjnie. Zagaił akademję ks. prob. Hoffmann. Przewodniczącym akademji wybrano J. E. ks. biskupa, który zaznaczył, iż przywił do Złnina z wielką radością, aby złożyć gratulacje Stowarzyszeniu, które już 25 lat pozostaje w służbie charytatywnej. Po odpiewaniu przez chór kościelny pieśni „Ojciec ubogich”, sprawozdanie z 25-lecia Stowarzyszenia odczytał p. dr. Starkówna, a p. Grabska H. wygłosiła deklamację. Piękny referat wygłosiła p. Kasprowiczowa, delegatka z rady wyższej z Poznania. Zkołej J. E. ks. biskup Laubitz wręczył zasłużonemu członkowi dyplomy za owocną pracę charytatywną. Po odczytaniu telegramów i składaniu życzeń J. E. ks. biskup udzielił zebranym błogosławieństwa i zakończył jubileuszową akademję. (zd)

Makaroniki, biszkopty, herbatniki, torty, sucharki
z płatków owsianych
Knorr
są smaczne,
a przy tym zawierają odżywcze sole mineralne

P 8012-K. 2994

Z POMORZA

— **GRUDZIĄDZ.** Na sześć lat więzienia skazany został roln. Leon Meńczewski w Bryńsku, pow. brodnickiego, za podpalenie w sierpniu br. swej stodoły w celu osiągnięcia korzyści materialnej. Zasadzony, który nie przyznał się do winy, wniósł odwołanie.

— **We Wrześniu** br. kierowniczka hurtowni tytoniowej, Leokadja Kaczorowska w Lidzbarku zaprosiła na noc, ze względu na bezpieczeństwo, służącą swego pracodawcy, 33-letnią Martę Sienką. Późnym wieczorem, pozostawiając w biurku całonocny zbiór w gotówce 850 zł, K. pdała się na spoczynek, a gdy należała na służącą, by zabrała się do spania, ta napadła K., zadając jej prawidłem od prostowania długich butów kilka razy w głowę, poczem zrabowała gotówkę, którą polcja odnalazła ukrytą w piwnicy. Na rozprawie sądowej S. przyznała się do winy, twierdząc, że działała pod wpływem alkoholu. Niebezpieczna służąca skazana została na 18 miesięcy więzienia.

— Na ogółem 34 lata więzienia za fabrykację fałszywych monet oraz puszczania fałszyfkatów w obieg, zasądzona została szajka fałszerzy pieniędzy, na której czele stał niejaki Edward Przybylski z Poznania. Przybylski, za fałszerstwo pieniędzy poprzednio już karany, skazany został na 7 lat więzienia i utratę praw obywatelskich przez 10 lat. Reszta oskarżonych zasądzona została na kary więzienia od 18 miesięcy do 4 lat oraz utratę praw obywatelskich przez sześć lat.

— W Łasinie spłonęła szopa rolnika Wład. Meyera; pożar spowodował 7-letni Czesław Heina, który bawił się w budynku zaparkami.

— Stanowisko dyrektora Banku Ludowego objął po ustąpieniu p. dyr. Siemiątkowskiego p. B. Kupczyk z Chelmży. (zn)

— **TORUŃ.** Wobec wezbrania wód Wisły w górnym jej biegu, poziom rzeki pod Toruniem również znacznie się podwyższył i wynosił w dniu 4 bm. plus 1,88 m. Kulminacja oczekiwana jest w piątek przy stanie około 4,35 m. Stan taki nie będzie groźny i Pomorzu nie zagraża niebezpieczeństwo powodzi.

— **Srebrne gody** małżeńskie obchodził pracownik miejski Jan Gadamski z małżonką Anną z Beszezyńskich.

— Na pomoc zimowa dla bezrobotnych KKO pow. toruńskiego wyasygnowała kwotę 2 000 zł.

— W najbliższą sobotę nastąpi otwarcie wystawy obrazów art.-mal. Aleksandra Łaszeńki w salach „Dworu Artusa”. (z)

JARMARKI

— **ZERKÓW.** Jarmark ogólny odbędzie się we wtorek, dnia 10 listopada br.

— **KOZMIN.** W czartek, dn. 12 listop. odbędzie się tu jarmark na konie i bydło.

— **LWÓWEK.** Jarmark na konie, bydło i towary krętne odbędzie się w środę, dnia 13 bm.

Składki i pokwitowania

W administracji piśma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na chleb św. Antoniego: S. H. procent od pensji 4,— zł, razem z poprzednio pokwitowanymi 29,— zł.

Na biednych parafji Naramowice: S. S. 10,— zł, razem z poprzednio pokwitowanymi 13,— zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: Dnia 4 listopada br. wpłaciliśmy na konto Komitetu do Banku Wzajemnej Pomocy kont. 20,50 zł. Na nowo złożono: Pelagia Molinkowa z podziękowaniem za otrzymane łaskę 5,— zł, razem 5,— zł.

Na fundusz wdów i sierot po dziennikarzach: Ks. Józef Kłos, Poznań, ku uczczeniu pamięci śp. p. Bohdana Jarochońskiego 20,— zł, Marja Trampczyńska 10,— zł, razem z poprzednio pokwitowanymi 202,— zł.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 4 b. m. wywieziono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Mur, Stefan Wittig i nakładniczka Czesława Andrzejewskiej; ślus. Jan Nowak w Starolecie Wielkiej, pow. pozn., i ekspedj. Zofja Gularówna; siodlarz Stanisław Kuźniowski i Helena Skorupska w grom. Orkowo, pow. śrem.; pomocnik stol. Alojzy Przewoźny i ślus. Marta Musiałówna w Niewierzu pow. szamotulski; rob. Franciszek Banach i Marta Jagodzińska, oboje w Szamocinie, pow. enodziejski; stol. Feliks Walkowski w Jarocinie i krawc. Pelagia Grobelna w Chrzanie, gm. Zerków, pow. jaroc.; kow. Ludwik Przybylak i Jadwiga Kuperówna w Kiekrzu, pow. pozn.; woźny zarządu gminnego Wacław Woźniak w Piatkowie, pow. pozn.; Stanisława Wilczyńska; kreśl. Leon Maciński i ekspedj. Zofja Cegłowska; ślus. Marian Tajszner i Katarzyna Maciejewska; saper 7 batalji. Kazimierz Zieliński i Marja Łyczewek; rob. Józef Kania i Józefa Zimorska.

Zgony:

Dnia 4 listopada 1936 r. zapisano następujące zgony: Teodor Koschnick, mistrz piekarski, 56 lat; Stanisław Rozmiar, robotnik, 19 lat; Jan Sulc, bez zawodu, 17 lat; Franciszka Szymkowiakówna, robotnica, 31 lat; Antoni Cegielka, 2 lat, 10 mies.; Danuta Molska, 2 lat, 2 mies.; 23 dni; Józef Kowalski, handlarz, 40 lat; Marja Klimaszewska z domu Ratajczakówna, 50 lat; Franciszek Michalak, emeryt, starszy torowy kolejowy, 74 lat.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

NA MARGINESIE MUZYKI

ZYGMUNT NOSKOWSKI U LISZTA

Z okazji rocznicy lisztowskiej posypały się wspomnienia o Liszcie w Polsce i o jego stosunku do Polaków — od Chopina poczynając. Do jednego z tych wspomnień zakradła się nieścisłość, którą pragnę sprostować, zwłaszcza że nie jest jedyną, jeśli idzie o życie Zygmunta Noskowskiego, który dotychczas niema jeszcze żadnego dokładniejszego życiorysu, o monografii nawet nie mówiąc, a jedynie istniejące studjum, pióra dr. Henryka Opieńskiego, spoczywa w rękopisie i niemożę ujrzeć światła dziennego z przyczyn najzupełniej niezależnych od autora, jak o tem już tutaj była mowa przed pewnym czasem. Nie tak dawno wyczytałem np., że Zygmunt Noskowski umarł w Wiesbaden, podczas gdy w istocie zakończył życie w Warszawie, a Wiesbaden łączy się z jego życiem chyba o tyle, że Noskowski nigdy w nim nie był, ile mi wiadomo.

Podobnie wynurzyła się informacja, że Liszt wydał swoim kosztem fortepianowe „Krakowiaki” Zygmunta Noskowskiego. Skąd się wzięła ta nieścisłość? — nie wiem. „Krakowiaki” opus 2 ukazały się u Kahnta w Lipsku, lecz nigdy mi Zygmunt Noskowski nie wspominał, aby nakładcą był Liszt, przyczem Kahnt tyłkoby firmy miał chyba udzielić? Natomiast opowiadał mi Noskowski o swej u Liszta bytności, oraz o tem, że zaniósł wtedy Lisztowi w rękopisie owe „Krakowiaki” i Liszt je parokrotnie przy nim przegrywał, powtarzając niektóre po dwa razy, tak się nie mi zainteresował.

Musiło to być zapewne we Weimarze, gdzie Liszt wtedy stałe przebywał, Noskowski zaś, jako dyrektor Towarzystwa Śpiewackiego „Bodan”, mieszkał był w Konstancji nad jeziorem bodeńskim. Tak przynajmniej się dorozumiewam na podstawie chronologii. Młody wtedy Noskowski do-tarł do Liszta — który zresztą młodych muzyków chętnie przyjmował, chociaż na krótką chwilę, nawet, gdy mu nie byli specjalnie poleceni. Po krótkim przywitaniu, Liszt otworzył rękopis i zaraz usiadł do fortepianu. Noskowski był zdumiony, że Liszt nie skończywszy pierwszej połowy stronicy, daje głową znak, aby kartę przewrócić, czyli zatrzymuje w pamięci parę systemów nut, po raz pierwszy widzianych! „Nigdy się czemś podobnym nie spotkałem ani przedtem, ani potem”, powtarzał Noskowski z akcentem podziwu.

Wynik tej wizyty był dla początkującego kompozytora polskiego niezwykle zaszczytny, mianowicie Liszt przyjął ofiarowaną sobie dedykację „Krakowiaków”, jak to też na karcie tytułowej zostało uwidocznione. Ciekawe jest, mówiąc nawiasem, że na pierwszym zeszyt „Krakowiaków” (jest ich dwa) dedykacja mówi po prostu o „Franciszku Liszcie”, podczas gdy na drugim figuruje już tytuł... doktorski: „Dr. Franz Liszt...” itd. Widocznie nakładca poprawił na drugim zeszyt kompozytora, który opuścił tak niezmiernie ważny szczegół. Bardzo możliwe, że Liszt dał Noskowskiemu bilecik polecający do lipskiego wydawcy — chociaż o tem mi Noskowski nie wspominał. Ale — powtarzam — zgola nie słyszałem, aby zaproponował był Noskowskiemu wydanie „Krakowiaków” własnym kosztem. Gdyby tak się było stało, to nakładca nie byłby pewnie umieszczał na okładce wyraźnego zastrzeżenia „Eigenthum des Verlegers fuer alle Laender”. Poza tem Liszt, człowiek najwyższego taktu i delikatności, nie postawiłby napewno młodego kompozytora w takiej sytuacji, jak gdyby jego dzieło nie miało u wydawców żadnych szans i jakby trzeba je wydawać własnym (czy cudzym) prywatnym kosztem, jak to czynią grafomani. Zresztą wystarczyło, iż Liszt pozwolił rzecz sobie zadedykować. „Krakowiaki” dostały w ten sposób paszport zupełnie wystarczający do tego, aby przeszły przez cenzurę lipskiego wydawcy i były skwapliwie przezeń zaakceptowane.

W istocie nie zawiódł się na nich nakładca, skoro „Krakowiaki” doczekały się całego szeregu wydań i to nietylko wkrótce po wyjściu, ale o

wiele później i to przez długie lata. Jest na to dowód niezbity. Mianowicie na drugim zeszyt posiadanej przezemnie egzemplarza znajduje się wydrukowane zastrzeżenie, w którym nakładca stwierdza, że także i w Rosji posiada prawo własności „Krakowiaków”, a w zastrzeżeniu tem znajdujemy datę, która pozwala określić czas, w jakim i na edycja się ukazała.

Rosja długo nie należała mianowicie do międzynarodowej konwencji o prawie autorskim, a nakładcy moskiewscy i petersburscy korzystali z tego, uprawiając wobec autorów i nakładców zagranicznych istny rozbój na gładkiej drodze przez przedrukowywanie wszelkich utworów muzycznych bez żadnego honorarium. Taki np. Jurgenson „wydawał” kompozycje obcych autorów i sprzedawał je za grosze, gdyż nie ponosił żadnych kosztów, oprócz druku i papieru. Wyciągi fortepianowe np. oper Verdiego można było w jego „nakładzie” dostać za kwotę nie o wiele większą nad rubla!

Otóż Kahnt powołuje się przy „Krakowiakach” na porozumienie z r. 1911, które położyło w pewnej mierze kres temu zerowaniu na cudzej własności. Znaczy to, że dana edycja „Krakowiaków” ukazała się już po roku 1911. A że pierwsza pochodzi najprawdopodobniej z ostatnich lat siódmego dziesiątka wieku dziewiętnastego, przeto „Krakowiaki” dobrze się trzymały na powierzchni życia i nakładca nie zrobił na nich lichego interesu.

Prosiłem Stryja Zygmunta parę razy, aby swoją wizytę u Liszta przy okazji gdzie opisał — nie wiem wszelako, czy to się stało?

Witold Noskowski.

Poznań.

ŻYCIE KULTURALNE

O BAŁTYKU I POLSCE: PRAWDA DLA OBCYCH

Z Torunia donoszą nam (nt): Doniosłem już nieraz o wydawanej przez toruński Instytut Bałtycki „Bibliotecze Bałtyckiej”, zbiorku trójjęzycznym (tekst bywa polski, angielski i francuski) która ma informować obcych o stosunku Polski do Bałtyku pod względem historycznym, ekonomicznym i kulturalnym. Do biblioteczki tej, liczącej trzydziestkilkatomików, przybijały obecnie nowe dziełka, wydawane przeważnie w języku angielskim, z przyczyn praktyczno-politycznych które niestety trudno uchwycić.

W dziale historycznym, który posiada tak wielkie znaczenie propagandowe ze względu na prawa Polski do wybrzeża i do ziem bałtyckich, ważną rolę odegrają opisyane przez prof. dr. Józefa Kostrzewskiego pradzieje polskiego Pomorza, dalej prof. dr. Z. Wojciechowski rzecz o rozwoju terytorjalnym Prus w stosunku do polskich ziem macierzystych, oraz druga rzecz tego autora o Mieszkach I i powstaniu

państwa polskiego. Dalej znajduje się tutaj rzecz o Słowianach zachodnich na Bałtyku przez dr. J. Widajewicza, o Prusach pogańskich H. Łowmiańskiego i o polityce bałtyckiej Zakonu Krzyżackiego przez dr. L. Koczego. Wszystkie te dziełka przysłużą się sprostowaniu niejednej informacji tendencyjnej, z rodzaju tych, jakie szerzy propagandowo nauka niemiecka, wyraźnie w tym kierunku nastawiona. Ogólny zaś rys dziejów Polski dla cudzoziemców zawiera wyborne ilustrowany podręcznik, L. Supera „Fakty i ludzie z dziejów Polski”, którego informacje ogólne, zwięzłe, barwne i przejrzyste ugrupowane, posłużą niejako za to wiadomościom bardziej szczegółowym, podawanym przez monograficzne tomiki biblioteczki. Jest ona nad Bałtykiem jakby w pewnym sensie latarnią morską, która ukazuje obcym drogę właściwą wśród wirów i sztucznych mgieł obcej propagandy...

Do starych i znanych miejscowości historycznych Wielkopolski, jak np. Krotoszyn, Kruszwica, Mogilno, Nakło, Ostrów, Pleszew i inne znajdzie czytelnik bogaty materiał bibliograficzny w jedenastym zeszyt „Bibliografii Historii Wielkopolski”, który właśnie się z pod prasy ukazał. Kto zechce dowiedzieć się, gdzie najlepiej szukać informacji o dziejach tych miast, ten niech sięgnie z zaufaniem do pracy dyrektora dr. Wojtkowskiego, który opracował bibliografię tę z zamiłowaniem regionalistą, a wiedzą świetnego znawcy przedmiotu.

Bardzo bogatą literaturą — bo 217 pozycji — może poszczycić się Leszno. Ośrodek ruchu reformacyjnego w Wielkopolsce, siedziba rodu Leszczyńskich i Sułkowskich, posiada imponujący spis źródeł i opracowań. Również zestawienie literatury, odnoszącej się do spraw wyznaniowych oraz oświatowych zajmuje przodujące stanowisko. Z wydawnictw periodycznych na wzmiankę zasługuje „Przyjaciół Ludu”. Niewiele mniej zebrało się materiałów, dotyczących Krotoszyna. Źródła, opracowania, przyczynki, kościół, trynitarze, zbór, Żydzi, szkoły, powiat uwzględnione są w poszczególnych pozycjach.

Wiele ciekawego materiału — 79 poz. bibl. — zebrał autor do Kruszwicy, związanej z podaniem o Popielu i Piastach. Widomym śladem dziejów baccyjnych jest po dziś dzień „Mysia wieża”, która dominuje również w zestawieniu źródeł bibliograficznych. Bogaty materiał odnosi się także do spraw kościelnych, ze szczególnym uwzględnieniem literatury o starej romańskiej katedrze kujawskiej. Sama ziemia kujawska cieszy się również

*) Bibliografia Historii Wielkopolski. Oprac. Andrzej Wojtkowski. Zesz. 11. Poznań 1936. Nakładem Towarzystwa Miłośników Historii w Poznaniu.

wielkiem zainteresowaniem ludzi pióra, czego wykładnikiem są liczne opracowania i drobne przyczynki, zanotowane w „Bibliografii”. Szczególnie ludoznawstwo (kujawiacy, kujawiak, ubiory i obrzędy doroczne) oraz życie literackie dzięki dwóm wielkim synom tej ziemi, Kasprzycowi i Przybyszewskiemu, są tu bogato reprezentowane.

Mogilno, słynne dzięki staremu klasztorowi Benedyktynów, posiada 41 pozycji bibliograficznych. Nakło, stary gród pomorski, znany z czasów walk Bolesława Krzywoustego, ma ich 35. Bogatszą literaturę posiadają dwa miasta południowe wielkopolskie, Ostrów i Pleszew. Z tych przede wszystkim Ostrów obfituje w różne przyczynki, źródła i opracowania. Również i sprawy kościelne oraz szkolne zajmują stosunkowo dużo miejsca. Tak samo i Pleszew, do którego oprócz spraw wyznaniowych, odnosi się szereg pozycji, przeważnie prac gospodarczych.

Na specjalne podkreślenie zasługuje Pila, miasto, które wydało Stanisława Staszica, a które dziś należy do Rzeszy Niemieckiej. W zestawieniu bibliograficznym, oprócz źródeł i opracowań oraz licznych przyczynków, czołowe miejsce zajmuje wśród spraw wyznaniowych sekta Jana Czarskiego. Dalej Międzyrzecz, także po stronie niemieckiej, które odegrało kiedyś dużą rolę w wojnach polsko-niemieckich, ma bogaty spis opracowań i przyczynków.

Z innych miejscowości i regionów wymienię Krzywiz (19 poz. bibl.), należący do najstarszych grodów Wielkopolski, Książ (23 poz. bibl.), znany z wypadków powstania 1848 roku, Łąd (31 poz. bibl.) ze swym starożytnym kościołem i klasztorem po Cystersach, Lednice (23 poz. bibl.) z ruinami i wykopaliskami, wreszcie Lubiąż (46 poz. bibl.) ze słynnym klasztorem OO. Benedyktynów. Cenne źródła i opracowania, posiadają także Lwówek, Łabiszyn, Łekno, Łobżenica, Miejska Górka, Międzybóże, Miłosław (Bitwa w 1848 roku i pomnik Słowackiego), Oborniki, Odolanów, Ostroróg, Pniewy i Pobiedziska.

Bibliografia Historii Wielkopolski systematycznie wzrasta, sięgając już w tej chwili 480 stron druku. Niebawem doczekamy się dokończenia drugiej części alfabetycznej, obejmującej „Miejscowości i Regiony” historycznej Wielkopolski.

mag. Jan Baumgart

Poznań

Jak w Poznaniu przed 100 laty szalała cholera. W ostatnim tomie (XV) Archiwum historii i filozofii medycyny, będącego organem Tow. Miłośników historii medycyny i nauk przyrodniczych, znajdujemy rozprawę dr. Gerstenbergera i dr. Stascha o epidemii cholery azjatyckiej w Poznaniu w 1837 r. Na podstawie materiałów archiwalnych i zapisów współczesnych prywatnych, kreślą autorzy obraz rozmiarów epidemii i opisują sposoby leczenia. Ciekawym jest zestawienie statystyczne i obliczenie procentu zachorzeń. Jak z nich wynika chorowało około 2,4 procent ludności, zmarło 1,15 procent, wyzdrowiało 1,25 procent. Obok tej pracy umieszczono rozprawę dr. Męczyńskiego o szpitalach dawnej Rzeczypospolitej w uchwatach synodów polskich. Sporo miejsca poświęcono wspomnieniom wybitnych lekarzy polskich, omawiając pracę i działalność Feliksa Nawrockiego, Stanisława Trzebińskiego, i Tytusa Chałubińskiego. W dziale pamiętników i listów zamieścił prof. U. P. Skalkowski dwa listy Karola Marcinkowskiego z marca i września 1830 r., w których ten wybitny lekarz udziela porad Tytusowi Działyńskiemu. Przy okazji wykazuje prof. Skalkowski, że bliski kontakt pomiędzy tymi dwu patriotami był nawiązany jeszcze przed ich wstąpieniem do pułku jazdy poznańskiej w 1831 r., dotychczas bowiem było uznanem, że zetknęli się dopiero w szeregach wojskowych. Poza tem ciekawe wspomnienie lekarza wojskowego z powstania listopadowego J. Szczapińskiego ogłosił prof. U. P. Wrzosek. Recenzje i kronika zamykają zeszyt. (J. St.).

Pisma nadesłane

„Dom-Osiedle-Mieszkanie”. Nr. 9. Treść: Inż. W. Leyberg: „Miasto przemysłowe”. — J. Michałowski: „Kultura środowiska pracy”. — Arch. J. Goldscheider: „Przykład mieszkaniarstwa 3-izbowego dla rodziny z jednym dzieckiem”. — Z Pol. Tow. Reformy Mieszkaniowej. — Z książek i wydawnictw. — Adr. Red. Warszawa, Krakowskie Przedmieście 5 m. 32.

MUZYKA

Zbiór cennych pamiątek chopinowskich. Otrzymał Lwów od p. Kornelii Parnasowej, uczennicy Karola Mikulego, który był uczniem Chopina i długie lata działał we Lwowie jako pedagog oraz dyrektor Tow. Muzycznego. Zbiór jest nader cenny, zawiera rękopisy Chopina, grafiki, rzeźby, obrazy i publikacje w różnych językach, a liczy 700 pozycji.

Włoszka śpiewa niemieckie pieśni. W berlińskiej Filharmonii wystąpiła sopranistka operowa Dusolina Giannini z wieczorem pieśni Hugona Wolffa i Maksa Regera.

Balet Glucka „Semiramis” wystawiono w operze hamburskiej według rękopisu z pruskiej Biblioteki Państwowej. Dotychczas z baletów Glucka tańczono tylko „Don Juana”.

LITERATURA

Cierpienia wygnańców. Znany katolicki pisarz angielski Sir Philip Gibbs napisał nową powieść p. t.: „Miasta schronienia” („Cities of Refuge”, Londyn, Hutchinson 1936). Są to dzieje arystokratycznej rodziny rosyjskiej, którą rewolucja bolszewicka rozproszyła po całej Europie. Bardzo urozmaicona akcja rozgrywa się wedle poszczególnych osób i toczy się naprzemiennie w całym szeregu środowisk. Tendencja jest antykomunistyczna. (W. T.).

Książki nadesłane

Stefan Lubieński: „Na życia rubieży”. Sceniczna ballada w 4 aktach Warszawa Skł. Gł. Księgarnia Gebethnera i Wolffa.

NAUKA

Ukończone dzieło prof. T. Grabowskiego. Ukazał się na półkach księgarskich drugi tom „Historii literatury polskiej od początków do dni dzisiejszych. 1000—1930” profesora historii literatury na Uniwersytecie Poznańskim dr. Tadeusza Grabowskiego. Tom ten obejmuje okres od roku 1800 do 1930 i jest zakończeniem dzieła, stanowiącego syntezę dziejów polskiej literatury. Dzieło wyszło nakładem Poznańskiego Tow. Przyjaciół Nauk Skład główny przyjęła Księgarnia Uniwersytecka Jana Jachowskiego.

TEATR

Co grają w Łodzi? Piszą nam z Łodzi (wp.): Teatr Miejski wystawia Zapolskiej „Moralność pani Dulskiej” w reżyserii J. Boneckiego. Na najbliższy okres dyrekcja przewiduje: Garaka „Pan Stefan w Paryżu”, Nowaczyńskiego „Fryderyka Wielkiego” i Dickensa „Klub Pickwicka”.

OCHRONA ZABYTEKÓW

Malowidła z XVI wieku skończono odnawiać w katedrze grodzieńskiej. Są to tempery, powstały mniej więcej w połowie XVI wieku.

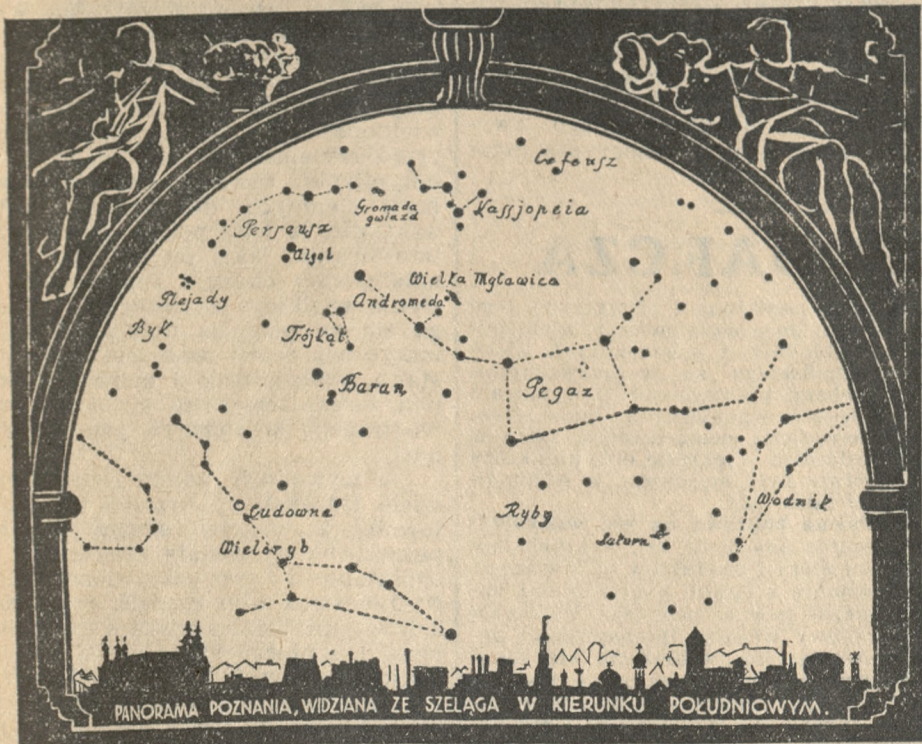
KRAJOZNAWSTWO

300 cudzoziemców na Mysiej Wieży. Kruszwicę i Mysią Wieżę zwiedziło w ubiegłym sezonie turystycznym 7258 osób w tem 300 cudzoziemców. Napływ ten z zagranicy został spowodowany także wykopaliskami w sąsiednim Biskupinie, które zyskały rozgłos światowy i przyciągają obcych

KAPELUSZE damskie męskie **VELOUROWE** i wszelkie inne gatunki tylko u **TOMASKA** Pocztowa 9
Jedyny specjalny magazyn kapeluszny
Modernizowanie i powiększanie cylindrów w własnej pracowni. **Reparacje tanio, szybko i akuracie.**

Niebo gwiazdziste w listopadzie

Gwiazdę „Cudowną” w konstelacji Wieloryba dostrzec możemy gołym okiem

Wygląd gwiazdzistego nieba nie ulega w stosunku do poprzedniego miesiąca wybitniejszym zmianom. Przeglądając się mu w wieczór bezksiężycowy postaramy się odnaleźć przy pomocy lornetki teatralnej, a jeszcze lepiej polowej, mgławicę w Andromedzie. Nie jest to trudne zadanie.

Gwiazdozbiór Andromedy wznosi się obecnie wysoko, prawie dokładnie w południku i łatwo odnaleźć jego trzy najjaśniejsze gwiazdy, leżące prawie na jednej linii. Nastawmy lornetkę na środkową z nich zw. „Mirach”. Przesuwajmy teraz lornetkę powoli w kierunku północno-zachodnim. Natrafimy pokolei na dwie gwiazdki leżące na granicy widzenia gołym okiem a następnie ukaże się w polu widzenia podługowaty obłoczek: będzie to właśnie owa wielka mgławica spiralna, odległy prawie o milion lat świetlnych, konglomerat kilku miliardów gwiazd słońc utrzymywanych siłą ciężenia powszechnego w zwojach olbrzymiej spirali.

Drugim obiektem, na który warto wycelować lornetkę, jest piękna podwójna gromada gwiazd w Perseuszu. Aby ją odszukać, połączmy linię najjaśniejszą gwiazdę Perseusza, alfa, z najjaśniejszą gwiazdą Kasjopei, gamma. Mniej więcej w połowie tej linii natrafimy na ową gromadę.

Jest rzeczą interesującą, że właśnie gamma a nie alfa, jak to zwykle bywa, jest najjaśniejszą w konstelacji Kasjopei. Zauważono to dopiero niedawno, kilka miesięcy temu. Dawniej jasność jej równała się mniej więcej dwóm jej sąsiadkom zachodnim, t. j. gwiazdom alfa i beta. Przyczyny owego dziwnego jej pojaśnienia są narazie nieznane; gwiazda znajduje się obecnie pod pilną kontrolą astronomów.

Na naszej mapce, w gwiazdozbiórze Wieloryba, zaznaczyliśmy kółkiem miejsce, w którym znajduje się gwiazda „Cudowna”, długookresowa zmienna o dużym zakresie wahań blasku. Teraz jest ona w pobliżu swego maksimum i może być dostrzeżona okiem nieuzbrojonym. Okresy takie powtarzają się zaledwie raz do roku: normalnie gwiazda jest znacznie słabsza i dostępną tylko dla posiadaczy lunet.

W świecie planet zajął w ciągu listopada znaczne zmiany. Przede wszystkim musimy pożegnać na dłuższy okres czasu Jowisza, który dotąd królował na zachodnim nieboskłonie. Jeszcze czas jakiś będziemy mogli dostrzegać go wczesnym wieczorem nisko na zachodzie. Zachodzi on coraz to wcześniej, tak, iż przy końcu miesiąca przestanie być wogóle widocznym i zginie w blaskach zorzy wieczornej. Jego miejsce zajmuje najwspanialsza z gwiazd nieba, planeta Wenus, która obecnie będzie świecić całą zimę jako „Gwiazda Wieczorna”. Dnia 13 listopada wieczorem spotkają się obie planety i miną się w niewielkiej odległości od siebie, przyczem Wenus przejdzie na południe od Jowisza, w odległości mniej

więcej 4 tarcz księżycowych. Od tej pory Jowisz będzie zachodził przed Wenus i ustąpi jej swego miejsca na niebie.

Szczególnie piękna konfiguracja zajdzie w dniu 17 wieczorem, gdyż do obu planet przybliży się wąski sierp nowego księżycy. Szkoda, że dwie piękne koniunkcje (zblżenia) księżycy i Jowisza oraz księżycy i Wenus przejdą niepostrzeżenie gdyż zajądą we wczesnych godzinach porannych. Wenus zbliża się obecnie ku ziemi i w związku z tem jej pozorna średnica będzie się stale przez czas pewien powiększała. Także świecić będzie coraz większą.

Saturn przebywa w Wodniku i jest widoczny przez cały wieczór, za-

chodzi po północy. Pierścienie widoczne w silnym skrócie perspektywnym mają średnicę zaledwie 2 sekund łuku.

Marsa dojrzeć można nad ranem, wschodzi on około 3½ godzin przed słońcem. Jego odległość od ziemi obecnie maleje wskutek czego pozorna średnica zwolna rośnie. W ciągu miesiąca Mars przesuwa się ku wschodowi z gwiazdozbioru Lwa do Panny. Nad ranem 9. 10. XI przejdzie w jego pobliżu księżyc.

Listopad, podobnie jak sierpień, jest miesiącem silniejszej czynności rojów meteorycznych. W obu tych miesiącach ziemia zbliża się do miejsc swej orbity, w pobliżu których przechodzą drogi dwu wielkich rojów. Rój sierpniowy pochodzi z rozpadu komety z r. 1862, natomiast meteory listopadowe są cząstkami rozpadów komety z r. 1866. Największego nasilenia listopadowych gwiazdek spadających można oczekiwać około połowy miesiąca; nie w każdym jednak roku nasilenie to jest jednakowe, zależnie od tego, na jakie części meteorycznego pierścienia natrafi ziemia: gęstsze czy też rzadsze. Meteory wybiegać będą z gwiazdozbioru Lwa, (stąd nazwa ich: Leonidy), który we wczesnych godzinach wieczornych znajduje się jeszcze pod horyzontem i wschodzi około godz. 23 nad póln.-wschodnim horyzontem. Punkt promieniowania, czyli t. zw. „radant” znajdziemy, przedłużając w myśli świetlne ślady meteorów w kierunku przeciwnym do ich lotu.

Księżyc przebiegnie swe fazy w porządku następującym: 5/6 będzie ostatnia kwadra, 13/14 — now, 21/22 — pierwsza kwadra, 28 — pełnia. P. I.

Willa przyszłości dla milionerów

Schron podziemny — Lunety jako okna — Regulator klimatu

W dziedzinie architektury mieszkań pojawiają się bezustannie coraz to nowe i przyznanie trzeba, coraz to więcej sensacyjnych pomysły. Domy i mieszkania ze szkła nie są już ostatnią nowością w tej dziedzinie. Zdystansował je już znacznie architekt angielski A. Dally swą willą podziemną, która oryginalnością i fantazyjnością pomysłu prześciga wszystko, co w tej dziedzinie dotąd pomyślano. Biednie tutaj nawet potężna wyobraźnia takiego Jules Verne'ya.

Willa leży w ogrodzie, lecz nie jest to zwykły ogród w zwykłym znaczeniu tego słowa. Kilkanaście nie wysokich kamieni, ukryte w krzewach druty na cienkich i prawie niedostrzegalnych słupkach okalają wielki kawał ziemi w ten sposób, że oparkanie z góry, z powietrza jest niedostrzegalne. To właśnie jest charakterystyczną cechą budownictwa przyszłości. Najmniejszego śladu jakiegokolwiek zabudowania na powierzchni, gdyż willa przyszłości znajduje się trzy metry pod powierzchnią ziemi. Z trawników wysuwają się w górę, niby cienkie kominy, peryskopy czyli rozgladnice, za pomocą których ogarnąć można wzrokiem całą okolicę. To oczy willi i jej mieszkańców. Wejście do willi schowane jest starannie między krzewami. Szerokie schody żelazo-betonowe wiodą w dół między ścianami z żelaza i betonu. Troje drzwi zasuwanych z grubych płyt pancernych bronią dostępu do wnętrza. Cała klatka schodowa pełna jest światła, wytwarzanego przez udoskonalone maszyny i podobnego w swym składzie i intensywności do światła słonecznego. Światło to zalewa jasnymi potokami całą willę, ale źródło jego jest niewidoczne.

W ogrodzie zimowym, do którego się najpierw wstępuje, wyczarowany jest z wielkim artystycznym prawdziwym krajobraz. Są tam i okna, dużo szkła i chromoniklu, a na srebrnym pociągniętą ścianę projektuje peryskop z ogrodu ów odciśnięty krajobraz, na który się go — za pomocą dźwięni — nastawiało. W mgnieniu oka można wyczarować pola i lasy z rozpięciem nad nimi niebem. Jest tam również hala sportowa, równie obszerna jak ogród zimowy.

Prawdziwym cudem willi podziemnej jest automat klimatyczny. Na ścianie widnieje szereg guzików z małymi tabliczkami

kami obok: las, łąka, morze, góry. Jedno naciśnięcie na guzik, a klimat w danym pokoju zmienia się. Z ukrytych rur płynie nasycone ozonem powietrze letnie lub jedyny zapach traw wiosennych, lub orzeźwiający, słonawy powiew morza.

Wszystko odbywa się elektrycznie. W murach umieszczone są rury, dostarczające wody, powietrza i „klimatu”, rury centralnego ogrzewania i chłodzenia, kable elektryczne. Elektrycznie się gotuje, elektrycznie się pierze i czyści.

Czteropokojowa „willa przyszłości”, którą zbudował Dolly, jest willą cudów. Jest to dom piękny, miły i przytulny, wykwinny i spokojny, zabezpieczony trzymetrowymi płytami betonowymi, i budzi uczucie bezwzględnej bezpieczeństwa. Szkoda tylko, że się w ten sposób ma budować, by się bezpiecznym czuć w przyszłości. W. i P.

Toby było lepsze

W czasie koncertu dwie siedzące obok siebie panie rozmawiają bez przerwy.

— Hanka, — mówi jedna, — próbowałam kiedyś słuchać koncertu z zamkniętymi oczyma?

A wówczas siedzący za niemi pan mówi:

— Możeby panie spróbowały lepiej z zamkniętymi ustami?

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

W czwartek, dnia 5 bm. i piątek dnia 6 bm. doskonała operetka Lehara „Ewa”, w świetnym wykonaniu pp.: M. Gabielli, J. Fontanówny, K. Dembowskiego, J. Sendeciego, reż. Horskigo, St. Winczewskiego, J. Gruszczyńskiego i in. Kierownictwo muzyczne kapelm. W. Buchwald, reżyser B. Horski. Tańce układu M. Statkiewicza, z pp.: primabaleriną Z. Grabowską i W. Bończę na czele baletu.

W sobotę E. D'Alberta „Zamarle oczy”, przepiękny dramat muzyczny o bardzo oryginalnej akcji opartej na historii z pierwszych lat chrześcijaństwa. Doskonała ta opera otrzymała pierwszorzędną obsadę czołowych artystów w osobach pp.: Z. Fedyczkowskiej, dr. Roessler - Stokowskiej,

„Niewidzialny Promień”

Jest siła co wszystko niszczy, stalowym złączona pierścieniem... jest siła co walczy o dobro... pod „Niewidzialnym Promieniem”.

Błysk światła w noc tajemniczą... Lęk... który grozi roznośi... Dwa cienie... dwie dziwne postacie: **KARLOFF...I BELA LUGOSII**

Szał... przerażenie nagle... jego miłości zgubionej... ostatni okrzyk... i cisza — życie... podmuchem śmierci zgaszone... jest niewidzialny promień zaklęty w przedziwny mit... który fosforyzować nam będzie **Jutro na ekranie kina „SWIT”** ng 19 675

J. Musielewskiej, A. Karpackiego, J. Wołińskiego, K. Czarneckiego i in. Kierownictwo muzyczne dyr. dr. Z. Latoszewski, reżyser M. Janowska - Kopczyńska.

Z Teatru Polskiego

Do piątku włącznie grana będzie wyborna komedia Sachy Guitry „Testament”, z występem Michała Meliny. Na liczne próby wielbicieli talentu Marjusza Maszyńskiego, dyrekcja zaprosiła jeszcze na dwa gościnne występy znakomitego artystę, który wystąpi w nadchodzącą sobotę i niedzielę w najlepszej swej roli „Pana Topaza” Pagnola. Zapowiedź jeszcze dwóch występów świetnego artysty obudziły zrozumiałe zainteresowanie wśród bywalców Polskiego Teatru. W próbach równocześnie pod reżyserją Bronisława Dąbrowskiego „Wieczór Trzech Króli” Szekspira — pod kierunkiem R. Zawistowskiego komedia muzyczna „Podwójna buchalterja” i dyr. Boelkego ostatnia nowość Fr. Molmara „Wielka miłość”.

Z Teatru Nowego

Dziś w czwartek, świetna sztuka Bus-Fekete'go „Przyladek dobrej nadziei” w koncertowej obsadzie pp. Koronkiewiczówny i Skalskiej, oraz pp. Dowmunt, Przystańskiego i Wasilewskiego, który kapitalnie wyreżyserował tę interesującą sztukę i przystosował ją do warunków technicznych Teatru Nowego. Początek o godzinie 8.10

Jutro, w piątek „Przyladek dobrej nadziei”.

W przygotowaniu arcydzieło tytana słowa i pióra, Stefana Żeromskiego — dramat „Róża”, którego inscenizacją i realizacją sceniczną uczyli Teatr Nowy rocznicę odzyskania Niepodległości tj. dzień 11 listopada br.

Pełne prace przygotowawcze pod kier. reż. p. dyr. Nuny Młodziejowskiej — w pełnym toku. W wykonaniu „Róża”, weźmie udział cały zespół Teatru Nowego.

Poznańskie Towarzystwo Muzyczne

Jutro, w piątek, 6 listopada o godz. 20.15 w sali św. Marcina

Polski Kwartet Smyczkowy

Zdzisław Jahnke I. skrzypce, Władysław Witkowski II skrzypce, Tadeusz Szulc altówka, Dezyderjusz Dancowski wiolonczela. Program zawiera dzieła Zelenkiego, Beethovena, Mozarta. Bilety 3, 2, 1 zł w firmie Szrejbrovski i przy kasie wieczornej. zg 14 595

Rewia Mód w „Słońcu”

Zainteresowanie tegoroczną Rewią Mód w „Słońcu”, która odbędzie się w niedzielę, dnia 8 listopada br. w Kinie „Słońce” o godz. 11.30 przedpołudniem jest kolosalne. Nic też dziwnego, gdyż udział pierwszorzędných sił poznańskich, demonstrowanie wspaniałych kreacji przez najwybitniejszych artystów teatrów poznańskich, dekoracje Zygmunta Szpingiera, bogata część artystyczna, wreszcie selki niespodzianek dla publiczności, złoży się na tą wszechmiar ciekawą doroczną imprezę. A już prawdziwą atrakcją na dzisiejsze czasy będzie wylosowanie jednej z sukien demonstrowanych na Rewii, a wykonanej w pierwszorzędnej pracowni Seweryny Morawskiej z materiału W. i S. Szubert okrojonego na miarę ubrania męskiego, wykonanego przez I. Konkiewiczę — Bazar — z pierwszorzędnego materiału ofiarowanego przez Gustawa Molendę Bielsko. — Marcell Dziennik oczywiście sprezentuje milion krawatów, a Bogdan Zniński — drugie tyle, a gdzie kremy, perfumy, mydła, a „Gaja” buljony. — Przybyła też coś wspaniałego szykuje. Kałamański — jak zwykle — te cudne pończochy. Jednym słowem warto przyjść z walizką, i to od Jaeschkego. Zapowiada Zygmunta Makowski. Bilety od 1—3 zł jeszcze do nabycia Szrejbrovski, Pierackiego — narożnik Fredry — w dniu Rewii od 10-tej w kasie „Słońca”.

dg 3608

DZIAŁ GOSPODARCZY

O ulgi dla inwestycji przemysłowych

Zagadnienie likwidacji wzgl. ograniczenia ulg budowlanych wzamian za wprowadzenie ulg dla inwestycji przemysłowych staje się coraz aktualniejsze. Poglądy kół gospodarczych na ten problem powoli zaczynają się krystalizować.

Oczywiście, nie chodzi tutaj o pełne zastąpienie jednych ulg (budowlanych) przez drugie (przemysłowe). Takie zastąpienie nie byłoby wogóle możliwe z wielu względów. Ktoś dowcipny zobrazował, jak musiałaby wyglądać ulgi dla inwestycji przemysłowych, gdyby miały stanowić wyraźne „pendant” do ulg budowlanych.

Oto przedwzrostkiem nowopowstałego przez okres 7-mu lat przedsiębiorstwa musiałaby być zwolnione przez 15 lat od podatków: dochodowego, majątkowego, obrotowego. Fundusze, wydane na stworzenie przedsiębiorstwa, podlegałyby w całości odliczeniu od dochodu roku założenia przedsiębiorstwa. Wszelkie umowy o grunt pod przedsiębiorstwo, i o dostawę materiałów na budowę przedsiębiorstwa musiałaby być wolne od opłaty stempowej. Kupcy nabywający towary od nowopowstałego przedsiębiorstwa, musieliby być wolni od podatku obrotowego przez okres 15 lat. (Byłby to odpowiednik zwolnienia od podatku lokatorskiego).

Rzecz jasna, żądanie takich ulg byłoby wyraźnym szaleństwem i nikt też zastąpienia ulg budowlanych przez ulgi na rzecz inwestycji przemysłowych nie żąda. Według krystalizującego się obecnie poglądu kół gospodarczych — następujące rodzaje inwestycji przemysłowych powinny być objęte ulgami:

- a) dla uruchomienia nieistniejących jeszcze w Polsce działów produkcji;
- b) dla rozszerzenia tych działów produkcji, które nie pokrywają zapotrzebowania rynku krajowego, wobec czego zmuszeni jesteśmy sprowadzać dany towar z zagranicy;
- c) inwestycje związane z obroną kraju;
- d) inwestycje, mające na celu zastosowanie przy produkcji krajowych surowców i półfabrykatów;
- e) inwestycje, podjęte w celu racjonalizacji i modernizacji produkcji;
- f) inwestycje, podyktowane względami higieny, a także bezpieczeństwa pracy.

Podczas gdy zakres ulg dla inwestycji, objętych punktami c) do f), byłby stosunkowo wąski (dotyczyłby bowiem tylko podatku dochodowego w sensie zwolnienia od podatku kwot, poniesionych na odnośne inwestycje), o tyle zakres ulg dla inwestycji, objętych punktami a) i b) musiałby być rozbudowany i polegać na zwolnieniu przez pewien okres czasu (np. 10-letni) od obowiązku płacenia podatku przemysłowego (świadcstwo przemysłowe, po-

datek obrotowy), a także na częściowym choćby zwolnieniu od podatku dochodów, płynących z tego źródła, wreszcie na całkowitem zwolnieniu od opłat stempowych aktów prawnych związanych z powstaniem przedsiębiorstwa.

Tak mniej więcej wyglądają poglądy kół gospodarczych na omówione zagadnienie. Jak wynika ze znakomicie udokumentowanego artykułu p. A. P.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) W sprawie odpisów amortyzacyjnych. Min. skarbu przygotowuje specjalny okólnik, który ma wyjaśnić główne kwestie wątpliwe, następujące się w praktyce w zakresie odpisów na amortyzację. Okólnik, wyjaśniając zgodnie z zasadami ustawy, iż wysokość rocznego odpisu winna odpowiadać rzeczywistemu ubytkowi wartości amortyzowanego przedmiotu w danym roku podatkowym, ustala równocześnie, iż prawo do odpisów wygasa, gdy suma ich w latach ubiegłych osiągnie wysokość równą kwocie, będącej podstawą amortyzacji, przyczem obojętne jest w takim wypadku okoliczność, czy dany przedmiot nie został jeszcze wycofany z użycia. Równocześnie o ile idzie o sprawę dodatkowego uwzględnienia odpisów poniesionych w latach kryzysu, min. skarbu w okólniku swym ponadto polecił m. in., aby władze skarbowe w okresie lat 5-ciu, licząc od 1 stycznia 1937 r., nie kwestionowały odpisów amortyzacyjnych z tego powodu, iż w latach ubiegłych odpisy te były bądź nie równomierne bądź też wcale nie były dokonywane.

Z KRAJU

(k) Sytuacja walutowa. Zwycięstwo Roosevelta w wyborach amerykańskich nie odbiło się na notowaniach dewizy na Nowy York. Również i dewiza na Londyn pozostała na dotychczasowym poziomie. W notowaniach terminowych franka francuskiego w Londynie depozyty wykazują dalsząwyżkę, a mianowicie jednodniowy — do 0,81, trzymiesięczny zaś — do 1,93.

(k) Wzrost obrotu i obniżenie się pokrycia złotem w Banku Polskim. W trzeciej dekadzie października zapas złota powiększył się o 0,2 milj. zł do 373,3 milj. zł, a stan pieniędzy zagranicznych i dewiz zwiększył się o 3,6 milj. zł do 19,7 milj. zł. Suma wykorzystanych kredytów wzrosła o 26,8 milj. zł do 346,5 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu obniżył się o 13,9 milj. zł do 20,6 milj. zł. Pozytywnie „inne aktywa” i „inne pasywa” uległy wzrostowi, pierwsza o 19,3 milj. zł do 204,8 milj. zł, druga zaś o 0,6 milj. zł do 331,3 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania zmniejszyły się o 27,0 milj. zł do 187,1 milj. zł. Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — wzrósł o 62,5 milj. zł do 1.090,8 milj. zł. Pokrycie złotem wynosi 31,70 proc.

(k) Obieg polskich monet srebrnych i bilonu w dniu 31 października wynosił (w milj. zł) — w nawiasach obieg w dniu 20 ub. mies.: ogółem 434,1 (413,9), z czego na monety srebrne przypada 343,6 (327,0), bilon nikłowy i brązowy 90,5 (86,9).

(k) Gospodarka dewizowa przedsiębiorstw spedycyjnych. Komisja dewizowa udzieliła koncesjonowanym przedsiębiorstwom spedycyjnym, mającym siedzibę w kraju, a będącym agentami celnymi, generalnego zezwolenia na dokonywanie — na podstawie szczegółowo przedstawionych warunków — w zakresie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi: 1) dyspozycji pieniężnych z zagranicą, 2) inkasowania należności na rzecz cudzoziemców oraz dokonywanie wpłat z polecenia cudzoziemców. Okólnik poza tem omawia zasady prowadzenia rachunków spedycyjnych zagranicznych oraz warunki utrzymywania przez przedsiębiorstwa spedycyjne w bankach dewizowych specjalnych rachunków walutowych.

(k) Kartelizacja w przemyśle przetwórczym. Na ogólną wartość produkcji całego przemysłu przetwórczego, wynoszącą w 1936 r. około 4 miliardów złotych, wartość skartelizowanej produkcji tego przemysłu stanowi około 680 milj. zł, czyli około 17 procent. Ilościowo największą kartelą istnieje w przemyśle chemicznym i metalowym, lecz stopień kartelizacji tych dwóch przemysłów jest stosunkowo nie duży. Najbardziej skartelizowany został przemysł papierniczy. Przemysł spożywczy wykazuje wysoki stopień kartelizacji, ze względu na skartelizowaną produkcję cukru.

(k) Przyczyna niższych zbiorów w Wielkopolsce, niż oczekiwano. Zbiory w r. b. w Wielkopolsce są gorsze, aniżeli

zamieszczonego na tem miejscu w nr. 506 „Kurj. Pozn.”, wielkopolskie kół gospodarcze uświadamiają sobie doniosłość ulg budowlanych i najchętniej by widziały utrzymanie ulg budowlanych przy równoczesnym wprowadzeniu ulg dla inwestycji przemysłowych.

Dobrze byłoby, gdyby charakter ulg przemysłowych był tak samo generalny, jak charakter ulg budowlanych. Przyszanowanie przez władze skarbowe ulg indywidualnych doprowadziłoby w praktyce do biurokratycznego zwyrodnienia tej formy pomocy dla przemysłu.

początkowo oczekiwano. Przyczyną tego jest m. in. duże wyjałowienie gleb lżejszych ze składników pokarmowych. Gleby woj. poznańskiego są w przeważającej ilości glebami piaszczystymi i wymagają obok nawozów organicznych także stosowania nawożenia pomocniczego, które w latach ostatnich w okresie dekonjunktury w rolnictwie były stosowane w minimalnych ilościach. (az)

(k) Pewna poprawa na wsi wielkopolskiej. Ogólne położenie wsi, wskutek lepszych cen zboża i produktów hodowlanych w porównaniu z latami poprzednimi, zaczyna ulegać pewnej poprawie. Wskazują na to objawy wzrostu intensywności gospodarowania, jak wzmożenie się zapotrzebowania na nawozy sztuczne, nasiona kwalifikowane, mniejsze narzędzia rolnicze itp. Wprawdzie wyczerpanie i zubożenie rolnictwa wielkopolskiego wskutek długotrwałego kryzysu gospodarczego i dwuletniej klęski posuchowej było już tak dalece posunięte, że występujące obecnie pierwsze znamiona poprawy nie usprawiedliwiają jeszcze dalej idących oczekiwań co do wydatniejszego i ogólniejszego wzmocnienia się siły gospodarczej rolnictwa Wielkopolski. (az)

Z ZAGRANICZNY

(z) Stosunki gospodarcze polsko - rumuńskie. W najbliższych dniach odbędzie się posiedzenie rady gospodarczej rządu rumuńskiego, na którym załatwiony zostanie szereg bieżących spraw, związanych z handlem zagranicznym Rumunii. Jako pierwszy punkt porządku dziennego figuruje ratyfikacja podpisanej ostatnio polsko - rumuńskiej umowy handlowej oraz sprawa likwidacji polsko - rumuńskiego towarzysztwa kompensacyjnego, która ma nastąpić stopniowo między 1 stycznia, a 31 marca 1937 r. W przyszłości, nadzór nad wykonywaniem polsko - rumuńskiego układu gospodarczego będzie miała specjalna komisja mieszana polsko - rumuńska, która zostanie powołana do życia po rozwiązaniu wspomnianego towarzysztwa.

(z) Szwajcaria przyłącza się do międzynarodowego porozumienia walutowego. D. N. B. donosi, że departament gospodarczy Szwajcarii i Szwajcarski Bank Narodowy, zostały upoważnione przez Radę Związku, do wydania oświadczenia, że Szwajcaria przyłącza się praktycznie do amerykańsko-angielsko-francuskiego układu walutowego.

(z) Ujemna reakcja giełdy amsterdamskiej na zwycięstwo Roosevelta. Nadchodzące ze Stanów Zjednoczonych wiadomości o wyborach prezydenta wpłynęły depresyjnie na sferę giełdową. Nie liczone się z tak drugocowym zwycięstwem Roosevelta, które pozwoli mu — w oparciu o przynajmniej większość społeczeństwa — prowadzić w dalszym ciągu i być może ze zdwojoną siłą jego politykę gospodarczą. Pierwszy rzut oka na przebieg operacji giełdowych w Amsterdamie wskazuje na wielką rezerwę w stosunku do walorów amerykańskich. Kursy, wskazują na spadek papierów amerykańskich w stosunku do kursów z dnia poprzedniego. Reakcja giełdy amsterdamskiej o tyle nie jest niespodzianką, że — jak wiadomo — sfery wielkiego kapitału są nieprzychylnie nastawione wobec polityki gospodarczej Roosevelta.

(k) Dalsze postępy drożyzny we Francji. W ostatnim tygodniu wyższka cen, która zatrzymała się przez okres tygodnia poprzedniego, wystąpiła ponownie z wielką siłą. Urzędowy wskaźnik cen hurtowych wykazuje w okresie sprawozdawczym dalszy wzrost o 8 do 452 punktów. Szczególnie silnie — jak należało się spodziewać — wzrósł wskaźnik towarów importowanych, a mianowicie o 12 do 391. Jednocześnie jednak wzrósł także wskaźnik cen artykułów francuskich, a mianowicie o 6 do 486 punktów. Wzwyżka cen była szczególnie silna w dziale tekstyliów, minerałów oraz metali.

(z) Trudności budżetowe Szwajcarii po dewaluacji. W Radzie Związkowej poruszono ostatnio sprawę budżetu. W pierwszych projektach budżetu preliminowane wpływy są bardzo niskie, gdyż nie liczy się na zwiększenie obrotów. Z drugiej strony przewidywane są ciężary, wynikające z dewaluacji. W ten sposób może powstać deficyt, dochodzący do kilkudziesięciu milionów franków, jeśli się uwzględni duże wy-

Praca o wsi polskiej

Niedawno ukazała się na półkach księgarskich niewielka książka mgr. Wł. Szczepańskiego p. t. „Stan, potrzeby i idee wsi polskiej” (1936, cziokami Drukarni Ludwika Wróbla w Wolsztynie — str. 125).

W jedenastu rozdziałach autor przedstawia swoje spostrzeżenia z zakresu życia wsi polskiej, a właściwie wielkopolskiej. Obraz, jaki rozstacza przed czytelnikiem, nie nastraja do optymizmu, zawiera znacznie więcej barw ciemnych, niż jasnych. Autor wskazuje, iż wieś polska, mimo zainteresowania, jakie jej się ostatnio w publicystyce okazuje, znajduje się w stanie wielkiego zaniedbania. Domaga się on podjęcia uczciwej i systematycznej pracy nad podniesieniem stanu materialnego i moralnego wsi, nad zorganizowaniem jej życia wewnętrznego w licznych jego dziedzinach.

W wywodach autora znajdujemy wiele trafnych spostrzeżeń i sformułowań. Z drugiej strony wszakże pewne objawy zostały niesłusznie uogólnione i przejawione. N. p. trudno się z nim zgodzić, gdy twierdzi, że „młodzież wiejska o pracy ideowej i społecznej nie myśli”. Tymczasem wiemy, iż właśnie w latach ostatnich młodzież wiejska garnie się wprost ławą do pracy ideowej, że nie zraża się trudnościami, jakie na tej drodze napotyka, ale że z uporem, właściwym warstwie chłopskiej, trwa przy swoim sztandarze ideałowym. Czyż nie jest zjawiskiem znamionem, że bardzo wielką część młodego pokolenia wiejskiego w Wielkopolsce znalazła się w szeregach obozu narodowego, którego program nie zawiera hasła klasowych, który nie obiecuje bezpośrednich korzyści materialnych swym członkom i zwolennikom, ale apeluje do walki i do ofiar, który jest ruchem wybitnie ideałowym?

Trochę obszerniej omówiliśmy ten szczegół w wawadach autora, gdyż wydaje się nam, że nie docenia on pewnych prądów ożywczych, jakie nurtują życie współczesnej wsi wielkopolskiej narówni z wsią w innych częściach kraju. Niewątpliwie wieś wielkopolska szczególnie silnie odczuwa kryzys rolniczy. Jej dobrobyt należy do przeszłości. Jej formy organizacyjne rozprzęgają się w niepomysłnych warunkach pracy politycznej, społecznej i zawodowej.

Ale z drugiej strony byłoby niesłuszne, a nawet krzywdzące twierdzenie, że wieś nie zdobywa się na reakcję przeciwko stosunkom panującym, że nie szuka dróg wyjścia z ciężkiego położenia i z dusznej atmosfery, w jakiej pracuje.

Należy pamiętać, iż społeczeństwo polskie w całości, a z niem i wieś polska, żyje w okresie wielkich przemian, w okresie przejściowym, a przez to i płynnym, ale przecież krystalizując się już formy przyszłego ustroju, istnieje świadomość zadań, jakie należy spełnić, tworzy się jednolite przekonania i zrozumienie solidarności szerszej, obejmującej nie jedną warstwę społeczną, ale opartej o cały naród.

I w tym procesie ideałowym udział wsi jest bardzo silny. Silniejszy, niż by się wydawało autorowi, który analizując poszczególne objawy dekadencji wsi, wywołanej głównie przyczynami gospodarczymi, jak gdyby nie dostrzegał sił i czynników pozytywnych w jej życiu i psychice.

Chociaż autorowi nie możemy ośzczędzić tego zasadniczego zarzutu, nie chcemy odmawiać mu zasługi poruszenia wielu interesujących zagadnień życiowych wsi wielkopolskiej. Za mało się o nich mówi i pisze na ogół. Książeczka p. Szczepańskiego winna ożywić dyskusję nad sprawami, mającymi podstawowe znaczenie dla przyszłości naszego państwa. Na wiele sądów jej autora można się zgodzić, inne trzeba odrzucić, w sumie jednak jest to praca, nad którą warto się zastanowić, z której można czerpać wiele materiału do rozważań. I dlatego jest ona bardzo pożyteczna, a nawet twórcza.

Nawiasem dodajemy, że przydałaby się jej staranniejsza korekta.

M. Ch.

Krótkie informacje gospodarcze

— Zarząd Zw. Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim zdecydował się uruchomić w Polsce wysiłkiem zrzeszonego przemysłu jeszcze jedną fabrykę przędzy sztuczno-jedwabnego.

— We wrześniu obrót towarowy w porcie gdańskim przedstawiał się następująco (w tonnach) — w nawiasach pierwsza liczba oznacza dane z sierpnia br., druga z września r. ub.): przywóz 56.182,3 (72.173,2 — 75.316,5), wywóz 433.390,2 (399.010,6 — 390.096,4).

— Ceny artykułów pierwszej potrzeby w Prusach Wschodnich w ostatnich dniach poszły poważnie w górę.

— Tegoroczne zbiory pszenicy we Francji są oceniane w ilości 66.502 tys. q. t. j. o 14 proc. poniżej produkcji 1935 r. W porównaniu z przeciętną zbiorów w latach 1930—1934 przewidywany zbiór pszenicy we Francji jest niższy o 20 proc. (przeciętna wynosiła 83.950 tys. q.).

— Dotychczasowe zapasy zboża we Francji wynoszą około 1 miliona tonn, zbiory zaś tegoroczne wyniosą przeszło 6½ milj. tonn, import zaś z Afryki Północnej wyniesie około 100 tys. tonn. Razem więc w r. 1936/37 Francja rozporządzać będzie ilością około 7.85 milj. tonn. Konsumcja zboża łącznie z siemem wyniesie około 8 milj. tonn, a zatem niedobór prawdopodobnie stanowić będzie ilość 150.000 tonn. Wobec złych warunków klimatycznych niecała ilość zbiorów będzie nadawała się do przemiatu. Prasa przewiduje, że niedobór wyniesie więc około 500.000 tonn.

— Ogłoszony w dniu 15 bm. tygodniowy bilans Banku Anglii wykazuje spadek obiegu banknotów o 4,5 do 446,4 milj. funtów. Zapas złota pozostał bez zmiany i wynosi 248,66 milj. ft. Stosunek rezerw do zobowiązań wzrósł o 1,5 proc. i wynosi 40,8 proc.

— Kola finansowe Nowego Jorku widzą w nowym porozumieniu walutowym wyłącznie tylko techniczny dodatek do układu z końca września, mający za stosunkowo skromny cel zmniejszenie ryzyka kursowego, ponoszonego przez fundusze walutowe.

datki na spłatę długów. Po dewaluacji Rada Związkowa znajduje się wobec sytuacji finansowej trudnej do oceny.

Kapelusze
veloursowe

Pulowery - Bielizna - Trykoty - Szale
Pończochy - Rękawiczki - Krawaty itp.

Najkorzystniej
tylko w firmie
Ng 18 680/30

M. ŠVENDA
POZNAŃ — STARY RYNEK NR. 65

Poznań — Łódź

W niedzielę odbędzie się o godzinie 19 międzymiastowe spotkanie Poznań i Łódź, które w latach poprzednich cieszyło się zawsze dużym zainteresowaniem. Od lat bowiem Łódź rywalizowała z Poznaniem o prymat w pięciarstwie polskim.

Spotkanie niedzielne nie wywołało większego zainteresowania. Wiadomo bowiem powszechnie, że pięciarze zarówno Łodzi jak i Poznania nie odnaleźli jeszcze swej normalnej szczytowej formy. Dowodem tego choćby spotkanie Warty i HCP w ubiegłą sobotę, którego poziom był bardzo niezadowalający.

Łódź przechodzi wyraźny kryzys. Do drużynowych mistrzostw okręgu zgłosiły się w Łodzi zaledwie dwa kluby, to też niełatwe zadanie miał kapitan sportowy Ł. O. Z. B. z ustawieniem reprezentacji Chmielewski przebywa jeszcze wciąż w szpitalu wojskowym w Łodzi, nagła choroba Spodenkiewicz, niepewny udział Ostrowskiego i Wdowińskiego, oraz brak odpowiedniego reprezentanta w wadze muszej, poważnie utrudniały skompletowanie drużyny, która ma wobec tego charakter dość rezerwowy.

W wadze muszej walczyć ma Grambo (K. E.), w kogucie Bartniak, w piórkowej

Czesławski, w lekkiej Woźniakiewicz, w półśredniej Wdowiński lub Ostrowski, w średniej Bartosik, w półciężkiej Pietrzak i w ciężkiej Kłodas.

Kapitan sportowy POZB ustalił następujący zespół: Koziolek, „Wirski”, Pola, „Kajnar”, Misiurewicz, Majchrzycki, Szymura i Klimecki. Ten zespół to narazie teoria. „Wirski” nie walczył jeszcze ani razu w bieżącym sezonie i wątpić należy czy stanie w niedzielę w ringu. Sekcja Sokola zawiadomiła POZB, że Misiurewicz nie może walczyć z powodu uszkodzenia uzebienia, Majchrzycki natomiast wyjeżdża w sprawach rodzinnych z Poznania. Jak będą ostatecznie wyglądały obie reprezentacje dowiemy się prawdopodobnie dopiero przy rozpoczęciu zawodów.

Według otrzymanego dziś komunikatu POZB, wyznaczył kapitan związkowy P. O. Z. B. następujący skład: Lischke, Koziolek, Pola, Kajnar, Jarecki, Szuleżyński, Szymura i Klimecki.

Dalej donosi nam POZB, że istnieje możliwość startu w wadze muszej Sobkowiaka, dla którego zarząd okręgu wniósł o urlop do Państwowych Zakładów Lotniczych w Warszawie.

Hokej na lodzie

Polski Związek Hokeja na Lodzie organizuje na sztucznych torze w Katowicach 3 kursy wyszkoleniowe.

Pierwszy kurs dla kandydatów na instruktorów okręgowych odbędzie się w dniach 20 do 30 listopada. Każdy z okręgów wysła 3 do 4 kandydatów.

W dniach od 30 listopada do 12 grudnia odbędzie się kurs dla przodowników, zgłaszanych przez kluby prowincjonalne.

Wreszcie w dniach 4 do 9 stycznia w porozumieniu z Państwowym Urzędem Wychowania Fizycznego, Polski Związek Hokejowy organizuje kurs dla nauczycieli ćwiczeń cielesnych w szkołach.

Do zarządu Polskiego Związku Hokeja na Lodzie dokooptowano ostatnio inż. Walczaka i znanego hokeistę olimpijczyka Kowalskiego.

Polski Związek Hokeja na Lodzie opracowuje obecnie ramowy statut dla okręgów i regulamin sportowy. Opracowano poza tem regulamin sędziowski.

Łyżwiarstwo

Za przykładem Sonji Henie. Znany łyżwiarz angielski Jockie Dunn przechodzi definitywnie do szeregów zawodowców i wystąpi w Ameryce jako partner Sonji Henie.

Piłka nożna

HCP — Korona. W niedzielę o godz. 11 odbędzie się na boisku K. S. „H. Cegielski” przy Górnej Wildzie 180 ostatnie spotkanie o tytuł mistrza jesiennej ligi okręgowej, pomiędzy K. S. „Korona” I a K. S. „H. C. P.” I. (kom)

Rozegrane w Nowym Jorku spotkanie piłkarskie między zalogą „Batorego”, a reprezentacją Polsko - Amerykańskiego Klubu Sportowego zakończyło się zwycięstwem zalogi „Batorego” w stosunku 4:1. Zwycięska zalogą zdobyła puchar ofiarowany przez prezesa Sokola.

Jak wiadomo, pierwsze spotkanie wygrał Polsko - Amerykański Klub w stosunku 8:1.

Ruch niemiecką drużyną. Prasa sportowa w Niemczech zainteresowała się szeroko zwycięstwem po raz czwarty tytułu mistrza piłkarskiego Polski przez „Ruch”. Wiadomość o sukcesach Ruchu podawana jest na widocznych miejscach.

Warto przy tem zwrócić uwagę, na twierdzenie Niemców, że drużyna Ruchu składa się z Niemców zamieszkałych w Polsce. Przekonanie to powstało na skutek mylnych informacji prasy berlińskiej. Mimo kilkakrotnych zaprzeczeń ze strony Polski, pogłoski te nadal się utrzymują i w tych dniach fałszywe te informacje o rzekomym pochodzeniu niemieckich graczy „Ruchu” powtórzyło radio niemieckie.

Tysiącom dzieci w Polsce grozi głód
Pomyślcie o tem i złóżcie ofiarę na Pomoc Zimową dla bezrobotnych.

Pięciarstwo

Likwidacja Cuiavii została ostatecznie przeprowadzona. Zawodnicy T. Łada, St. Łada, Czajkowski, Nawrocki, Rogowski, Dudziak, Marcysiak, Mrozowski, Niemczyk, Tomaszewski, Łuczak, Stube, Pieczard, Cegiarski, Lewandowski, Zieliński i Lesniak przeszli do Goplanii.

Wawel przegrał, wobec czego złożył protest... WKS Wawel zwrócił się do Polskiego Związku Bokserskiego o skontrolowanie, czy zgłoszenie boksera Wisły Rakoczego (dawniej należącego do Garbarni) odbyło się zgodnie z przepisami.

Sprawa ta jest o tyle ważna, że w razie stwierdzenia nieformalności, P. Z. B. może zweryfikować mecz Wawel — Wisła na remis 8:8, a wówczas kwestja zdobycia mistrzostwa drużynowego Krakowa byłaby nadal otwartą i decydujące znaczenie miałyby dalsze spotkania Wawel — Sokół i Wisła — Makabi.

Zapaśnictwo

Do Katowic wyjeżdża drużyna zapaśnicza okręgu poznańskiego na spotkanie, które odbędzie się w dniach 7 i 8 b. m. Skład poznańskiej drużyny zapaśników jest następujący. Rozpieszcz, Grodzki, Jakubowicz, Hałupka, Pięta, Łukaszewicz i Gąsowski. Poznański Związek Okręgowy po odbytej zaprawie treningowej jest przekonany, że reprezentacja poznańska w obu spotkaniach wyjdzie zwycięsko. (kl)

Cały świat szaleje
w bezczelnym zachwycie
gdy nasz wielki rodak

JAN KIEPURA

„Już wkrótce ukaże się na ekranach kin APOLLO i METROPOLIS film-symfonia, film nieporównany, film naszych marzeń

„W Blasku Słońca”

reżyserji słynnego Carmine Gallone z udziałem najpiękniejszej artystki wiedeńskiej LILI HOHENBERG „W BLASKU SŁONCA”, przepiękny film, wiedeński JANA KIEPURY to nowy wspaniały triumf naszego króla tenorów.

ng 19 751

„Harcerz”

Z prawdziwą przyjemnością bierze się do ręki ten miesięcznik harcerski. Można więc w redagowaniu pisma uwzględnić wymagania piękna — można złać numer tak, by nie raził poczucia estetycznego czytelnika, i wydawał pismo w pięknej szacie zewnętrznej, nie podwyższając specjalnie jego ceny. „Harcerz” jest tego przykładem.

Ogromną dbałość widać o formę zewnętrzną, ale nietylko o nią. Treścią także „Harcerz” góruje nad innymi tego rodzaju pismami. Uwzględniła w dużej mierze zagadnienia kulturalne, nie ograniczając się tylko do techniki harcerskiej, a tem samem rozszerza widnokręgi umysłowe młodzieży, dla której jest przeznaczony. Z zadowoleniem to stwierdzamy, bo widzimy w tem wyjście z ciasnych ram organiza-

cyjnych spraw i skierowanie umysłów młodzieży na szersze zagadnienia, dotyczące wszystkich dziedzin życia narodu. Nic nie winno stać na przeszkodzie i jest rzeczą pożądaną, by te sprawy ogólne były w większym jeszcze stopniu uwzględniane.

Numer „Harcerza”, które ukazały się obecnie i to na terenie Poznania („Harcerz” wychodził już 16 lat w Warszawie), zwracają uwagę doborem swych autorów-specjalistów i artykułów. Pierwszy przedwakacyjny numer był poświęcony w całości pracy na obozach harcerskich: w związku z 10-leciem śmierci Jana Kasprzowicza zaczyna numer gawęda ks. Skazińskiego, przyjaciela poety i wybitnego znawcy jego twórczości; dużo miejsca wyznaczono przyrodzie i podchodzenia do niej z aparatem fotograficznym; poza tem ciekawy jest wywiad społeczny wsi w formie kwestionariusza, zawierającego pytania ze wszystkich spraw dzisiejszej wsi polskiej: gospodarczych, kulturalno-oświatowych, politycznych. Był ten numer zapewne dużą pomocą dla kierowników obozów letnich.

Zeszyt powakacyjny „Harcerza” poza ogólnym działem wprowadził nowość: dział p. t. „W gronie zastępowych”, który daje wskazówki metodyczne pracy harcerskiej i ma być — jak widać — pomocą dla drużynowych i zastępowych w kierowaniu ich jednostkami organizacyjnymi. Bogato i z dużym smakiem rozmieszczone w całym numerze piękne fotografie nadają mu piętno artystyczne.

Treść i staranna szata graficzna — przy niskiej cenie (najtańsze pismo harcerskie) — umożliwia zapewne „Harcerzowi” przeniknięcie do szerszych sfer młodzieży harcerskiej męskiej i żeńskiej w całej Polsce.

Tego mu życzymy. Tembardziej, że jest jednym tego rodzaju pismem harcerskim, tak sumiennie pojmującym swój obowiązek publicystyczno-wychowawczy.

Jak informuje notatka redakcyjna w numerze „Harcerza” — St. Sedlaczek, jeden z najstarszych harcerzy, przekazał z powodu swych zajęć zawodowych wydawania pisma znanemu wśród harcerzy inż. hm. b. Grzymałowskiemu.

Adres redakcji i administracji: Poznań, Chelmońskiego 21, m. 2. Prenumerata roczna — 2,50 zł, pojedynczy egz. — 25 gr., konto dla wpłat przez P. K. O. 207 679.

Przepisy paszportowe

Ministerstwo spraw wewnętrznych rozesało do wszystkich wojewodów instrukcję, dotyczącą wystawiania paszportów zagranicznych.

Instrukcja ta podkreśla, iż mimo wejścia w życie uchwalonych przez ciała ustawodawcze nowych przepisów o dowodach na wyjazd zagranicę, dotychczasowa polityka paszportowa, podyktowana potrzebami gospodarczymi pozostaje bez zmian. Przy wystawianiu paszportów bezpłatnych i ulgowych, przeprowadzane mają być dokładne wywiady dla sprawdzenia podstaw do ulg.

Z wdzięczności i z prośbami

na resztę kosztów budowy Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu, złożyli do dnia 3 listopada 1936 r.

w Poznaniu, złożyli do dnia 3 listopada 1936 r.

486.	Ze Skarbowy przy Pomniku wybrano:		J. Makkiewicz, Poznań	5.—	S. Brygierowa, Tarnopol	3.—
20. 10. 36.		12.09	A. Tarowski, Warszawa	2.—	Bracia Plucifscy, Poznań	10.—
21. 10. 36.		12.37	J. Szudek, Warszawa	5.—	Z. Fijaszevska, Poznań	2.—
i int. b. laska Boska pro-			B. Nowak, Gniewkowo	5.—	Siostry Bożoemuzski, Łan-	3.—
wadziła Romana i Edwar-			Fr. Giewiatowicz, Wilno	5.—	cut	3.—
da			L. Czarnecka, Toruń z pr.	1.—	J. Gustowski, Notariusz w	5.—
22. 10. 36.		9.83	o westchnienie	1.—	Gostyninie	5.—
23. 10. 36.		8.07	J. Szewczyk, Warszawa	10.—	St. Zagrodzki, Wierchow-	10.—
24. 10. 36.		5.67	J. Zborowski, Żerków	1.—	ska	10.—
25. 10. 36.		50.21	B. Ulański, Łomża	5.—	A. Kawalcowa, Wieliczka	2.—
26. 10. 36.		15.06	E. Dolatkowscy, Gdynia z	5.—	B. Zbierski, Krotoszyn	5.—
27. 10. 36.		11.85	podz. za wysł. w pow. n.	2.50	J. Grzyb, Zajączki II	5.—
28. 10. 36.		6.09	spr. z pr. o zdr. i pow. d.	2.50	T. Matusiński, Kraków	5.—
29. 10. 36.		4.02	K. Zawada, Polskie Oledry	2.—	I. Kononacki, Jasło	3.—
30. 10. 36.		21.33	za zdr. i otrz. l.	2.—	St. Laskowski, Keono	5.—
31. 10. 36.		40.17	L. Stachowiak, Zbaszów	4.—	St. Schubert, Poznań	20.—
1. 11. 36.		7.45	M. Wildowa, Kraków	2.—	J. Marmol, Jasienna	2.—
2. 11. 36.		10.61	W. M. Czechosłowacja	18.18	Ks. Prob. St. Śliwa, Ja-	2.—
3. 11. 36.		14.—	M. Cichocka, Poznań	20.—	sienna	2.—
Jadwiga Morkowska, Gro-		50.—	Zrzeszenie Kuców Chrze-	200.—	St. Krywowski, Dzienna	5.—
dzisz		5.—	ścian w Poznaniu	200.—	St. Samolewska, Września	3.—
Br. Kieres, Bałn		5.—	Prof. Dr. P. Gantkowski,	10.—	z pr. o b. w. w. interesie	3.—
St. Borowski, Poznań z		25.—	Poznań	10.—	J. Koźlicki, Chojno	1.—
podz. za dozn. l.		25.—	M. Ziarniak, Wolsztyn	5.—	W. Mikula, Przeworsk	1.—
Laskowski, Leszno		10.—	Wl. Grobelny, Wolsztyn	2.—	E. Olszewska, Drzewiano-	2.—
M. Woźniak, Minczerzyn		5.—	„India”, Nowy-Tomyśl	3.—	wo	2.—
za odebr. l.		5.—	P. Bocheńska, Komarów	1.50	Sieradzka, Mariówka	50.—
W. M. N. z podz. za odebr.		20.—	J. Szydłowski, Smigiel z pr.	2.—	Ks. F. Krasuski, Lublin	1.—
l. z pr. o dal. i b. w.		20.—	w pow. int.	2.—	J. Zieleniewska, Kraków	2.—
Dr. J. Parzynek, Rybnik		10.—	W. Paliszewska, Poznań	5.—	L. Bazienka, Kościan	20.—
E. Chrzaszcz, Warszawa I		3.—	J. Ponczak, Kolomyja	2.—	A. Juszkiewicz, Białystok	3.—
J. Klimas, Biała		5.—	K. Wązińska, Jabłonów	1.—	J. W. Katowice z podz. N.	2.—
			A. Kobieln, Równe	2.—	S. J. za odebr. l. z pr. o	2.50
			J. i T. Kalawscy, Lutom	10.—	dalsze	2.50

Konto P. K. O. 207 470 — Sekretariat Poznań, św. Marcin 69, m. 17.

Staraniem Komitetu Budowy Pomnika odbywa się w pierwszy piątek u O. O. Jezuitów msza św. o godz. 7-mej na intencję wszystkich żyjących i zmarłych ofiaro-

Ze zwolnień od opłat paszportowych korzystać mogą osoby wyjeżdżające za granicę na praktyki naukowe, udające się na studia dzięki subwencjom Funduszu Kultury Narodowej i dzieci w wieku do lat 13-tu, dopisywane do paszportów rodziców.

Osoby, które proszą o wydanie paszportu zagranicznego na czas krótszy od 1 miesiąca, nie mogą uzyskać częściowego zwolnienia od opłaty minimalnej wynoszącej zł 80 dla paszportów miesięcznych.

Przy wystawianiu paszportów turystycznych do Stanów Zjednoczonych A. P. termin ich ważności wypisywany ma być na 2 miesiące później od terminu wymienionego w podaniach. Paszporty turystyczne do Palestyny wystawiane mają być z terminem ważności 6-miesięcznym. Osoby wyjeżdżające za paszportami zbiorowymi muszą ponosić opłatę zasadniczą w kwocie 25 złotych i 5 zł tytułem stempla.

Wszystkie podania o paszporty traktowane mają być jako sprawy pilne i załatwiane najdalej w ciągu dni 14-tu.

RADJO

Nowe audycje sportowe
w rozgłoszeniach regionalnych

Polskie Radio wprowadziło ostatnio nowy typ poradnika sportowego przez radio, rozszerzając w ten sposób znacznie swoją działalność dydaktyczną.

Obok istniejących poradników sportowych ogólnopolskich i specjalnych dla robotników, prowadzonych w Katowicach i Łodzi, zostały wprowadzone poradniki lokalne, wygłaszane przez referentów sportowych w każdy piątek o godz. 18.16. Poradniki lokalne będą poprzedzane poradnikiem ogólnopolskim i wygłaszane będą zamiast wiadomości lokalnych.

Udzielając porad sportowych Poradnie Kultury Fizycznej Polskiego Radia w pierwszym rzędzie uwzględniła będą potrzeby wsi, drobnych osad i miasteczek.

Kto interesuje się sportem, uprawia go, a oddalony od wielkich ośrodków sportowych i pozbawiony opieki lekarza i trenera ma jakiekolwiek wątpliwości, potrzebuje wskazówki i rady, niechaj zwraca się do najbliższej rozgłośni Polskiego Radia i otrzyma fachowe i wyczerpujące odpowiedzi na każde pytanie z zakresu sportu, wychowania fizycznego i turystyki.

Ignacy Paderewski — w audycji radiowej

IV audycja z cyklu radiowego „Sylwetki kompozytorów polskich” poświęcona zostaje mistrzowi Ignacemu Paderewskiemu. Znkomity ten kompozytor, największy ze współczesnych pianistów świata, nie ogranicza swej działalności wyłącznie do muzyki. Czestokroć poświęca swą pracę artystyczną celom patriotycznym, lub też pracuje dla kraju na niwie społeczno-politycznej. Paderewski jest dzisiaj chlubą Polski, ceniony przez cały świat, jako jeden z największych muzyków. Odtworzenie utworów Paderewskiego przeznaczone zostało w audycji radiowej dnia 5. 11. o godz. 21 doskonałym artystom: Anieli Szlemińskiej i Józefowi Turczyńskiemu. Na program składają się: Sonata fortepianowa es-moll op. 21, sześć pieśni do słów Catulle Mendès, oraz kilka drobniejszych utworów fortepianowych, w tem 3 z cyklu „Humoresques de concert”. Koncert poprzedzi poga-danka Stanisława Gołachowskiego.

WŁASNY GMACH P. K. O. W WILNIE

W Wilnie, przy ulicy Mickiewicza, na terenie t. zw. ogródka Stralla, odbyła się uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod gmach P. K. O. Gmach będzie całkowicie wykończony w jesieni roku przyszłego. Przy budowie zatrudnionych jest obecnie 140 robotników. Część gmachu zostanie przeznaczona na mieszkania dla pracowników P. K. O.

Wykaz obwodów głosowania do rady miejskiej

Spisy wyborców będzie można sprawdzać od 6 do 15 listopada w godzinach od 15 do 20 w lokalach komisji okręgowych, których adresy podajemy poniżej

Okręg I.

Ilość mandatów — 5.
Uprawnionych do głosowania — 12 719.

Ilość podpisów pod listą kandydatów — 255.

Lokal komisji okręgowej — szkoła powszechna, ul. Bydgoska 4.

Obwód 1.

DZIELNICA GŁÓWNA:

Ulice: Aleja Bałtycka, ul. Bartnicza, ul. Chemiczna, dworzec Poznań-Wschód, ul. Gnieźnieńska, ul. Kępa, ul. Sucha, Strzelnica Wojskowa, Warownia IV — Składnica Amunicji, ul. Wschodnia.

Obwód 2.

Ulice: Gdyńskie Przedmieście, ul. Główna, Osiedle Gdyńskie, ul. Smolna.

Obwód 3.

Ulice: Baraki przy ul. Smolnej, ul. Harcerska, ul. Helska, ul. Krótka, ul. Marjacka, ul. Nadolnik, ul. Rożewska, Rynek Wschodni, ul. Rzeźna, ul. Skromna, ul. Studzienna, ul. Średnia, ul. Wiejska.

Obwód 4.

DZIELNICA RATAJE:

Ulice: ul. Dolska, ul. Jarocińska, ul. Jastrzębia, ul. Katowicka, ul. Kórnicka, ul. Łucznicza, Na Miasteczku, Nowe Rataje, ul. Obrzyca, ul. Orla, ul. Pawia, ul. Rataje, ul. św. Rocha, ul. Serafitek, ul. Szczytnicka, ul. Śremska, ul. Świątnicka, ul. Weteranów, ul. Wioślarska, ul. Żernicka.

Obwód 5.

DZIELNICA STAROLEKA:

Ulice: ul. św. Antoniego, ul. Kotwiczka, ul. Masztowa, ul. Staroleka od 38 do końca, Warownia I, ul. Żeglarska.

Obwód 6.

Ulice: Al. Forteczna, ul. Bystra, dworzec Staroleka, ul. Gładka, ul. Dr. Romana Maya, ul. Minikowska, ul. Okopowa, ul. Pochyla, ul. Równa, ul. Staroleka od 1 do 37.

Obwód 7.

Ulice: Al. Inflancka, ul. Augustowska, Baraki za Bramą Warszawską, Biała Góra, ul. Chartowska, Dolina św. Janki, ul. Grodzieńska, ul. św. Janki, ul. Kaliska, ul. Komandorja, Łączny Młyn, ul. Maltańska, ogródki działkowe św. Jana, Olszak Młyn, ul. Piasnica, ul. Piotrowa, ul. Podwale, ul. Polanka, ul. Pruska, Reduta Marcinkowskiego, ul. Słonimska, Strzelnica Wojskowa, ul. Święciańska, Tama Berdychowska, ul. Trocka, Warownia III, ul. Warszawska od 1 do 89, ul. Wileńska, ul. Wołkowyska.

Obwód 8.

Ulice: ul. Cybińska, ul. Filipińska, ul. Gdańska, ul. św. Jacka, ul. Ostrówek, Rynek Śródecki, ul. Śródką, Zaułek Katarzyński.

Obwód 9.

Ulice: baraki na Zawadach, ul. Bnińska, ul. Bydgoska, ul. Chlebowa, ul. Adama Konarskiego, ul. Koronkarska, ul. Andrzeja Laskarego, ul. św. Michała, Reduta Reformatorów, ul. Średzka, ul. Piotra Tomickiego, ul. św. Wincentego, ul. Zaniemska, ul. Zawady.

Obwód 10.

Ulice: ul. Białostocka, ul. Brzeska, ul. Czekalska, ul. Czerniejewska, ul. Goplańska, ul. Inowrocławska, ul. Koleka, ul. Konińska, ul. Kostrzyńska, ul. Krańcowa cała, ul. Kruszwicka, ul. Kutnowska, ul. Lidzka, ul. Łęczycka, ul. Łowicka, ul. Mińska, ul. Mogileńska, ul. Nowogrodzka, ul. Piłska, ul. Płocka, ul. Powidzka, ul. Pusta, ul. Siedlecka, ul. Słupiecka, ul. Swarzędzka, ul. Topole, ul. Toruńska, ul. Warszawska od 90 do końca, ul. Witkowska, ul. Wrzesińska, Zabudowanie nad torem wrzesińskim.

Okręg II.

Ilość mandatów — 5.
Uprawnionych do głosowania — 11 322.

Ilość podpisów pod listą kandydatów — 227.

Lokal komisji okręgowej — gazownia miejska, Grobla 15.

Obwód 1.

Ulice: ul. Dziekańska, ul. Lubrańskiego, Ostrów Tumski, Reduta Radziwiłła, ul. Wieżowa, ul. Zagórze.

Obwód 2.

Ulice: ul. Bednarska, ul. Chwaliszewo od 70 do 76, ul. Czartoria, ul. Owocowa, Reduta Czecha, Stare Targowisko, ul. Targowa, ul. Weneckańska.

Obwód 3.

Ulice: ul. Nadbrzeźna, ul. Sienna, ul. Tyłne Chwaliszewo.

Obwód 4.

Ulice: ul. Chwaliszewo od 51 do 69.

Obwód 5.

Ulice: ul. Chwaliszewo od 1 do 50.

Obwód 6.

Ulice: ul. Ewangelicka, ul. Grobla od 1 do 22.

Obwód 7.

Ulice: ul. Grobla od 23 do 30, ul. Łazienna, ul. Wierzbowa, ul. Za Groblą.

Obwód 8.

Ulice: ul. Mostowa, Promenada Piastowska, Wały Łokietka.

Obwód 9.

Ulice: pl. Bernardyński, ul. Hipolita Cegielskiego, ul. Marji Magdaleny, ul. Raczyńskich, Wały Kazimierza Wielkiego, ul. Wielkie Garbary od 1 do 15.

Obwód 10.

Ulice: ul. Wielkie Garbary od 41 do 57, ul. Wszystkich Świętych.

Okręg III.

Ilość mandatów — 14.
Uprawnionych do głosowania — 32 131.

Ilość podpisów pod listą kandydatów — 300.

Lokal komisji okręgowej — szkoła powszechna, ul. św. Marcina 35.

Obwód 1.

Ulice: ul. Kopernika, Wały Jagielly.

Obwód 2.

Ulice: ul. Łakowa.

Obwód 3.

Ulice: pl. Karmelicki, ul. Kwiatowa, Wały Królowej Jadwigi.

Obwód 4.

Ulice: ul. Długa.

Obwód 5.

Ulice: ul. Strzelecka od 1 do 13, ul. Zielona

Obwód 6.

Ulice: ul. Strzałowa, ul. Strzelecka od 14 do 33.

Obwód 7.

Ulice: ul. Rybaki od 19 do 33.

Obwód 8.

Ulice: ul. Rybaki od 1 do 18.

Obwód 9.

Ulice: pl. Kolegiacki, ul. Wietrzna, ul. Wodna, ul. Za Bramką.

Obwód 10.

Ulice: ul. Wielkie Garbary od 16 do 21 i od 30 do 40, ul. Woźna.

Obwód 11.

Ulice: ul. Gołębia, ul. Jaskółcza, ul. Kozia, ul. Szkolna, ul. Świętosławska.

Obwód 12.

Ulice: ul. Dominikańska, ul. Wielka.

Obwód 13.

Ulice: ul. Kramarska, ul. Masztalarska, ul. Mokra, ul. Ślusarska, ul. Żydowska.

Obwód 14.

Ulice: ul. Klasztorna, ul. Wrocławska.

Obwód 15.

Ulice: Stary Rynek od 1 do 69 i od 85 do 100, ul. Szewska.

Obwód 16.

Ulice: ul. Małe Garbary, ul. Szyperska.

Obwód 17.

Ulice: ul. Franciszkańska, Góra Przemysłowa, ul. Pocztowa, ul. Zamkowa.

Obwód 18.

Ulice: ul. Kręta, ul. Młyńska.

Obwód 19.

Ulice: ul. Cieszkowskiego, ul. Działyńskich, ul. Rzeczypospolitej.

Obwód 20.

Ulice: ul. 3 Maja, pl. Nowomiejski, pl. Wolności.

Obwód 21.

Ulice: ul. Kurzanoga, ul. Murna, ul. Nowa, ul. Podgórna, ul. Ratuszowa, ul. Sieroca, Stary Rynek od 70 do 84, ul. Wiankowa.

Obwód 22.

Ulice: Al. Marcinkowskiego.

Obwód 23.

Ulice: ul. Fredry, ul. Seweryna Mielżyńskiego, ul. Bronisława Pierackiego, Wały Jana III.

Obwód 24.

Ulice: ul. 27 Grudnia, ul. Kantaka, ul. Franciszka Ratajczaka od 1 do 6 i od 35 do 40.

Obwód 25.

Ulice: ul. Garncarska, ul. św. Marcina od 45 do 60.

Obwód 26.

Ulice: ul. Skarbową.

Obwód 27.

Ulice: ul. Franciszka Ratajczaka od 7 do 34.

Obwód 28.

Ulice: ul. św. Marcina od 11 do 36.

Obwód 29.

Ulice: ul. św. Marcina od 1 do 4 i od 61 do 78, ul. Romana Szymańskiego.

Obwód 30.

Ulice: ul. św. Marcina od 5 do 10, ul. Piekary od 1 do 6 i od 18 do 26, ul. Wysoka.

Obwód 31.

Ulice: ul. Ogrodowa, ul. Piekary od 13 do 17

Obwód 32.

Ulice: ul. św. Józefa, pl. św. Krzyski, ul. Piekary od 7 do 12.

Okręg IV.

Ilość mandatów — 5.
Uprawnionych do głosowania — 13 225.

Ilość podpisów pod listą kandydatów — 265.

Lokal komisji okręgowej — szkoła powszechna, ul. Działyńskich 3-4.

Obwód 1.

Ulice: ul. Bóżnicza, ul. Grochowe Łąki, ul. Piaskowa, Tama Garbarska, zaułek przy ul. Piaskowej.

Obwód 2.

Ulice: ul. Solna, ul. Stawna, pl. Stawny, ul. Wielkie Garbary od 22 do 29, Wolnica, ul. Wroniecka, Zaułek św. Wojciecha.

Obwód 3.

Ulice: ul. św. Wojciecha, Wzgórze św. Wojciecha.

Obwód 4.

Ulice: ul. Babińskiego, pl. Działowy, ul. Oficerska, Podgórniki, ul. Północna, pl. Sapieżyński, Wały Kościuski, Wały Ks. Józefa.

Obwód 5.

Ulice: Al. Chopina, ul. Cicha, ul. Libelta, ul. Niska, ul. Noskowskiego, Przebieg, Przepadek, ul. Sporna, ul. Starościńska, Wały Batorego, Wały Leszczyńskiego, Wały Wazów, ul. Wesola.

Obwód 6.

Ulice: Al. Pułaskiego, Al. Wielkopolska, ul. Dworkowa, ul. Grudzieniec, ul. Klin, ul. Nad Wierzbakiem, ul. Pałucka, park miejski w Solcu, pl. Spiski, ul. Śląska, ul. Żmudzka.

Obwód 7.

Ulice: Al. Małopolska, Droga Urbanowska — numery nieparzyste, ul. Góraliska, ul. Kaszubska, ul. Kujawska, ul. Mazowiecka, Nad Potokiem, ul. Niestachowska, pl. Orawski, ul. Podhalańska, ul. Podlaska, ul. Podolska, ul. Pomorska, ul. Sołacka, ul. Śpiewaków, ul. Warmińska, ul. Wiece, ul. Wolińska, ul. Zjazd.

Obwód 8.

Ulice: Al. Lutycka, ul. Buska, ul. Ciechońska, ul. Czorszyńska, ul. Druskienicka, ul. Gliniana, ul. Gołęcińska, Gołęcin-Dwór, ul. Iwonicka, ul. Kartuska, ul. Karwieńska, ul. Kierska, ul. Kosowska, koszary 7 dak., koszary 7 pac., koszary Baonu Lotniczego, ul. Krynicka, ul. Lubieńska, ul. Muszyńska, ul. Nałęczowska, ul. Rabczańska, Solacz-Dwór, ul. Szczawnicka, ul. Truskawiecka, ul. Zakopiańska, zabudowania na obszarze Gołęcina.

Obwód 9.

Ulice: ul. Chelmiński, ul. Dobrzyńska, Droga Urbanowska — numery parzyste, ul. Michałowska, ul. Sokola, ul. Szydłowska, ul. Wyszogrodzka, ul. Zródłana.

Obwód 10.

Ulice: ul. Bonin, ul. Dobrego Pasterza, ul. Kowalska, ul. św. Leonarda, ul. Napoleońska, ul. Obornicka, ul. Rejtana, ul. św. Stanisława, ul. Strzeszyńska, Warownia VI, ul. Widna, ul. Winiarska.

Obwód 11.

Ulice: A. Serbska, Al. Słowiańska, Al. Szełagowska, Cytadela, ul. Francuska, ul. Gromadzka, Hala Balonów, ul. Kmieca, ul. Orna, ul. Ozimina, ul. Pasieka, ul. Pezczelna, ul. Pszenna, ul. Sadowa, ul. Starowiejska, Szelag — Ogród Strzelecki, ul. Turecka, ul. Ugory, ul. Warzywna, ul. Wilczak, ul. Winna, ul. Winogrody, ul. Wójtowska, ul. Wyłom, ul. Wyżyny, ul. Zagonowa, ul. Zagrodnicza, ul. Zbożowa, Za Cytadela.

Obwód 12.

Ulice: Al. Lechicka, Al. Polabska Al. Sarmacka, ul. Czarna Rola, ul. Dobrogoskiego, ul. M. Dobrzyckiego, Droga Umóltowska, ul. O. Kasprowicza, ul. Marcina Dunina, ul. Dworska, ul. Jasna Rola, ul. Kanteckiego, ul. Mren-

gowjusza, ul. Naramowicka, Naramowice — Dwór, osiedle dla bezdomnych, ul. Pasterka, ul. Piątkowska, ul. Aleksego Prusinowskiego, ul. L. Przyłuskiego, ul. Rubież, ul. Fabiana Sarneckiego, ul. Skotarska, ul. Tomasza Tretera, ul. Trójpole, ul. Fr. Tuczyńskiego, Warownia V, Warownia Va, ul. Ignacego Warmińskiego, ul. Bartłomieja Wasowskiego, ul. Włociańska, ul. Włodarska, ul. Teofila Wolickiego, ul. Ks. Zakrzewskiego, ul. Krzysztofa Żegockiego, ul. Żytunia.

Okręg V.

Ilość mandatów — 3.
Uprawnionych do głosowania — 7 189.

Ilość podpisów pod listą kandydatów — 144.

Lokal komisji okręgowej — szkoła powszechna, ul. Różana 1-3.

Obwód 1.

Ulice: Al. Marszałka Piłsudskiego od 1 do 15 i 17, 19, 21, ul. Artyleryjska, ul. Składowa, ul. Skośna, ul. Towarowa, Wały Zygmunta Augusta, Wały Zygmunta Starego.

Obwód 2.

Ulice: ul. Półwiejska od 19 do 38a.

Obwód 3.

Ulice: ul. Półwiejska od 1 do 18 i od 39 do 41.

Obwód 4.

Ulice: ul. Poplińskich, ul. Żupańskiego.

Obwód 5.

Ulice: ul. Wierzbicice od 21 do 57.

Obwód 6.

Ulice: pl. Drwęskiego, ul. Stroma, ul. Topolowa, ul. Wierzbicice od 1 do 20, ul. Jakóba Wujka.

Okręg VI.

Ilość mandatów — 10.
Uprawnionych do głosowania — 23 474.

Ilość podpisów pod listą kandydatów — 300.

Lokal komisji okręgowej — szkoła powszechna, ul. Gen. Prądzyńskiego 53.

Obwód 1.

Ulice: ul. Górna Wilda od 1 do 41, Reduta Przemysłowa, Wały Jagiellończyka, ul. Zbrojna.

Obwód 2.

Ulice: ul. św. Czesława, ul. Różana, ul. Spadzista.

Obwód 3.

Ulice: ul. Przemysłowa od 24 do 43, ul. Szwajcarska.

Obwód 4.

Ulice: ul. Bergera, pl. Bergera, ul. Przemysłowa od 1 do 23, ul. Strumykowa od 1 do 6 i od 38 do 39.

Obwód 5.

Ulice: ul. Bielniki, Bocianka, ul. Dolina, ul. Dolna Wilda, Droga Dęblińska, ul. Głęboka, ogródki Bielniki, ul. Piłkarska.

Obwód 6.

Ulice: ul. Czajca, ul. św. Jerzego, ul. Krzyżowa, ul. Powstańcza, ul. Wierzbicice od 58 do 66.

Obwód 7.

Ulice: ul. Gen. Chłapowskiego, ul. Dąbrówki, ul. Filarecka, ul. Langiewicz, ul. Pamiątkowa, ul. Zmartwychwstańców.

Obwód 8.

Ulice: ul. Górna Wilda od 42 do 75.

Obwód 9.

Ulice: ul. Kilińskiego, ul. Wybickiego.

Obwód 10.

Ulice: ul. Strumykowa od 7 do 37.

Obwód 11.

Ulice: ul. Górna Wilda od 76 do 100.

Obwód 12.

Ulice: ul. Gen. Kosińskiego.

Obwód 13.

Ulice: ul. Fabryczna od 1 do 21, ul. Róbcza.

Obwód 17.

Ulice: ul. Górna Wilda od 101 do końca

Obwód 18.

Ulice: ul. Barska, ul. Bojowa, ul. Czwartaków, ul. Partyzancka, ul. Pionierska, ul. Rolna (cała), ul. Saperska, pl. Sportowy.

Obwód 19.

Ulice: Al. Łużycka, ul. Bluszczowa, ul. Bzowa, ul. Łanowa, ul. Wspólna (cała), ul. Zielna.

Obwód 20.

Ulice: ul. Dębicka, ul. Fiołkowa, ul. Jaworowa, ul. Klonowa, ul. Lipowa, pl. Lipowy, ul. św. Trójcy, ul. Wiśniowa.

Obwód 21.

Ulice: Al. Czechosłowacka, ul. Bławatkowa, ul. Brzozowa, ul. Chmielna, ul. Cześćniowa, ul. Dębina, ul. Jaśminowa, ul. Jesionowa, ul. Jodłowa, ul. Krakowska, ul. Lwowska, ul. Makowa, ul. Malinowa, ul. Modrakowa, ul. Modrzewiowa, ul. Rozmarynowa, ul. Rydzyska, ul. Samotna, ul. Śliwkowa, ul. Sosnowa, ul. Świerczewska, ul. św. Szczepana, ul. Wrzosa-wa.

Obwód 22.

Ulice: ul. Cisowa, ul. Drużynowa, ul. Dwatorty, ul. Grabowa, ul. Górecka, ul. Gruszkowa, ul. Grzybowa, ul. Mała, ul. Maszynowa, ul. Obrzeże, ogródki kolejowe, ul. Olchowa, ul. Południowa, ul. Przesmyk, ul. Świerkowa, ul. Tarczowa, Warownia IX a, ul. Zwrotnicza.

Okręg VII.

Ilość mandatów — 5.

Uprawnionych do głosowania — 12 674.

Ilość podpisów pod listą kandydatów — 254.

Lokal komisji okręgowej — miejska szkoła handlowa, ul. Śniadeckich 58-60.

Obwód 1.

Ulice: ul. Palacza od 75 do końca nieparzyste, ul. Palacza od 70 do końca parzyste, ul. Podchorążych, ul. Promienista.

Obwód 2.

Ulice: Al. Jugosłowiańska, ul. Belwederska, ul. Chocimska, ul. Gwiazdista, ul. Heweliusza, ul. Konfederacka, ul. Kłuszyńska, ul. Listopadowa, ul. Olszynka, ul. Orszańska, ul. Pogodna, ul. Racławicka, ul. Raszyńska, ul. Słoneczna, ul. Strzecha, ul. Świetłana, ul. Tęczowa, Warownia VIII i VIII a, ul. Wawerska, ul. Wolska, ul. Zdziechowska.

Obwód 3.

Ulice: Al. Kasprowicz, ul. Reymonta, ul. Berestecka, ul. Grochowska, ul. Kirchholmska, ul. Obronna, ul. Orężna, ul. Płowiecka, ul. Gen. Sowińskiego, ul. Taborowa.

Obwód 4.

Ulice: ul. Konopnickiej, ul. Orzeszkowej, ul. Parkowa, ul. Śniadeckich, ul. Rektora Święckiego, ul. Waszyngtona, ul. Wystawowa.

Obwód 5.

Ulice: ul. Matejki od 1 do 28 i od 61 do 63, ul. Skryta.

Obwód 6.

Ulice: ul. Grunwaldzka, od 1 do 20 b, ul. Koszarowa, ul. Stolarska, ul. Ułańska, ul. Wojacka, ul. Wojskowa, ul. Żołnierska

Obwód 7.

Ulice: ul. Biała, ul. Grunwaldzka od 22 do końca, ul. Marynarska, ul. Niecała.

Obwód 8.

Ulice: Al. Bułgarska, ul. Przybyszewskiego, ul. Rycerska, ul. Cześćnikowa, ul. Grodziska, ul. Jesienna, ul. Kanclerska, ul. Kasztelańska, ul. Ks. Lubeckiego, ul. Marcelińska, ul. Marszałkowska, ul. Kaspara Miaszkowskiego, ul. Miecznikowska, ul. Modra, ul. Opalenicka, ul. Ostroga, ul. Podkomorska, ul. Podstolińska, ul. Senatorska, ul. Fryderyka Skarbka, ul. Swoboda, ul. Szamotulska, ul. Trybunalska, ul. Pawła Włodkowica, ul. Wolsztynska, ul. Zakręt, ul. Zbąszyńska.

Obwód 9.

Ulice: ul. Bukowska, ul. Hoża, ul. Miodowa, ul. Polna od 13 do 27, Warownia VII i VII a.

Obwód 10.

Ulice: ul. Polna od 1 do 12 i od 28 do 41.

Obwód 11.

Ulice: ul. Patrona Jackowskiego (cała).

Obwód 12.

Ulice: Al. Polska, Al. Żeromskiego, ul. Botaniczna, ul. Cienista, ul. Dąbrowskiego od 119 do 171 nieparzyste i od 116 do 198 parzyste, ul. Fr. Dobrowolskiego, ul. Józefa Kościelskiego, ul. Bogumiła Lindego, ul. Miła, ul. Narewska, ul. Nowina, ul. Piękna, ul. Pilicka, ul. Radosna, ul. Szczęsna, ul. Szpitalna, ul. św. Wawrzynca od 33 (róg Al. Żeromskiego) do końca, ul. Wilkońskich, ul. Wiosenna, zakłady Państw. Szkoły Ogrodniczej.

Obwód 13.

Ulice: ul. Beskidzka, ul. Bieszczady, ul. Budziska, ul. Bużańska, ul. Chodzieńska, ul. Czarnkowska, ul. Dąbrowskiego od 173 nieparzyste i od 200 parzyste do końca, ul. Dniestrzańska, ul. Dunajeczka, dworzec Poznań-Ławice, ul. Halna, ul. Hangarowa, ul. Idzikowskiego, ul. Karpacka, koszary 3 pułku lotniczego, ul. Lotnicza, ul. Łobżenicka, ul. Łomnicka, ul. Margonińska, ul. Niemeńska, ul. Notecka, ul. Pilota, ul. Popradzka, ul. Przełot, ul. Rogozińska, ul. Sterowa, ul. 5. Stycznia, ul. Sytkowska, ul. Szałas, ul. Tatrzańska, teren wyścigów konnych, ul. Wierchowa, ul. Wigury, ul. Wiślana, ul. Wzlotowa, zabudowania Ławica-Plantacje, ul. Żwirki.

Okręg VIII.

Ilość mandatów — 9.

Uprawnionych do głosowania — 24 279.

Ilość podpisów pod listą kandydatów — 300.

Lokal komisji okręgowej — szkoła powszechna, ul. Berwińskiego 3-4.

Obwód 1.

Ulice: dworzec Główny, ul. Marszałka Focha od 1 do 41, ul. Zachodnia.

Obwód 2.

Ulice: ul. Marszałka Focha od 42 do 67.

Obwód 3.

Ulice: ul. Gąsiorowskich, ul. Kolejowa od 44 do 59.

Obwód 4.

Ulice: ul. Kolejowa od 1 do 43.

Obwód 5.

Ulice: ul. Kanałowa, ul. Strusia.

Obwód 6.

Ulice: ul. Graniczna, ul. Małeckiego od 1 do 6 i od 31 do 38.

Obwód 7.

Ulice: ul. Calliera, ul. Małeckiego od 7 do 30.

Obwód 8.

Ulice: ul. Łukaszewicza, ul. Marceliego Mottego.

Obwód 9.

Ulice: ul. Chłodna, ul. Adama Jeskiego, ul. St. Karwowskiego, ul. O. Kopczyńskiego, ul. Kącik, ul. Loretańska, ul. Lodowa, ul. Klauddi Potockiej, Rynek Łazarski, ul. Wrońskiego.

Obwód 10.

Ulice: ul. Bogusławskiego, ul. Kazimierza Jarochońskiego, ul. Gen. Morawskiego, ul. Gustawa Potworowskiego, ul. L. Rzepeckiego, ul. Emilji Szczanieckiej, ul. Florjana Stabrowskiego, ul. Szymborska.

Obwód 11.

Ulice: ul. Niegolewskich (cała).

Obwód 12.

Ulice: ul. Matejki, od 29 do 60, ul. Spokojna.

Obwód 13.

Ulice: ul. Berwińskiego, ul. Chełmońskiego, ul. Drużbackiej, ul. Grottera, ul. Klonowicza, ul. Juliusza Kossaka, Park Wilsona, ul. Siemiradzkiego, ul. Wypiańskiego.

Obwód 14.

Ulice: ul. Marszałka Focha od 68 do 84.

Obwód 15.

Ulice: ul. Marszałka Focha od 85 do 163.

Obwód 16.

Ulice: Al. Hetmańska, ul. Krzysztofa Arciszewskiego, ul. Adama Biedrzyckiego, ul. Józefa Chociszewskiego, ul. Cybulskiego, ul. Drobnia, ul. Krauthoffera, ul. Władysława Nehringa, ul. Prosta, ul. Palacza od 1 do 73 nieparzyste i od 2 do 68 parzyste, ul. Ks. Rogalińskiego, ul. Świeża, ul. Błażeja Winklera, ul. Zależe.

Obwód 17.

Ulice: ul. Marszałka Focha od 164 do 200.

Obwód 18.

Ulice: ul. Boczna, ul. Bojanowska, ul. Czempinśka, ul. Marszałka Focha od 201 do końca, ul. Gostyńska, ul. Kopanina, ul. Kościńska, ul. Leszczyńska, ul. Obrzańska, ul. Odległa, ul. Osiecka, ul. Ostatnia, ul. Rakowiecka, ul. Rawicka, ul. Skrajna, ul. Stęszewska, ul. Śmigiel-ska, ul. Wschowska, ul. Żwirowa.

Obwód 19.

Ulice: ul. Górczyńska, ul. Górki, ul. St. Knapowskiego, ul. Kosynierska, ul. Kuź-nicza.

Obwód 20.

Ulice: ul. Antoniego Andrzejewskiego, ul. Bosa, ul. Częstochowska, ul. Daleka, ul. Jasnogórska, ul. Ks. Kordeckiego, ul. Krzywa, ul. Ks. Logi, ul. Myśliwska, ul. Ostrobramska, ul. Sielska, ul. Ks. Skorupki i ogródki działkowe, ul. Widok, pl. Zbawiciela, ul. Zgoda.

Okręg IX.

Ilość mandatów — 8.
Uprawnionych do głosowania — 19 567.

Ilość podpisów pod listą kandydatów — 300.

Lokal komisji okręgowej — szkoła powszechna, ul. Słowackiego 54-56.

Obwód 1.

Ulice: Al. Marszałka Piłsudskiego nr. 16, 18, 20, 22 do końca, ul. Gajowa, ul. Kraszewskiego od 17 do 30, ul. Przecznicza, ul. Sienkiewicza, ul. Zwierzyniecka.

Obwód 2.

Ulice: ul. Kraszewskiego od 1 do 16, ul. Szamarzewskiego od 1 do 26a.

Obwód 3.

Ulice: ul. Szamarzewskiego od 27 do końca

Obwód 4.

Ulice: ul. Piotra Wawrzyniaka od 16 do 45.

Obwód 5.

Ulice: ul. Staszica od 1 do 19.

Obwód 6.

Ulice: ul. Staszica od 20 do 26, ul. Piotra Wawrzyniaka od 1 do 15.

Obwód 7.

Ulice: ul. Asnyka, pl. Asnyka, ul. Prusa, ul. Reja, Rynek Jeżycki, ul. Żorawia.

Obwód 8.

Ulice: ul. Słowackiego (cała).

Obwód 9.

Ulice: ul. Jasna, ul. Mickiewicza, ul. Zaczysze.

Obwód 10.

Ulice: ul. Kochanowskiego, ul. Krasieńskiego, ul. Myma, ul. Wąska.

Obwód 11.

Ulice: ul. Poznańska od 1 do 27a.

Obwód 12.

Ulice: ul. Poznańska od 28 do 76.

Obwód 13.

Ulice: ul. Dąbrowskiego od 1 do 43.

Obwód 14.

Ulice: ul. Dąbrowskiego od 44 do 76.

Obwód 15.

Ulice: ul. Dąbrowskiego od 76 do 114 parzyste, od 77 do 117 nieparzyste, ul. Klemensa Janickiego.

Obwód 16.

Ulice: ul. Kościelna (cała).

Obwód 17.

Ulice: ul. Ks. Bażyńskiego, ul. Jeżycka, ul. Norwida.

Obwód 18.

Ulice: ul. Maczna, ul. Nad Bogdanką, ul. Nad Seganką, ul. Szczepanowskiego, ul. św. Wawrzynca do 32 narożnik Al. Żeromskiego.

Dnia 4 listopada 1936 r. po długich i ciężkich cierpieniach zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Henryk Rychłowski

b. obywatel ziemski, urodzony w Drobninie

przeżywszy lat 82.

Pogrzeb odbędzie się w kościele św. Mikołaja w Kaliszu na cmentarz miejscowy w sobotę, dnia 7 listopada po Mszy św., która rozpocznie się o godzinie 10 rano.

O smutnym tym obrzędzie zawiadamiają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych pozostające w głębokim smutku

siostry i rodzina.

dz 3 607

RESTAURACJA — WINIARNIA

„Tu się jada jak u Matki“, Al. Marsz. Piłsudskiego 15/17
urządza dnia 5. 11. 36 r.

WIEPRZOBICIE

połączone z wieczorkiem rodzinnym, na który jaknaj-
uprzejmie zaprasza wszystkich sympatyków i znajomych.
Do tańca przygrywa znana skrzypaczka Hanka Adrijanówna
zg 14 640
Z poważaniem gospodarz.

**W Komunalnej Kasie Oszczędności
Powiatu Kościańskiego w Kościanie**
wakuje

posada księgowego

Warunki: praktyka bankowa, dokładna
znajomość księgowości podwójnej i spraw
wchodzących w zakres działalności Kasy
Oszczędności. Posada jest zaraz do objęcia.
Uposażenie od zł 160,— do 220,— miesięcznie.
Oferty nieuwzględnione pozostaną bez od-
powiedzi.
dg 3602

DZWIIGARY

poleca ze składu w każdej ilości
najkorzystniej

Pg 7994-45,4

Deierling, Składowa 4

tel. 35-19, 35-53, 35-29.

FARBY LAKIERY

Fabryki J. Perek, Leszno, po cenach fabrycznych tylko
Poznań, Wodna 13, tel. 53-26.

EMALJA BIAŁA 1 KG (PUZKA) 2,— ZŁ

ng 18314

DROPSY ANYŻOWE NA SEZON ZIMOWY

FABRYKA CUKROW St. Marecki, Poznań

ng 19 418/19

św. Wojciech 28.

Dnia 4 listopada 1936 r. o godz. 17, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza matka, babcia, teściowa i ciocia, s. p.

Weronika Bartlewiczowa

z domu Rybaczyńska

przeżywszy lat 81. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 7. bm. o godz. 15,30 z kościoła cmentarnej na Jeźcach. Msza św. odprawi się tego samego dnia o godz. 7,30 rano w kościele parafialnym św. Michała.

Pg 8092-45,60

W smutku i żalu pogrążeni

Poznań, New York.

dzieci i wnuki.

Najstarszy Zakład Pogrzebowy P. Piasecki, Kozia nr. 4. Tel. 27-69.

RADIO

Premia

NA DŁUGOTERMINOWE RATY

NA WPLATĘ PRZYJMUJEMY WSZELKIE
POŻYCZKI PAŃSTWOWE

DOM RADIOWY POZNAŃ
STRZELECKA 12
TELEFON 16-97

6-pokojowe

komfortowe, winda, centralne ogrzewanie od
g 19 295 zaraz do wynajęcia.

„Przezorność“ pl. Wolności 14. Tel. 17-66

Kierownik lub kierowniczką

do większego magazynu galanterijno-trykotaży i konfekcji
dziecięcej, **zaraz lub później** na Śląsk **potrzebni**. Do dyspo-
zyycji mieszkanie 2 pokojowe z kuchnią i łazienką. Warunki
do omówienia. Oferty **Katowice, Różana 6, p. Pribe.**
Pg 8087-57,456

Najskynniejszy Jasnowidz Womouth

daje jasne odpowiedzi we wszelkich za-
wikłanych kwestiach życiowych. Daje
możliwość zdobycia miłości pożądaną oso-
by. Przepowiada przyszłość i przeszłość
opracowuje horoskopy i analizy grafo-
logiczne na podstawie daty urodzenia
i próby pisma. Zestawia szczęśliwe nu-
mera losów. Nie zwlekaj pisz jeszcze
dziś, podając dokładny swój adres, datę
urodzenia, stan, imię i nazwisko. Na koszty porta i kance-
laryjne załączyc 1.— zł znaczki pocztowe. Adres **Kraków,
Lubicz 22 m. 2a.** Osobiste przyjęcia codziennie. ng 17 537

Noże krajowe

wszelkie wyroby

stalowe

Sprzęty kuchenne,
naczynia aluminiowe
duży wybór

tanie ceny

Jan Deierling

Szkolna 3 Tel. 35-18, 35-43

Hart. Detal.

FUTRA damskie, męskie,

LISY, dogodne warunki spłaty.

WASKOWSKI,

Działyskich 7, parter.

Tel. 46-88 zg 14650

Maszyny

pożyczonizne 150 zł cylinder —
60 igłowy 45 zł. Wytwórnia Ma-
szyn, Poznań, Jeżycka 52.
zd 33 694

Tajemnica Wytwornej Kobiety

„Na czym polega tajemnica uroku i elegancji,
z których słyną na całym świecie Paryżanki?“,
spytałam znanego arbitra elegancji wytwornej
Paryża. Byliśmy na tańcu herbatce w naj-
bardziej wziętym hotelu. „Niech Pani spojrzy
na nie“, odpowiedział. „Na co zwraca Pani prze-
dewszystkiem uwagę? Nie na suknię lub ka-
pelusz, lecz na cerę. Tak bardzo wypieknioną
cerę—tak bardzo soignée. Każda kobieta ma de-
likatną „matową“ cerę, nawet w tej dusznej,
przepelnionej sali. Niech Pani je obserwuje
przedpołudniem w Łasku Bułoińskim, lub popo-
łudniu na wysięgach — zawsze zobaczy Pani
taką samą cerę.“

Dlatego właśnie Matowy Puder Tokalon jest
dziś najbardziej en vogue wśród eleganckich
Paryżanek. Nadaje gładką cerę niezmien-
nie różaną, której wiatr ani deszcz lub pocenie się
nie mogą zaszkodzić. Zapewnia fascynującą,
dziewczęcą świeżość na cały dzień i codzień.
Wypróbuj sama Puder Tokalon, spręparowany
według oryginalnego, francuskiego przepisu zna-
omitego paryskiego Pudru Tokalon. Zmiana jaką
ujrzesz w lustrze zdziwi Cię i zachwyci.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje
się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświa-
teczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. KAMIENICE

Place budowlane

od 500—2 000 mtr. kw. przy ulicy
także jako place przemysłowe na-
dające się bardzo korzystnie do
sprzedania. Górna Wilda 92.
zg 33 414

Dom dwupiętrowy

w najlepszym punkcie handlowym
przy rynku — 4 składy, 6 mie-
szkań — z dobrą rentownością
na sprzedaż. Informacji udzieli
Powiatowa Komunalna Kasa
Oszczędności w Starogardzie.
dg 3 595

Dom

i parcele sprzedam. Teczowa 14.
m. 2. zg 33 671

Parcele

budowlane willowe, między ul.
Dąbrowskiego i Szamarzewskie-
go sprzedaż. Informacji udzieli
Wiadomość tel. 74-16.
zg 33 679

Dom

mieszaniowy lub wille kupię,
właty 10—15 000. Oferty Ku-
rjer Poznański zg 33 652

Kupię

wille, wpłata 20 tysięcy. Oferty
Kurjer Poznański zg 33 723. Po-
średnik wykłuczony.

Parcele

Bukowska, Rocha, Bnińska, Ko-
ścielna, Dąbrowskiego, Przypa-
dek, Antoninek, tano sprzedaż.
„Osadopol“. Rzeczpospolitej 9.
zg 33 727

Wille

komfort (Łazarz) 27 000 właście-
ciela. Grochowska 9. zg 33 729

W Abisynii

kupię parcele. Oferty ceną Ku-
rjer Poznański zg 33 737

Parcele

w Debu przy ul. św. Szczepana
z wodą, gazem, światłem i ka-
nałem sprzedaż tano właściciel.
telefon 56-19 lub oferty Kurjer
Poznański zg 33 743

Administracje

domu przyjmie solidny, referen-
cje, gwarancja — ewentualnie za
mieszkanie. Oferty Kurjer Po-
znański zg 33 764

Willa

oficyna, chlewy, garaż, 2 morgi
ogrodu, cena 20 000. wpłata po-
dług ugody. Szczepaniak, Kroto-
szyn, Mickiewicza 19.
zg 33 884

Parcele

Ławica tano. Właściciel. Skład
spożywczy, Marcina 49.
zg 33 801

Dom

wzgl. willę dwumieszk., łazien-
ka Poznań do 17 000.— kupię.
Oferty Kurjer Poznański
zg 33 979

Parcele

800 m² — Łazarz korzystnie
sprzedam. Oferty Kurjer Poznań-
ski zg 33 904

Kupię

dom wpłata 8 do 10 000 zł. Oferty
Kurjer Poznański zg 33 900

Plac

przemysłowy 1 500 m² oparkowa-
ny, stajnia i szope, korzystny te-
ren budowlany. Górna Wilda 92.
zg 33 792

7 000 mkw

korzystny teren budowlany w
miejscu całkowicie lub parcel
500—1 000 mtr. Patschowsky, Pod-
górną 13, m. 10. zg 33 791

Parcele

Dąbrowskiego 137 tano sprzedaż
właściciel. zg 33 872

Dom

bezpodatkowy, dochód 2800 spr-
dam 26 000, wpłata 12 000.—

Dom

nowy dochód 4 500 sprzedam
38 000.— Kossmann, Fredry 6.
zg 33 863

Willę

ogrodem, trzypokojową, kuchnia
oparkowaną 4 800.— sprzedam.
Tyczewski, Szewska 14 — 8.
zg 33 851

Kamienicę

śródmieściu sprzedam 150 000.—
wpłaty 50 000.— dochód 18 000.—
Gruszczyński, Aleje Marcinkow-
skiego 17a. zg 33 849

Wille

komfortowa, dwa mieszkania.
24 000 sprzedam. Dom Złociński, Po-
znań, Pocztowa 15. zg 33 961

Kamienica

komfortowa 125 000, wpłaty 80 000
dochód 14 550. Kamienica 70 000,
wpłaty 50 000.— Nowakowski —
Wielkie Garbary 48 — 21.
zg 33 951

Dom

wille kupię za gotówkę, peryferie
i pośredniczący wykluczeni. Zgłosze-
nia kierować pod zg 31 732 do
Kurjera Poznańskiego.

Parcele

45 000 m² sprzedam okazynie.
Oferty Kurjer Pozn. zg 33 784

Kamienicę

dochodową sprzedam w śród-
mieściu, wpłaty 100 000 zł. Oferty
Kurjer Poznański zg 33 783

Kamienicę

dochodową kupię zaraz, wpłaty
40 000 zł. Oferty Kurjer Pozn.
zg 33 782

2. PIENIĄDZ

Przedstawiciela

z kapitałem 3 000 zł do hurtowni
węgli przyjmujemy natychmiast.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zg 33 584

10 000,—

włóż do interesu jako wspólnik
czynny. Oferty Kurjer Pozn-
ski zg 33 651

Hipotekę

pierwsza kamienica Poznań.
większa suma kupię. Oferty Ku-
rjer Poznański zg 33 988

Okazja

Zegarek męski. Patek, złoty
750 000 antyk, ręcznie Kościuszko.
Kopernik sprzedam. Mielżyńskiego
25 a — 7. zg 33 913

4. OSOBISTE

Trwała

ondulacja.

Masaż

tworzy.

Farbowanie

włosów.

Bezplatne

porady.

Roman Michalak

Plac Wolności 13. Tel. 25-80 obok
Policji. zg 33 469

Futra

wszelkiego rodzaju — Płaszcz,
Kostiumy wykonuje solidnie ta-
nio. Willman, Plac Wolności 7.
zg 33 831

Salon Mód „Illusion“,
Ratajczaka 9,
wł. Wolniakowska, wykonuje wy-
tworne suknie, kostiumy i okry-
cia. Ceny przystępne
zg 33 901

6. OŻENKI

Kawaler

lat 30, przystojny z zawodu ko-
wał, obecnie bez pracy, chciałby
zapoznać panią, lub młodą
wdówkę, która mogłaby postarać
się o jakakolwiek pracę. Sieroty
mille widziane. Ożenek pewny.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zg 33 696

Panna

lat 34, blondynka, gotówka 4 000
zł pozna pana na stałej posadzie
w wieku od 35—45 lat. Cel ma-
trymonialny. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zg 3 720

Emerytka

po niższym urzędniku, umeblowa-
ne 2 pokoje kuchnia z oszczędno-
ściami szuka męża. Oferty Ku-
rjer Poznański zg 33 755

Znajomości matrymonialne

w zamożnych sferach, szybko so-
lidnie, dyskretnie ułatwia Echo.
dysponując olbrzymim doбором.
Poznań, św. Marcina 68, telefon
50-30. zg 33 814

7. SPRZEDAŻE

Mebłe

w wielkim wyborze poleca najtań-
niej

K. Bakoś, Stary Rynek 51
zg 29 684

Jadalnie, sypialnie

Gabinet, kuchnie
najtaniej kupisz. zg 32 721

Nowootwartej

Komisowej Hali Mebli
Wrocławska 38
zg 32 722

Antyki

sprzedaż tano salony, gabinety,
fortepian. Pocztowa 22.
Pg 8000-57,446

Miażdż jabłkowy

śliwkowy marmelade, powidl;
mieszane, pierwszorzędnej jakości;
po cenach najkorzystniejszych
poleca

„Jagol“,

Poznań, św. Wojciech 29, tel.
52-82. Pg 7965-44,93

Mebłe kuchenne

nowoczesne wprost wytwórni naj-
korzystniej Piaskowa 3, Koniecki.
zg 32 714

Kryształ

wielkim wyborze okazynie tylko
Jezuicka 10 (Świętosławska)

Dom Okazyjnego Kupna.
Pg 7 839-45,40

Pawilon

restauracyjny w miejscowości
wycieczkowej, doboru położeniu,
tano do nabycia. Oferty Kurjer
Poznański zg 33 350

Okazyjne

kupno wszelkich urządzeń domo-
wych także

kompletnych pokoi

spieszą wszyscy na

Jezuicka 10

(Świętosławska). Pg 7 838-45,41

Bilardy

najnowsze 200 zł. Poznań, Kra-
szewskiego 28, stolarnia.
zg 33 630

Dogi

młode sprzedam. Szamarzewskie-
go 36 — 11. zg 33 501

Wózki

dziecięce, lalczynie, wybór tano.
Trabczyńska, Pierackiego 11.
podwórze, kredytuje. zg 33 108

Dobrze utrzymana kase

National

na prąd 4-cyfrowa. Polska Cen-
trala Sp. Sp. Kol., Stary Rynek
46—47. zg 32 853

Sukna

na płaszcze
ubrania naj-
korzystniej
św. Marcina

GEYER

naróżnik Ratajczaka. Asygmaty
Kredyt. Pg 7433-42,79

Fabryka mebli

poleca meble wszelkiego rodzaju
Skład fabryczny. Wrocławska 19
dg 3242

Nieruchomość

w Krzywiniu, składająca się z
domu mieszkalnego piętrowego
oraz śpiżni dwupiętrowego, ta-
nio i na korzystnych warunkach
na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer
Poznański pod zg 33 211

Dery

nieprzemakalne, na konie poleca.
Razer, Szewska 11. zg 33 648

Śniadalnie

w centrum miasta sprzedam —
z powodu choroby, cena 7 000.—
Wskaże Kurjer Pozn. zg 33 662

Fortepian

czarny 125 zł. Grunwaldzka 11,
m. 6 a. zg 33 644

Sypialnie

pierwszorzędne, najkorzystniej.
Dąbrowskiego 79, Bocheński.
zg 33 660

Urządzenie

kolonjalki, magiel tano spr-
dam. Adres Kurjer Poznański
zg 33 654

Skład

towarów krótkich. Grunwaldzka
15. zg 33 706

Radioaparat

dwójka zmienny 55 zł. Śniadec-
kich 3, m. 6. zg 33 716

Futro seal.

na małą figurę 80 zł

Konie
wozy powózki, przejeżdż. etc. tanio
zaraz sprzedam. Telefon 18-24.
zdg 33 905

**Gloria - Złote,
Gloria-Special,
Gloria-Elastic,
Rox**
Zadajcie jedynie
chrześcijańskich
ostrych do golienia
marki
we wszystkich
drogeriach.
Oznaczone meda-
lami w kraju i za-
granicą.
Ng 19 469/70

Piekarnie
mieszkanie odnowione, sprzedam.
Zórawia 19. zdg 33 768-9

Kawiarnia
do sprzedania. Sw. Marcin 31.
zdg 33 854

Kolonjalke
mieszkanie tanio wyjazd. Adres
Kurjer Poznański zdg 33 853

Konia
roboczego, sprzedam. Marsz.
Pocha 204. zdg 33 845

Jadalnia
mahoniowa, biblioteka. Stolarska
Bukowska 9. zdg 33 840

Sypialnia
jadalnia — kuchnia, łowe, oka-
zanie. Woźna 16. Centralny Dom
Komisowy. zdg 33 873

Okazja
skład zaprowadzony, artykuły
pierwszej potrzeby z mieszkaniem
czynsz tanio w dobrym punkcie
Poznań sprzedam tanio. Oferty
Kurjer Poznański zdg 33 875

Fotograficzny
aparat, taśma kinowa, obiektyw
2,9 sprzedam korzystnie. Oferty
Kurjer Poznański zdg 33 811-12

**Plaszcze
eleganckie
damskie
najtaniej
wprost
z
fabryki
Wildowa - Syn
Wodna 1,
Asygnaty kredytowe!
ng 18 092/3**

4
morgi ogrodowej dom, stajnia,
8 000 — szosa Szwarcz. Oferty
Kurjer Poznański zdg 33 991

Stoły
pokój debowy, bufet, kredens. —
stół, 12 krzesel, witraż i zegar.
bardzo solidnie zrobiony. Sprze-
dam okazję. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 33 987

Skład
spożywczy, ryby nabiał cen-
trum. Informacje Ogrodowa 9-1
zdg 33 977

Złoty
Salon reprezentacyjny 18 cześci,
jak nowy Ludwik XVI, sprzedam
okazję ziemianin. Zgłoszenia
i zobaczycie w Poznaniu. Oferty
Kurjer Poznański zdg 33 966

Skład bławatów
konfekcji, mieszkaniem, centrum
miasta, dobrze zaprowadzony
stała klientela, powodu wyjazdu
zaraz korzystnie sprzedam. To-
warem lub bez. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 33 975

Do nabycia
apteka na prowincji. Zgłoszenia
do Kurjera Pozn. dg 3 446

Magazyn
kapeluszy damskich, pierwszo-
rzedny dobrze zaprowadzony Po-
znaniu

"Ophelia"
Fredry 4 sprzedam. Może być
też i na inną branżę.
Pg 8091-57,459

Pianino
nowe. Plac Wolności 7 — 15,
podwórce 2. zdg 33 832

Palto
marengo, używane, wielk. 48 —
tanie. Wybickiego 2 m. 17.
zdg 33 786

Gospodarstwo
48 mórg, dobra ziemia, z łaką,
duży ogród owocowy, maszynowe
budynki, bez inwentarza w Gro-
biu Międzyzdroj (Poznańskie) ko-
rzystnie sprzedam za 15 000 zł go-
tówką. Pisemne zgłoszenia An-
toni Kostkowski, Bydgoszcz, ul. Ło-
kietka 31, m. 16. ng 20 060

Willę
cztery pokoje komfort, ogród, Ra-
taje sprzedam zaraz. Telefon
24-18. zdg 33 909

Rzeźnictwo
mieszkanie, warsztat, nowoczesny
skład, koł. wóz rzeźniczy. Adres
Kurjer Poznański zdg 33 945

Plac
powierzchni 2 000 metrów w Pu-
szczykowie, obok dworca wśród
nowowzniesionych willi sprzedam
korzystnie. Danecka. Tel. 70-27.
zdg 33 932

Krowy
wysokocielne — i
wycielone, dobre
dójki, wielkim
wyborze — stale
sprzedaje i ku-
puje Adamiński —
Poznań-Główna 32. telefon 19-01.
zdg 33 886

Szafę
bibliotecz. antyk sprzedam.
Mickiewicza 27. m. 5.
zdg 33 819

Pianino
pierzwszorzędne. Dominikańska 1.
Michalak. zdg 33 923

Skład
spożywczo-deliatesowy, centrum,
z powodu wyjazdu tanio 1.200.
Adres Kurjer Poznański
zdg 33 815

Dogę
roczna, oraz młode sprzedam.
Podgórną 6, m. 8. zdg 33 877

**Drukarni-
i Stolarskim**
korzystnie sprzedam 2 mm. po-
ciete blachy cynkowe. Pniwski.
Ostrów (Wlkp), Towarowa 6 —
m. 15. zdg 33 971

Radioodbiornik
Telefunken, prawie nowy, prad.
stały tylko 125 złotych. Szewska
12, mieszkanie 6. Telefon 35-55
zdg 33 962

Skład
obuwia zaprowadzony, towarem
na sprzedaż. Potrzeba około 4 000
Oferty Kurjer Poznański
zdg 33 933

Palto
męskie zimowe. Marcina 68 —
m. 23. zdg 33 781

Żrebcowe
futro kołnierzy rysy nowe 140 —
Kanałowa 9 — 3. zdg 33 867

Kocioł
do centralnego ogrzewania sy-
stemu Strebła 2 boilery 1 000
i 750 ltr. do wytwarzania ciepłej
wody ma na sprzedaż. Fr. Pola-
szek, Gostyń. Wlkp. ng 20 059

Miód
pszczoły gwarantowany funt —
1,20. Skarbowa 20 — 8.
zdg 33 829

11. KUPNA

Starożytna
broń, srebro, złoto, kwity lom-
bardowe kupuje „Lamus”. Strze-
lecka 1. Pg 7962-57,414

Dywan
kupię. Oferty Kurjer Poznański
zdg 33 428

Mebel
używane dywany, antyki, porce-
lanę kupuję

Podgórną 6
Magazyn mebli, telefon 32-50.
zdg 25 117

"Occasion"
kupuje stara biżuteria, złoto,
srebro, brylanty, platynę, kwity
lombardowe. Franciszyński, Al.
Marcinkowskiego 23. zdg 32 926

Deski dębowe
25 m/m
kupię gotówką.
Szczegółowe oferty cenami Kur-
jer Poznański zdg 33 635

Kolejkę
szynowa dziecięca, zepsuta.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 681

Skład
kolonialny, papieru lub kate-
szyz damskich kupię. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 33 656

Miód
lipcowy akacjowy kupuję, Gaede.
Sw. Wojciech 29. zdg 33 701

Pokój
mieszkalny kupię. Oferty z do-
kładnym opisem i ceną do Ku-
rjera Poznańskiego zdg 33 722

Kupię
tokarnie 1 000 do 1 500, wiertar-
kę 21. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 33 752

Słuchawki
kupuję. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 33 767

Stare
złoto i srebro kupuję Kaczmarek
Plac św. Krzyża 1.
zdg 32 656/7

Magiel
w dobrym stanie kupię. Główna,
Gdyńskie Przedmieście 22.
zdg 33 758

Mikroskop
używany, nowszej konstrukcji
kupię. Zgłoszenia z ceną Kurjer
Poznański p 4038

Ciężarówkę
2 tonn kupię natychmiast. Krom-
czyński. Poznań, Marcina 47.
zdg 33 990

Plaszcz
wojskowy kupię. Oferty cena
Kurjer Poznański zdg 33 833

Kupię
jadalnię używaną „Elegancja”.
Oferty Kurjer Poznański dg 3604

Plaszcz
żołnierski kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdg 33 913

Kupię
futro, żrebec, figura średnia. —
Oferty Kurjer Poznański
dg 3603

2 konie
ciężkie 4-7 lat, dobrze zbudowa-
ne kupię zaraz. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdg 33 847

Platformy
nowe lub używane w dobrym sta-
nie dwutonowe kupię. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 33 846

Akumulatory
baterie używane — oraz motorki
elektryczne kupuję. Elektrowar-
sztat, Garnarska 3.
zdg 33 926

12. DO WYNAJĘCIA

Czteropokojowe
I, II piętro, front centralne
ogrzewanie 1 listopada. Matejki
49, u portiera. zdg 31 743

3
pokoje z wygodami od zaraz. —
Poznań, ul. Zgoda 20. Zgłoszenia
stróż. zdg 33 392

Sześciopokojowe
zremontowane, Chelmońskiego 4.
zdg 31 143

4-5
pokoje mieszkanie. Spokojna
15 a, telefon 70-11. zdg 33 709

Trzypokojowe
komfort, obszerne, Ostroroga —
Zakret 13. dg 3 583

Pokój
kuchnia. Rawicka 42, Górczyn.
zdg 33 650

Czteropokojowe
od 1. 12. br. Grunwaldzka 11.
zdg 33 643

Dwa
pokoje kuchnie, Debiec, wynaj-
mie gospodarz. Wiadomość Ma-
dalińskiego 6 — 27. zdg 33 639

Dwa, kuchnia
od zaraz. Zgłoszenia Wierzbie-
cice 21 biuro, pomiędzy 16-19.
kuchnia 300 zł. zdg 33 637

2 próżne
komfortowe, osobna kuchnia
gazowa, kulturalnym na stanowi-
sku. Matejki 53, m. 8.
zdg 33 631

2
pokoje z kuchnią zaraz. Górc-
zyńska 7. zdg 33 666

Czteropokojowe
i pięćpokojowe mieszkanie wy-
najmie. Dychowicz, Zielona 3,
parter. zdg 33 668

Skład
urządzeniem, mieszkaniem, 2 po-
koje, kuchnia zaraz 600 kaucji.
Ostrówek 17/18. zdg 33 680

Dwa
siedmiopokojowe mieszkania na
II i III piętrze nadające się na
biura do wynajęcia od zaraz. Ul.
Rzeczypospolitej 9. zdg 33 698

Pokój
z kuchnią manzardowe dla bez-
dzietnych od zaraz. Ul. Fabrycz-
na 2a, gospodarz. zdg 33 700

Siedmiopokojowe
mieszkanie, komfort, odrestaurowa-
ne. Wyspiańskiego 10, Zgłosze-
nia, telefon 26-80. zdg 33 721

Mieszkanie
6 pokojowe, komfortowe, I ptr.
centr. ogrzewanie, wolne. Wiado-
mość, ul. Słowackiego 8, m. 3.
zdg 33 732

4 pokojowe
na Wildzie, przystanek 8 i 4 za-
zgoda gospodarza, zwrot ko-
szów. Adres wskazuje Kurjer
Poznański zdg 33 687

3
pokojowe przy dworcu Ławicy.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 753

Dwupokojowe
Miodowa 19. Zgłoszenia Rataj-
czaka 11a — 108. zdg 33 796

Dwupokojowe
służbowy, łaźienka, drugie bez
służbowego, bezpodatkowe wolne.
Chelmońskiego 5, mieszka. 21.
zdg 33 986

Czteropokojowe
komfortowe słoneczne I piętro,
Radosna 8. — Botaniku — od
1. 12. do wynajęcia. Telefon 61-77.
zdg 33 911

5
pokoi w nowej willi, śródmieście,
Raczynskich 3 do wynajęcia za-
raz. Danecka Tel. 70-27.
zdg 33 931

Pięćpokojowe
Stroma 27, II. zdg 33 928

Dwupokojowe
łaźienka zaraz. Chociszewskiego
15, właściciel. zdg 33 959-60

2
pokoje z kuchnią na Wildzie wy-
najmie. Pół roku zgóry. Oferty
Kurjer Poznański zdg 33 952

"Be - Em - Es"
Grudnia 19 2X3 pokojowe cen-
trum, komfort 70 —.
zdg 33 780

Trzypokojowe
Starożytna.
Piekary 26. „Jur”, zdg 33 824

2 mieszkania
6 i 7 pokojowe, wolne. Słowac-
kiego 38, stróż. zdg 33 870

13. SZUKA MIESZK.

Pewny płatnik
szuka 3 pokojowego mieszkania,
łaźienka słoneczna, centrum od
gospodarza. Czynsz zgóry. Oferty
Kurjer Poznański zdg 33 711

2 pokojowe
w śródmieściu urzędnicza, Oferty
Kurjer Poznański zdg 33 719

3-4
pokój komfort Łazarz. — willa,
ogródek, tramwaj zaraz poszu-
kuje. Oferty Kurjer Poznański
zdg 33 964

3 lub 4
pokojowego śródmieściu szuka
urzednik etatowy. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 33 871

Poszukuję
1-2 pokoi kuchnia, dzierżawa
zgóry. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 33 634

PP. Właścicieli
domów proszę rzemieślników szew-
ców, wędzów z trójmiem dziećmi o wy-
najęcie skromnej nie drogiej ubi-
kacji na założenie warsztatu. —
Łaskawe oferty Kurjer Pozn.
zdg 33 620-1

Mieszkania
8-9 pokoi śródmieście najwyższej
I piętro szukam. Oferty z ceną
do Kurjera Pozn. zdg 33 981

2-3
pokojowe mieszkanie z kuchnią
okolica Wielka — St. Rynek
Pl. Sapieżyński poszukuje wypła-
calny. Oferty Kurjer Poznański
zdg 33 813

Urzędnicza
dwupokojowego od 15 — 1. XII.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 899

Trzypokojowe
zaraz lub 1. 12., okolica centrum
od gospodarza. Oferty warunki,
Kurjer Poznański zdg 33 883

Małżeństwo
dzieckiem poszukuje stróżostwo,
kaucja. Oferty Kurjera Poznań-
skiego zdg 33 930

Małżeństwo
dzieckiem poszukuje mieszkanie
jednopokojowe, pół roku zgóry. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 33 929

3-4
centrum, pewny płatnik, bez-
dzietni. Oferty Kurjer Poznański
zdg 33 816

**14. ZAMIANA
MIESZKANIA**

Zamienie
upokojowe kuchnia na jedno-
pokojowe kuchnie bez. Oferty
Kurjer Poznański zdg 33 645

Pokój
kuchnia zamienie na równe lub
większe, czynsz 17 —. Oferty
Kurjer Poznański zdg 33 984

15. POKOJE UMEBL.

Szamarzewskiego
32 — 8. zdg 33 251

Przyjeźdnym
najtaniej. Kolegiacki 5-3 (No-
wy Rynek) nocny dzwonek.
dg 2898

Ogrodowa
10 — 4. zdg 33 675

Ciepły
słoneczny, niekrepujący. Zyg-
munt. Augusta 1 — 9.
zdg 33 665

Niekrepujący
Chwaliszewo 53/54 — 4.
zdg 33 202

Inteligentnej
osobie, utrzymaniem lub bez. —
ładny, niekrepujący. Cieszkow-
skiego 9, m. 8. zdg 33 699

Pokój
słoneczny dla 1-2 osób. Niego-
lewskich 18 — 1. zdg 33 738

Ratajczaka
26. 5. słoneczne, jednoosobowy,
dwuosobowy. zdg 33 739

Skryta
7-6. Dwom. zdg 33 800

Ratajczaka
11a — 70. zdg 33 799

Dwuosobowy
jedno (utrzymaniem). Półwie-
ska 2 — 6. zdg 33 987

programy radiowe

OGÓLNOPOLSKIE

Piątek, 6 listopada.
11.30 „Audycja dla szkół” (dla
dzieci starszych). — W dawnym
miejscu — słuchawki: 11.57 sy-
gnał czasu: 12.40 „Pamięć do
przechowywania owoców i ja-
zyzn” — poradanka: 12.50 dzien-
nik południowy: 15.00 wiadomo-
ści gospodarcze: 16.15 rozmowa
z chórami: ks. kapłan Michał Re-
kasa (ze Lwowa): 16.30 kwartet
salonowy Rozłośni Krakowskiej
(z Krakowa): 17.00 „W świąty-
niach Pekinu” — feljton: 17.15
koncert solistów. Wykonawcy:
Bron. Korwin-Krukowska śpiew
Kazimierz Blachko — wioloncze-
la: 17.50 poradanka aktualna: —
18.00 poradnik sportowy: — 18.10
wiadomości portowe: 18.50 „Prze-
gląd rolniczej prasy” — inż. Irena
Niewodniczańska (z Wilna). —
Lódź i Katowice nadają aud. lo-
kalne: 19.00 „Zadrosć Swanna” —
fragment z powieści Marcela
Prousta: „W poszukiwaniu stra-
conego czasu”: 19.20 „Z pieśni
po kraju” — audycje prowadzi:
prof. Bronisław Rutkowski: 19.45
fragment opery: 20.00 „O in-
strumentach orkiestry symfonicz-
nej” — poradanka, wygłosi prof.
dr. Lucjan Kamiński (z Pozna-
nia): 20.15 Karol Kurpiński: —
„Lesnicy w Kozienickiej Pu-
szczy” — opera. Słowo wstępne
prof. dr. W. Ziembickiego (ze
Lwowa): 21.15 dziennik wieczor-
ny: 21.25 poradanka aktualna: —
22.00 koncert kameralny. W wyk.
Warszawskiego Kwartetu Smycz-
kowego: — 22.30 „Skupione życie
puzonisty Anzelma” — skecz Ta-
deusza Markowskiego (z Pozna-
nia): 22.45 muzyka taneczna z ka-
ziarni „Cafe-Club” w wyk. H.
Golda: 23.00 program lokalne dla
Warszawy i Lwowa.

Piekary
zdg 33 902

Inteligentnym
mniejszy, łaźienka, telefon. Mar-
cina 64 — 10. zdg 33 887

Pokój
frontowy. Spokojna 13, m. 2.
zdg 33 865

Pokój
Piekary 20/21 — 5. zdg 33 848

Pokój
utrzymaniem, bez. Działynskich
8 — 2. zdg 33 943

Kraszewskiego
13 — 4. zdg 33 935

Pokój
zaraz wynajmę. Małe Garbary 7a
m. 3. zdg 33 924

Pokój
Strzelecka 3b, m. 6. zdg 33 836

Frontowy
gabinet elektryczność i p. Wier-
biecice 30, m. 3. zdg 33 821

2
z klatki na biuro lub umebł. 1. 12.
Aleje Marcinkowskiego 5, m. 8.
zdg 33 817

Wrocławska
36 — 7. zdg 33 790

Lepszy
panu Wrocławska 18 — 2.
zdg 33 788

Pani
wspólny. Piekary 8a, m. 41.
zdg 33 963

Kantaka
5-8. zdg 33 958

Centrum
kulturalnym. Kręta 6 — 1. I.
zdg 33 956

Utrzymaniem

Kapelusze
damskie, męskie przerabia fachowo. Modne fasony.
Sowiński
Kapelusznik, Poznań, Garnarska 5 dawniej Marcin 27. dz 3203/4

Akuszerka
Poznań, Strzelecka 2.
przy Świętokrzyskim
przyjmuje, udziela porady, pomocy położniczej. dz 3173-4

Czyszczenie
konserwowanie, linoleum, podłóg, parkietów, dywanów, tapet, tel. 49-82. dz 33 835

Makulaturę
kupuje, płaci najwyższe ceny, ul. Strzelecka 15. dz 33 809

Mody damskie
Leon Krause
Kostjmy — Płaszcz — Futra — suknie i t. d. Mieszkał teraz św. Marcina 65. fr. II. dz 33 808

Kuśnierka
polecona, dom, wyjazd. Oferty Kurjer Poznański t. 4037

Słynna
chiromantka przepowiada trafnie Szweska 21 — 5. dz 33 859

24. NAUKA

Szkoła Tańców
Mikołajczak — Kledecka, św. Józefa 6, komplet początkujących szóstego listopada. Pg 7998-57.444

5,—
kurs pisania na maszynie, stenografii polskiej oraz kłódkowa amerykańska, z przyręczkami, z bilansami wycieczek dokładne, szybko i tanio. Długa 7, m. 7. dz 618

Konwersacji
francuskiej, korepetycji udzieli studentka ewentl. utrzymanie. — Zgłoszenia Kurjer Poznański dz 33 715

Szkoła tańców
Szczurkówny
Pocztowa 23. dz 33 730

Kursy kroju, szycia
dzienne, południowe i wieczorne, przyjmuje, warunki najkorzystniejsze. Kłwiterowa, Poznań. Marji Magdaleny 1. m. 7. dz 3163-4

Korepetycyj
udzieli absolwent med. najchętniej za pokój. Oferty Kurjer Poznański dz 33 766

Kursy
stenografii polskiej, niemieckiej, książkowskiej, Kromczyńska Ogrodowa 16, m. 5. dz 33 793

Nieźrównane zakąski
znakomite piwa i trunki, oto z czego słynie Restauracja-Sniadnia. Pg 8011-44.107

Italja,

TEATRY

Poznań, czwartek, 5. 11.

TEATR POLSKI: Czwartek, 5. 11. „Testament”.
Piątek, 6. 11. „Testament”.
Sobota, 7. 11. „Pan Topaz”, występ gościnny Marjuszki Maszyńskiego.

TEATR WIELKI (Opera): Czwartek, 5. 11. „Ewa”.
Piątek, 6. 11. „Ewa”.
Sobota, 7. 11. „Zamieć”.

TEATR NOWY: Czwartek, 5. 11. „Przegląd Dobrej Nadziei”.

KINA

Poznań, czwartek, 5. 11.

APOLLO: „Bounty”.
CORSO: „Syn King Konga”.
GLORIA: „Maly Król”.
GWIAZDA: „Kariera”.
OSWIAOWE T. C. L.: — „Szanghaj” oraz „Przygody operatora filmowego Cuda-cudeńka”.
METROPOLIS: Szyfr nr. 77.
RENAISSANCE: „Wielki Pian”.
SŁONCE: „Marja Stuart”.
SFINKS: „Rozemiane oczy”.
SWIT: „Serca ze stali”.
TECZA-Lazarz: „Czar młodości”.
TECZA-Wilda: „Złoto”.
WILSONA: „Gabinet figur woskowych”.

25. MUZYKA

Wielkopolska Szkoła Muzyczna
Ratajczaka 36, filia Focha 47. — Frekwencja 460 uczniów. Prospekty bezpłatnie. dz 29 148

Pierwszorzędny
pianista, wolny 15 bm. Oferty Kurjer Poznański dz 33 703

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Polecam
dziewczyne pracowitą, wierną, długoletnie świadectwo. Oferty Kurjer Poznański dz 33 672

Panna
zamieszkała, włada dobrze językiem niemieckim, zna szycie robotki, pracowała kilka lat w interesie poszukuje jakiegokolwiek posady zaraz, ewentl. do 1 dziecka. Miejsowość obojętna. — Oferty Kurjer Poznań. dz 33 674

b) Inni

Gorzelnicy
kawaler poszukuje posady. Łask. Oferty Kurjer Poznań. dz 33 257

Skrzypaczka
dobrej prezencji szuka posady — orkiestrze. Oferty Kurjer Poznań. dz 33 227

Szofer
kancelja 300. — szuka posady. — Szarki poczta Boruja Kościelna, powiat Wolsztyn. Feliks Adamczak. dz 33 223

W TYGODNIU

należy się utrudzonemu pogonią za chlebem człowiekowi pracy
JEDEN DZIEŃ WYPOCZYŃKU.

Najlepszy WYPOCZYNEK i ROZRYWKĘ daje

ILUSTRACJA POLSKA

Świeżo ukazał się numer 45 z ciekawą jak zwykle i bogato ilustrowaną treścią. — M. in. zawiera historię grodu słowiańskiego, odkrytego pod brukiem rynku w Wollinie (w Niemczech) i wzruszającą opowieść czystej miłości w nowelce „Nieproszona”

Posługaczka
poszukuje posady z praniem — prasowaniem, pierwszorzędne. Oferty Kurjer Poznański dz 33 725

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański dz 33 726

Prania
poszukuje. Oferty Kurjer Poznański dz 33 694

Dziewczyna
samodzielną z dobrym gotowaniem szuka posady od 15. 11. — Oferty Kurjer Poznań. dz 33 746

Posługaczka
polecona, uczciwa poszukuje posady, praniem. Oferty Kurjer Poznański dz 33 751

Polecona
kucharka poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański dz 33 772

Pracznia
akuratna szuka prania, Wielkie Garbary 36, m. 18. dz 33 797

Poszukuje
posady całonocnej zaraz lub od 15. Oferty Kurjer Poznański dz 33 983

Służąca
uczciwa, spokojna poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański dz 33 985

Młoda
uczciwa szuka posady, praniem, gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański dz 33 787

Poszukuje
posady lub posady z gotowaniem od zaraz. Oferty Kurjer Poznański dz 33 908

Dziewczyna
młoda z prowincji czysta, uczciwa, sumienna, poszukuje posady do wszystkiego od zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznań. dz 33 906

Kucharka
z dobrym gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański dz 33 866

Kucharka
poszukuje posady do samotnej osoby, najchętniej do Łodzi. — Oferty Kurjer Poznański dz 33 874

Pokojuowa
uczciwa, sumienna, lub z gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dz 33 955

Dziewczyna
młodsza, uczciwa, świadectwa, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański dz 33 957

Gospodyni
zaufana, doświadczona, poszukuje samodzielnej posady. — zna wszelkie prace domowe, dobra kuchnia, szycie. Świadectwa długoletnie. Oferty Kurjer Poznań. dz 33 944

Kucharka
gospodyni, lat 30 z szkołą gospodarczą z dobrym gotowaniem — szuka posady do mniej osób — chętnie probostwo. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański dz 33 827

Dziewczyna
uczciwa, cośkolwiek gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański dz 33 878

b) Inni

Gorzelnicy
kawaler poszukuje posady. Łask. Oferty Kurjer Poznań. dz 33 257

Skrzypaczka
dobrej prezencji szuka posady — orkiestrze. Oferty Kurjer Poznań. dz 33 227

Szofer
kancelja 300. — szuka posady. — Szarki poczta Boruja Kościelna, powiat Wolsztyn. Feliks Adamczak. dz 33 223

Panienska
inteligentna zajmie się dziećmi, czyżką lub chłopcem (7-8) — pomoce w nauce popołudniu. Oferty Kurjer Poznański dz 33 653

Fryzjerka
poszukuje posady trwała i wodna. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dz 33 685

Ogrodnik
działny, obeznany wszystkich galeziach ogrodniczych, pszczołarstwie, długoletnia praktyka poszukuje posady, żonaty z jednym dzieckiem lub samotny od 1. 1. 37. lub później. Oferty Kurjer Poznański dz 33 689

Maszynistka
biegła — polsko - niemiecka — z 9-letnią praktyką adwokacką i notarialną poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznań. dz 33 974

Krawcowa
młoda szuka posady. Oferty Kurjer Poznański dz 33 921

Ogrodnik
kawaler, lat 31, dobry handlowiec, obeznany dokładnie w kwiaciarstwie, warzywnictwie pod szkłem, na gruncie, sadownictwie, parkownictwie, bartnictwie poszukuje posady samodzielnej. Łaskawe oferty Kurjer Poznański dz 33 970

Pea-Krem
utrzymuje świeżość cery w każdej porze roku

R. Barcikowski S. A. Poznań.

Szkoła Powszechna Urszulanek
w Poznaniu, Wąły Leszczyńskiego 13, telef. 23-11 poszukuje nauczycielki do śpiewu i gimnastyki z ukończonym wyższym kursem i dobrymi referencjami od zar. dz 33 765

Przyjmę
poważne przedstawicielstwo, posiadacz samochod. Oferty Kurjer Poznański dz 33 771

Bona
przychodnia wykształceniem. — Ratajczaka 11a — 84, wejście 5. dz 33 805

Stolarza
specjaliste na polerowane tapczany poszukuje na własny rachunek. Oferty Kurjer Poznański dz 33 916/17

Przychodnia
do lat 18, potrzebna. Skarbowa 20, m. 2. dz 33 976

Mechanik
radiowy, zgłoszenia życiorys — i odpis świadectw do Radio „Schmidt”, Brodnica n/Drw. dz 33 973

Podróżującego
lub agenta na prowincję na Poznań i Województwo poszukuje Antoni Piliński, Bydgoszcz, Fabryka octu, musztardy i konserw. ng 20 051

Stolarze budowlani i tokarz
w drzewie potrzebni. Stolarska, Wenecjańska 7. dz 33 915

Dziewczyna
zaraz. 3 Maja 6, m. 9a. dz 33 860

Panienska
szydełkownia. Św. Wojciech 31 m. 7. dz 33 858

Uczennica
do szycia krojem potrzebna. — Pocztowa 21. dz 33 837

Dziewczyna
pracowita, uczciwa potrzebna. — Długa 4 m. 37. dz 33 826

RADZĘ JEDYŃIE PUDER ŚNIEG TATRZAŃSKI
UIĘKSZA, MATUJE UDELIKATNIA I CHRONI CERĘ.
FALKIEWICZ - POZNAŃ
FABRYKA PERFUM I KOSMET. ZAL. 1911 R. W. PARYŻU
Pg 7 961-44.61

Humor zagraniczny

Sporty zimowe.
Wycieczka na saneczkach.

Dziewczyna
z gotowaniem do obsługi gości, potrzebna. W. Garbary 23. dz 33 836

Potrzebna
młodsza praktykantka biurowa. „Drukownia — Poznań” ulica św. Marcina 45a. dz 33 798

Pokoik
oddam za posługę. Oferty Kurjer Poznański dz 33 954

Dziewczyna
młodsza. Śniadeckich 16, m. 8. dz 33 779

Dziewczyna
przychodnia, młodsza do wszystkiego potrzebna. Adres Kurjer Poznański dz 33 869

Kuchmistrz
z dobrą praktyką potrzebną 1. 12. 36, do pierwszorzędnej hotelu. Zgłoszenia do Kurjera Poznań. ng 20 056

29. ROZRYWKA

Radio Kosmos Telefunken
baterijne od 73.— na raty 19 miesięcy przyjmujemy

asygnaty Kredyt

Pożyczki
Państwowe. Anody Centrum 100 v. 9,40, 120 v. 11,40 przybory elektryczne i rezerwowo poleca w wielkim wyborze

Centrum Kamiński
Stary Rynek 13/14. Ng 19 471/2

„Patria”
Franciszkańska. Smaczne obiady, kolacje, bilardy. dz 33 295

12 złotych miesięcznie
wystarczy na kupno u nas radio-aparatu

Na wpłatę wystarczy już zł 15,— lub Pożyczka Państwowa. Baterijne odbiorniki najtańsze

Radiomechanika
Poznań, św. Marcina 27 w podwórzu, prawo, telefon 12-38 Pg 7999-57.445

Wesoły
wieczór spędzisz mile Londyńskiej Maształarskiej. Dancing. dz 33 953

„Shirley Temple”
Nieodwołalnie do niedzieli. „Rozemiane oczy”.

Kinoteatr „Stinks”
dz 33 778

Kinoteatr „Gwiazda”
Od czwartku 5 bm. czołowa wie-deńska superkomedia muzyczna

Kariera z Marta Eggerth
dz 33 776

„Kapelusz”
modnie przeprasowany odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich, 27-go Grudnia 2, podwórze. dz 85 745

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata

na miesiąc listopad 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnictwem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnictwem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odeszkodowania.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji. 44-61, 44-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 44-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznymi 200 gr. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 a stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45 większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej) 100 słów w tem 5 nagłówki; słowo nagłówek. (kuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, wystawia wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

P. K. O. Poznań nr. 200.149.